

**ЛОКАЛНИ ПЛАН
УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ
НА ТЕРИТОРИЈИ
ГРАДА ЛЕСКОВЦА
ЗА ПЕРИОД**

2021–2030.

ПРЕДГОВОР ГРАДОНАЧЕЛНИКА

Заштита животне средине и подизање еколошке свести је важан задатак и обавеза свих нас, стога, град Лесковац сигурним корацима иде ка постављеном циљу – да постане лидер управљања отпадом у читавој Србији.

Изградњом и проширењем прве Регионалне санитарне депоније „Жељковац“ са савременим Центром за селекцију отпада и Постројењем за третман процедних вода, створен је простор за безбедно збрињавање и завршну селекцију комуналног чврстог отпада, што омогућава да у наредном вишедеценијском периоду развијемо савремен систем управљања свим врстама отпада на читавој територији града. Поред тога, град Лесковац је увео приватног партнера за послове сакупљања, транспорта, депоновања и завршне селекције комуналног чврстог отпада и комплетно завршио градски колектор и Централно постројење за пречишћавање отпадних вода које се налази у Богојевцу.

Наша визија у сектору управљања отпадом темељи се на следећем - елиминисати негативан утицај отпада свих врста на животну средину и здравље људи на територији града Лесковца успостављањем одрживог интегрисаног система управљања отпадом, све зарад стварања здравијег окружења које ћемо оставити у аманет генерацијама које долазе.

др сци. мед. Горан Цветановић
градоначелник Лесковца

**Радна група за израду ЛОКАЛНОГ ПЛАНА УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ НА
ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА ЛЕСКОВЦА ЗА ПЕРИОД 2021-2030.**

**Решење о образовању Радне групе за припрему израде Локалног плана управљања
отпадом на територији града Лесковца за период 2021 -2030.**

1. **Председник:** Слађан Ђикић – Одељење за заштиту животне средине
2. **Заменик председника:** Братимир Нешић - РWW депонија два д.о.о. Лесковац
- Чланови:**
3. Сузана Михајловић - Одељење за заштиту животне средине, ГУ Лесковац
4. Татјана Величковић - Одељење за заштиту животне средине, ГУ Лесковац
5. Лидија Босиљчић - Одељење за заштиту животне средине, ГУ Лесковац
6. Милена Јовановић – Одељење за финансије, ГУ Лесковац
7. Срђан Јовановић - Одељење за комунално - стамбене послове, саобраћај и инфраструктуру, ГУ Лесковац
8. Даниела Цонић - Одељење за привреду и пољопривреду, ГУ Лесковац
9. Виолета Стефановић - Одељење за инспекцијске послове, ГУ Лесковац
10. Саша Ђорђевић - Одељење за инспекцијске послове, ГУ Лесковац
11. Весна Станковић - Одељење за друштвене делатности и локални развој, ГУ Лесковац
12. Саша Минић - Одељење за друштвене делатности и локални развој, ГУ Лесковац
13. Душица Стојичић - Одељење за опште послове, ГУ Лесковац
14. Дејан Станковић, Одељење комуналне полиције, ГУ Лесковац
15. Марија Рајковић - Кабинет градоначелника Лесковца
16. Драган Стојиљковић - Савет за развој града Лесковца
17. Љубиша Стевановић – РWW Лесковац д.о.о. Лесковац
18. Александар Тошић - Ј.К.П. “Комуналац”
19. Татјана Здравковић- ЈП “Урбанизам и изградња” Лесковац
20. Маја Милошевић Милојић - ЈЗИ Пројекта “Изградња ЦППОВ града Лесковца”
21. Александар Рашић - Општа болница Лесковац
22. Ивана Митић - Завод за јавно здравље Лесковац
23. Момчило Јовановић - Електродистрибуција Лесковац
24. Петар Ђуровић - УГ “Тим 42” Лесковац
25. Зоран Живковић - НВО “Поречје” Вучје
26. Зора Ристић - Одбор за родну равноправност и унапређење положаја жена

САДРЖАЈ

1	ПОРУКА ГРАЂАНКАМА И ГРАЂАНИМА ОД РАДНЕ ГРУПЕ	5
2	ВАЖНЕ СКРАЋЕНИЦЕ, ДЕФИНИЦИЈЕ И ПОЈАШЊЕЊА	6
3	УВОД	9
	3.1 ЗАКОНОДАВНИ ОКВИР	11
	3.2 ВЕЗА СА ДРУГИМ СТРАТЕГИЈАМА И ПЛАНОВИМА	20
	3.3 ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ	23
4	ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ГРАДУ ЛЕСКОВЦУ	24
	4.1 ПРИРОДНИ ЧИНИОЦИ	24
	4.2 ДРУШТВЕНИ ЧИНИОЦИ	26
	4.3 РАСПОЛОЖИВИ ПОДАЦИ О КРЕТАЊУ ОТПАДА	27
5	ОЦЕНА СТАЊА	43
	5.1 АНАЛИЗА АНКЕТЕ ГРАЂАНА	43
	5.2 ЕКС ПОСТ АНАЛИЗА ПРЕТХОДНОГ ЛПУО 2010–2020. (АНАЛИЗА ПРОБЛЕМА – РАДНА ГРУПА ЗА ИЗРАДУ ПУОЛ)	48
	5.3 РЕЗИМЕ ДЕТАЉНЕ АНАЛИЗЕ ПРОБЛЕМА- ПРЕПРЕКЕ ЗА ПРИМЕНУ ЛПУО ЗА ПЕРИОД 2010-2020.	57
6	УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ – АМБИЦИЈЕ 2021 -2030 ПЛАН ЗА ОДРЖИВО И ИНКЛУЗИВНО УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ	57
	6.1 ВИЗИЈА ЗАЈЕДНИЦЕ, ОПШТИ ЦИЉ	57
	6.2 СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ –ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ ЛПУО 2021-2030..57	
7	МЕРЕ И АКТИВНОСТИ СА ПРОЦЕНОМ ФИНАНСИЈСКЕ ОДРЖИВОСТИ	58
8	АНАЛИЗА ИЗВОДЉИВОСТИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЛПУО 2021-2030.	67
	8.1 ПРЕДУСЛОВИ	67
	8.2 ПРЕТПОСТАВКЕ	68
	8.3 РИЗИЦИ И ПРЕТЊЕ	69
9	ПРИЛОЗИ	69
	9.1 ОПШТИ ПОДАЦИ О ГРАДУ ЛЕСКОВЦУ	69
	9.2 ОСНОВНИ ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ	70
	9.3 ПОДАЦИ О КАПАЦИТЕТИМА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	71
	9.4 РЕЛЕВАНТНИ ПОДАЦИ И ИНФОРМАЦИЈЕ ИЗ СЕКТОРА ПОЉОПРИВРЕДЕ	72
	9.5 ЛИСТА ЛОКАЛНИХ ОПЕРАТЕРА КОМУНАЛНОГ ОТПАДА	73
	9.6 ЛИСТА ЛОКАЛНИХ ОПЕРАТЕРА ПОСЕБНИХ ТОКОВА ОТПАДА	74
	9.7 ЛИСТА ОПЕРАТЕРА ЗА УПРАВЉАЊЕ АМБАЛАЖНИМ ОТПАДОМ	75
	9.8 ЛИСТА ОДГОВОРНИХ ОРГАНА ГРАДА И ОДЕЉЕЊА ГРАДСКЕ УПРАВЕ	76
	9.9 ТАРИФЕ УСЛУГЕ ПРИКУПЉАЊА, ОДВОЗА ДЕПОНОВАЊА КО	76
	9.10 СРЕДСТВА ЗА УПРАВЉАЊЕ КОМУНАЛНИМ ОТПАДОМ	76
	9.11 ОСТАЛИ РЕЛЕВАНТНИ ПАРАМЕТРИ УПРАВЉАЊА КО	77
	9.12 МОРФОЛОШКИ САСТАВ КОМУНАЛНОГ ОТПАДА – ГРАД ЛЕСКОВАЦ.....	79
	9.13 ЛИСТА ИДЕНТИФИКОВАНИХ И ГРУПИСАНИХ ПРОБЛЕМА ОД СТРАНЕ РАДНЕ ГРУПЕ	83
	9.14 АНАЛИЗА ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ СТРАНА У СЕКТОРУ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ	84
	9.15 ФОТОГРАФИЈЕ И КАРТЕ	86
10	ИЗВОРИ ПОДАТАКА	89

1. ПОРУКА ГРАЂАНКАМА И ГРАЂАНИМА ОД РАДНЕ ГРУПЕ

Поштоване грађанке и грађани града Лесковца,

Пред Вама је План у ком смо представили визију заједнице у сектору управљања отпадом нашег града. Овде смо описали везу са постигнутим резултатима и уоченим изазовима у претходном планском периоду, дали кратак опис тренутне ситуације, навели основна начела управљања отпадом, приказали нови профил циљева до 2030. године, дали пројекцију резултата одабраних мера и кључних активности са роковима и матрицом одговорности за реализацију и надзор, навели листу предуслова које треба обезбедити, листу претпоставки, ризика и претњи на које треба обратити пажњу и по могућству их избегавати или отклањати и на крају листу кључних оператера, органа власти и јединица Градске управе града Лесковца одговорних за послове управљања отпадом.

Приказали смо и начин на који ће заједница кроз акције решавања проблема отпада, јачати принцип родне равноправности и укључивања запостављених група, од нивоа стратешког планирања до конкретних акција. Период од десет година је довољно дуг да се за поједине активности за које сада не видимо јасну могућност реализације, у неком моменту створе потребни предуслови за реализацију. Осим тога, мишљења смо да их је овде потребно навести као логичну везу са наредним планским периодом, као подсетник будућим следбеницима плана.

Посебно смо покушали да ставимо акценат на две кључне теме:

Прва,

Санација „дивљих депонија“ насталих као последица неадекватног приступа отпаду у вишедеценијском периоду које су се акумулирале на територији града Лесковца. Пре свега то се односи на „дивље депоније“, нерегулисано стање на сметлиштима „Брст“ – „Подримице“, „Богојевце“ и „Душаново“, депонија отпада од грађења и рушења у Доњој Јајини, које се више не користе за одлагање отпада (планиране мере и активности у табели, тачка 7. под резултатима од 1 до 4).

Друга,

Отклањање узрока који још увек имају кумулативно дејство на раст количина отпада за које још није успостављен систем управљања: отпад од грађења и рушења, превелика количина отпада која се депонује на локацији „Жељковац“, отпад животињског порекла и поједине врсте посебних токова отпада (планиране мере и активности у табели, тачка 7. под резултатима од 5 до 8).

Поруке које шаљемо овим документом су намењене свима нама, грађанкама и грађанима града Лесковца, без обзира на позицију и одговорност у процесу настанка и процесу третмана отпада. Навели смо прецизне дефиниције које указују на поједине врсте и категорије отпада и јасну улогу свих нас у процесу управљања отпадом.

Идеја је била да укажемо да сви ми носимо део одговорности над настанком отпада, али и да јасно укажемо на неопходност, могућност, место и начин укључивања грађанки и грађана у процес третмана отпада, као и на формалну и неформалну обавезу и корист за све нас појединачно. Истичемо посебно корист за будуће генерације. Надајмо се да ће ове поруке помоћи свима да боље схватимо обим и суштину проблема које отпад носи са собом. Истовремено, ово је позив и молба свима нама да се активно

укључимо у решавање питања на тему адекватног управљања отпадом. Посебно смо отворени за примедбе и предлоге од свих, свесни да је простор за унапређење велики.

2. ВАЖНЕ СКРАЋЕНИЦЕ, ДЕФИНИЦИЈЕ И ПОЈАШЊЕЊА

ЛПУО	Локални план управљања отпадом,
PWW	Por Werner Weber grupa,
ЛП	јавно предузеће,
ЈКП	јавно комунално предузеће,
ЛПП	јавно приватно партнерство,
НРИЗ	национални регистар извора загађивања
ЛРИЗ	локални регистар извора загађивања
КО	комунални отпад
СПЖП	споредни производи животињског порекла
ЕЕ	електрични и електронски отпад
БФЗЖС	буџетски фонд за заштиту животне средине
ПОП	продужена одговорност произвођача
ЛТДО	локална такса за депоновање отпада
НВО	невладине организације
УГ	удружење грађана
СКГО	Стална конференција градова и општина

- **комунални отпад** јесте отпад из домаћинства (кућни отпад), као и други отпад који је због своје природе или састава сличан отпаду из домаћинства;
- **биоотпад** јесте биоразградив отпад из башти, паркова, од хране, кухињски отпад из домаћинства, ресторана, угоститељских и малопродајних објеката и сличан отпад из производње прехранбених производа;
- **комерцијални отпад** јесте отпад који настаје у предузећима, установама и другим институцијама које се у целини или делимично баве трговином, услугама, канцеларијским пословима, спортом, рекреацијом или забавом, осим отпада из домаћинства и индустријског отпада;
- **посебни токови отпада** јесу кретања отпада (истрошених батерија и акумулатора, отпадног уља, отпадних гума, отпада од електричних и електронских производа, отпадних возила и другог отпада) од места настајања, преко сакупљања, транспорта и третмана, до одлагања на депонију;
- **Центар за сакупљање отпада** јесте место одређено одлуком општине, града, односно града Београда (у даљем тексту: јединица локалне самоуправе), на које грађани доносе отпад и кабастни отпад (намештај и бела техника, баштенски отпад, материјал погодан за рециклажу, укључујући и опасан отпад из домаћинства);
- **отпад од грађења и рушења** јесте отпад који настаје у току обављања грађевинских радова на градилиштима или припремних радова који претходе грађењу објеката, као и отпад настао услед рушења или реконструкције објеката, а обухвата неопасан и опасан отпад од грађења и рушења, и то:
 - неопасан отпад од грађења и рушења који не садржи опасне материје, а који је по свом саставу сличан комуналном отпаду (рециклабилан, инертан и др.),
 - опасан отпад од грађења и рушења који захтева посебно поступање, односно који има једну или више опасних карактеристика које га чине опасним отпадом (отпад који садржи азбест, отпад са високим садржајем тешких метала и др.) на које се примењују посебни прописи;
- **амбалажа** јесте производ направљен од материјала различитих својстава, који служи за смештај, чување, руковање, испоруку, представљање робе и заштиту њене

садржине, а укључује и предмете који се користе као помоћна средства за паковање, умотавање, везивање, непропусно затварање, припрему за отпрему и означавање робе. Амбалажа може бити:

- примарна амбалажа као најмања амбалажна јединица у којој се производ продаје коначном купцу;
 - секундарна амбалажа као амбалажна јединица која садржи више производа у примарној амбалажи са наменом да на продајном месту омогући груписање одређеног броја јединица за продају, без обзира да ли се продаје крајњем кориснику или се користи за снабдевање на продајним местима. Ова амбалажа се може уклонити са производа без утицаја на његове карактеристике;
 - терцијарна (транспортна) амбалажа намењена за безбедан транспорт и руковање производа у примарној или секундарној амбалажи. Ова амбалажа не обухвата контејнере за друмски, железнички, водени или ваздушни транспорт.
- **амбалажни отпад** јесте свака амбалажа или амбалажни материјал који не може да се искористи у првобитне сврхе, изузев остатака насталих у процесу производње, и то: папир, картон, пластика, стакло, ПЕТ амбалажа, метал...).
- **комунални амбалажни отпад** јесте отпад од примарне и секундарне амбалаже који настаје као отпад у домаћинствима (кућни отпад) или у индустрији, занатским делатностима, услужним или другим делатностима (комерцијални отпад), а који је сличан отпаду из домаћинства у погледу његове природе или састава, и сакупља се са одређене територијалне целине, у складу са законом;
- **амбалажни отпад који није комунални отпад** је отпад од примарне, секундарне или терцијарне амбалаже настао као отпад у процесу производње, малопродаји, услужним и другим делатностима који није сакупљен кроз систем сакупљања у организацији јавног комуналног предузећа, односно другог правног лица или предузетника (у даљем тексту: комунално предузеће);
- **фармацеутски отпад** јесу сви лекови, укључујући и примарну амбалажу, као и сав прибор коришћен за њихову примену који се налазе код правног лица, односно предузетника који се бави делатношћу здравствене заштите људи и животиња, а који су постали неупотребљиви због истека рока употребе, неисправности у погледу њиховог прописаног квалитета, контаминирани амбалаже, проливања, расипања, који су припремљени, па неупотребљени, враћени од крајњих корисника или се не могу користити из других разлога, као и фармацеутски отпад из производње лекова и промета лекова на велико и мало и израде галенских, односно магистралних лекова и други фармацеутски отпад. Отпад настао у процесу производње лекова спада у индустријски (органички и неорганички) отпад, са којим се поступа у складу са одредбама овог закона. Фармацеутски отпад може бити:
- **неопасан фармацеутски отпад** који не представља опасност по животну средину и здравље људи и не третира се у поступку прописаном за управљање опасним фармацеутским отпадом,
 - **опасан фармацеутски отпад** настао од лекова и дезинфицијенаса који садрже тешке метале, као и лекова познатог састава и лекова чији се састав не може утврдити, а захтевају посебне поступке третмана и укључује цитотоксични и цитостатички отпад, односно цитотоксичне и цитостатичке лекове који су постали неупотребљиви, отпад који настаје приликом коришћења, транспорта и припреме лекова са цитотоксичним и цитостатичким ефектом, укључујући примарну амбалажу која је била у контакту са опасном материјом и сав прибор коришћен за припрему и примену таквих производа. Цитотоксични и цитостатички лекови су токсична једињења која имају канцерогени, мутагени и/или тератогени ефекат;

- **медицински отпад** јесте отпад који настаје из објеката у којима се обавља здравствена заштита људи или животиња и/или са других места у којима се пружају здравствене услуге (из дијагностике, експерименталног рада, лабораторија, чишћења, одржавања и дезинфекције простора и опреме), а обухвата неопасан и опасан медицински отпад, и то:
 - **неопасан медицински отпад** који није загађен опасним или другим материјама, а који је по свом саставу сличан комуналном отпаду (рециклабилан, биоразградив и др.),
 - **опасан медицински отпад** који захтева посебно поступање, односно који има једну или више опасних карактеристика које га чине опасним отпадом, и то: патоанатомски отпад, оштри предмети, фармацеутски отпад, укључујући цитотоксични и цитостатички отпад, отпад загађен крвљу и телесним течностима, инфективни, остали опасан медицински отпад (хемијски отпад, отпад са високим садржајем тешких метала и отпадне боце под притиском).

Додатна појашњења за поступање са отпадом на месту настанка у складу са местом, динамиком настајања и релевантним особинама, према организацији у граду Лесковцу

Дневни комунални отпад је отпад који настаје свакодневно, по свом облику и габаритима је такав да се може одложити у стандардне посуде за прихват отпада (отпад од припремања хране, хигијенски улошци, пелене за једнократну употребу, употребљене папирне марамнице, охлађен пепео свих врста, опушци, отпадна обућа и одећа, остали текстилни материјали, све врсте амбалаже, отпадни кухињски прибор, папир, ситни предмети опште употребе, канцеларијски ситан прибор...). Ове отпатке ћемо на месту настанка, према упутству које ћемо добити од надлежних, разврставати на „суви” (биолошки инертан отпад погодан за рециклажу или производњу топлотне енергије) и на „мокри” (био отпад биљног порекла погодан за коначан третман компостирањем).

Кабастни комунални отпад је отпад који настаје периодично у домаћинствима, канцеларијама, школама, приликом замене столарије, намештаја, а таквих је габарита, облика и карактера да се не може одлагати у стандардне посуде за прихват отпада на месту настанка. (у прилогу је дата листа и контакти оператера по појединим врстама отпада).

Зелени комунални отпад је отпад који настаје периодично приликом уређења дворишта и јавних површина (трава, лишће, грање од обликовања дворишних и парковских биљака). Детаљним планом и градском одлуком ће бити дефинисан поступак.

Кабастни комунални отпад на сеоском делу града Лесковца је исте морфологије као и на градском делу. На сеоском подручју не постоји подела на „мокри” и „суви” свакодневни комунални отпад. Зелена маса на сеоском подручју је сточна храна и не третира се као отпад. Отпад од припремања хране на сеоском подручју се користи за исхрану домаћих животиња (стока и кућни љубимци). Пепео настао на сеоском подручју се користи као минерално биљно ђубриво и не улази у састав отпада. (Изузетак су „власници викендица који немају домаће животиње и кућне љубимце”).

Посебни токови отпада јесу кретања отпада (истрошених батерија и акумулатора, отпадног уља, отпадних гума, отпада од електричних и електронских производа, отпадних возила и другог отпада) од места настајања, преко сакупљања, транспорта и третмана, до одлагања на депонију.

Напомене:

На територији града Лесковца послују оператери за претходно специфициране врсте отпада. Њихова листа са изводима из регистра делатности и адресама локација дата је у овом документу, као водич за генераторе горе наведених врста отпада (прилог 9.6.).

Посебно, трансформаторска уља (*PCB* и *PCT*) јесу искључива одговорност власника трансформатора, њихова обавеза је да их предају овлашћеном оператеру на националном нивоу.

Дуготрајно загађујуће органске материје (*POPs*) јесу искључива одговорност власника, њихова обавеза је да их предају овлашћеном оператеру на националном нивоу.

Медицински и фармацеутски отпад су у посебној надлежности медицинских и фармацеутских установа.

3. УВОД

Цитат из ЛПУО за период 2010–2020.

„План управљања отпадом дефинише предуслове за одрживи интегрални систем управљања отпадом за дугорочни период од 10 година, уз могућност да се у току његове реализације могу вршити промене у складу са измењеним условима те уз уважавање временских и економских ограничења. Поред тога, план управљања отпадом представља једну од значајнијих подлога за израду Просторног плана града Лесковца.

Управљање отпадом представља скуп активности, одлука и мера усмерених ка спречавању настанка отпада, смањивању количине отпада и штетног утицаја на животну средину. У ове активности спада: организација сакупљања, превоза, употребе, третмана, других делатности у вези са отпадом и надзора над кретањем отпада, као и брига над простором сметлишта који се више не користе за одлагање отпада.

Циљ израде Локалног плана управљања отпадом је успостављање целовитог система управљања отпадом, контрола и смањивање штетних утицаја отпада на околину, развој информационог система управљања отпадом у склопу информационог система Републике Србије, те успостављање самоодрживог финансирања система управљања отпадом на територији града Лесковца.

Квалитет и развој система засниваће се на партнерству, односно на равнотежи између јавног и приватног сектора. Ова равнотежа треба да се огледа, пре свега, у комплементарном удруживању постојећих ресурса јавног и приватног сектора кроз модел јавно-приватног партнерства, у циљу одрживог и ефикасног управљања отпадом. Управо равнотежа ових двеју компоненти усмераваће и подстицати развој система.“

Локални план управљања отпадом за период 2021–2030. треба да обезбеди наставак и унапређење претходно започетих процеса, отварање нових процеса као резултат друштвених промена или нових идеја и отклањање уочених слабости које су ометале спровођење активности у претходном периоду, поштујући принципе дефинисане националним законодавством, поштовање рода и специфичности маргинализованих група.

Полазна основа за израду ЛПУО 2021–2030., је претходни План за период 2010–2020. Током израде, примењена је, уз поштовање Архуске конвенције, метода укључивања заинтересоване уже и шире јавности, што подразумева и учешће експерата и свих идентификованих заинтересованих страна (генератори отпада – правна лица, оператери отпада, становништво у најширем смислу):

Експертска разматрања и дискусије:

- анализа тренутног стања (добре стране и уочени проблеми),
- анализа реализације претходног плана,
- анализа напретка и уочених слабости,
- испитивање мишљења и ставова јавности,
- преиспитивање претходно постављених циљева и креирање корективних мера за наредни период,
- стратешка процена утицаја на животну средину.

Мишљења и ставови грађанки и грађана у најширем смислу:

- учешће у анонимној анкети (анкетирано 354 лица, водећи рачуна о полној и старосној заступљености), перцепција становништва о значају проблема отпада, анализа расподеле, одговорности за третман отпада у оквиру породице, анализа спремности грађанки и грађана да раздвајају отпад у својим домаћинствима, итд.),
- јавни увид и јавна дискусија у складу са Архуском конвенцијом,
- дискусија на нивоу носиоца власти у складу са законом и одлука о доношењу ЛПУО.

ЛПУО за период 2021–2030. израђен је ангажовањем „Радне групе за припрему израде ЛПУО на територији града Лесковца за период 2021–2030.” и надлежних служби Градске управе града Лесковца, а уз подршку Владе Шведске кроз Програм „Подршка локалним самоуправама у Србији на путу ка ЕУ – Друга фаза”. Програм реализује Стална конференција градова и општина – Савез градова и општина Србије (СКГО) у партнерству са Шведском асоцијацијом локалних власти и региона (САЈАР). Кроз Програм је обезбеђена техничка подршка шведских и националних експерата.

Изради плана претходиле су следеће активности:

- припремне радионице, на којима је дискутовано о визији заједнице, циљевима и ризицима у вези са управљањем отпадом у наредном планском периоду (поглавље б);
- консултативни састанак са руководством РWW као регионалним оператером КО и наставком консултација са именованим стручним сарадницима;
- онлајн радионица са представницима Радне групе;
- прикупљање података о реализацији Плана Активности за претходни плански период, у сарадњи са Одељењем за заштиту животне средине Градске управе града Лесковца (поглавље 5.2.);
- прикупљање и ажурирање релевантних података за израду ЛПУО за период 2021–2030, у сарадњи са Одељењем за заштиту животне средине Градске управе града Лесковца;
- анализа актуелних проблема у сектору управљања отпадом, методом израде „проблемског стабла” од стране Радне групе (прилог 9.13 и 9.14);
- консултативни састанци у Лесковцу између националних консултаната, чланова Радне групе и представника РWW;
- анкета грађанки и грађана уз подршку шведских и националних консултаната, коју је спровела Радна група и волонтери града Лесковца. Циљ анкете је био провера информисаности, перцепције, спремности грађанки и грађана за учешће у процес унапређења управљања чврстим отпадом у урбаним и руралним подручјима града Лесковца и предлози за унапређење. Коришћена је комбинована техника „од врата

до врата”, и онлајн преко портала Градске управе града Лесковца (обрађени резултати су приказани у поглављу 5.1).

3.1. ЗАКОНОДАВНИ ОКВИР

3.1.1. Надлежности – институционални оквир

Надлежни органи и организације за управљање отпадом су:

- Министарство за заштиту животне средине,
- надлежни орган аутономне покрајине,
- надлежни орган јединице локалне самоуправе,
- Агенција за заштиту животне средине,
- стручне организације за испитивање отпада.

3.1.2. Основни принципи – начела Плана управљања отпадом

Основни принцип одрживости и напретка сваке заједнице у најширем смислу је такав развојни процес који обезбеђује потребе садашње генерације при чему не угрожава потребе будућих генерација. Одрживо управљање отпадом је битан фактор укупне одрживости друштва и заснива се на следећим начелима која је утврдила ЕУ:

1) Начело избора најоптималније опције за животну средину

Избор најоптималније опције за животну средину је систематски и консултативни процес доношења одлука који обухвата заштиту и очување животне средине. Примена избора најоптималније опције за животну средину установљава, задате циљеве и околности, опцију или комбинацију опција која даје највећу добит или најмању штету за животну средину у целини, уз прихватљиве трошкове и профитабилност, како дугорочно, тако и краткорочно.

1а) Начело самодовољности

Примена начела самодовољности подразумева успостављање интегрисане и одговарајуће мреже постројења за поновно искоришћење и одлагање мешаног комуналног отпада сакупљеног из домаћинства, укључујући сакупљање ове врсте отпада који настаје код других произвођача отпада, узимајући у обзир најбоље доступне технике, у складу са овим законом.

Мрежа тих постројења треба да буде пројектована тако да омогући Републици Србији остваривање начела самодовољности у одлагању отпада, као и у поновном искоришћењу отпада, узимајући у обзир географске карактеристике региона и потребу за посебним постројењима за поједине врсте отпада. Ова мрежа треба да омогући одлагање или поновно искоришћење отпада у једном од најближих одговарајућих постројења, најприменијим методама и технологијама, како би се осигурао висок ниво заштите животне средине и јавног здравља.

2) Начело близине и регионалног приступа управљању отпадом

Отпад се третира или одлаже што је могуће ближе месту његовог настајања, односно у региону у којем је произведен, да би се у току транспорта отпада избегле нежељене последице по животну средину. Избор локације постројења за третман

односно поновно искоришћење или одлагање отпада врши се у зависности од локалних услова и околности, врсте отпада, његове запремине, начина транспорта и одлагања, економске оправданости, као и од могућег утицаја на животну средину. Регионално управљање отпадом обезбеђује се развојем и применом регионалних стратешких планова заснованих на европском законодавству и националној политици.

3) Начело хијерархије управљања отпадом

Хијерархија управљања отпадом представља редослед приоритета у пракси управљања отпадом. Хијерархија управљања отпадом се примењује као приоритетан редослед у превенцији и управљању отпадом, прописима и политикама:

- превенција,
- припрема за поновну употребу,
- рециклажа,
- остале операције поновног искоришћења (поновно искоришћење у циљу добијања енергије и др.),
- одлагање.

Слика 1 Хијерархија управљања отпадом

Када се примењује хијерархија отпада на коју се односи редослед хијерархије управљања отпадом, предузимају се мере којима се подстичу решења којима се постиже најбољи укупан резултат за животну средину. То може захтевати код посебних токова отпада одступање од хијерархије, где је то оправдано животним циклусом, узимајући у обзир укупне утицаје на настајање и управљање таквим отпадом.

Развој законодавства и политике у области управљања отпадом је у потпуности транспарентан процес, у складу са важећим прописима о консултацијама и укључивању грађана и свих заинтересованих страна.

У примени начела хијерархије узимају се у обзир општи принципи заштите животне средине, предострожности и одрживости, техничке изводљивости и економске вредности, заштите ресурса, као и укупан утицај на животну средину, здравље људи, економски и социјални утицаји.

4) Начело одговорности

Произвођачи, увозници, дистрибутери и продавци производа који утичу на пораст количине отпада одговорни су за отпад који настаје услед њихових активности. Произвођач сноси највећу одговорност јер утиче на састав и особине производа и његове амбалаже. Произвођач је обавезан да брине о смањењу настајања отпада, развоју производа који су рециклабилни, развоју тржишта за поновно коришћење и рециклажу својих производа.

5) Начело „загађивач плаћа”

Загађивач мора да сноси пуне трошкове последица својих активности. Трошкови настајања, третмана односно поновног искоришћења и одлагања отпада морају се укључити у цену производа.

3.1.3. Регулатива Европске уније у области управљања отпадом (директиве конвенције, препоруке)

На европском нивоу, приоритетни циљеви политике о отпаду дефинисани су **Седмим акционим програмом заштите животне средине** (Одлука бр. 1386/2013/ЕУ Европског Парламента и Савета од 20.11.2013., и они гласе: да се смањи количина створеног отпада; да се максимално повећа рециклажа и поновна употреба; да се ограничи инсинерација материјала који се не могу рециклирати; да се постепено укине одлагање отпада који се не може рециклирати и отпада који се не може поново искористити; да се осигура пуна реализација циљева политике о отпаду у свим државама чланицама.

Оквирна Директива о отпаду 2008/98/ЕЗ – СЛ ЕУ Л 312/2008, ревидирана - измењена **Уредбом (ЕУ) број 1357/2014 - СЛ ЕУ Л 365/2014**, **Директивом (ЕУ) број 2015/1127**, **Уредбом (ЕУ) број 2017/997**, **Директивом (ЕУ) број 2018/851** у члану 4 дефинише „хијерархију отпада“, узимајући у обзир следеће кораке као приоритетни редослед:

- 1) превенција,
- 2) припрема за поновну употребу,
- 3) рециклаже,
- 4) поновно искоришћење, нпр. производња енергије и
- 5) збрињавање.

Директива о депонијама 99/31/ЕЗ о одлагању отпада на депоније измењена Директивом (ЕУ) 2018/850, **Директивом 2011/97/ЕУ**, **Уредбом ЕЦ/1137/2008**, **Уредбом ЕЦ/1882/2003**, има за циљ да се увођењем строгих техничких захтева редукују негативни ефекти депонија на животну средину. Она дефинише различите категорије отпада (комунални, опасни, неопасни и инертни отпад) који се одлажу, и разликује три различите класе депонија: депоније за инертни отпад; депоније за неопасни отпад; депоније за опасни отпад.

Директива (ЕУ) 2018/850 о измени Директиве 1999/31/ЕЗ о депонијама, део европског пакета за циркуларну економију, као главне елементе измена и допуна ове директиве укључују:

- ✓ државе чланице ће предузети мере како отпад који је одвојено сакупљен за припрему за поновну употребу и рециклажу не буде прихваћен на депонији;
- ✓ државе чланице ће настојати да од 2030. године сав отпад погодан за рециклаже или други облик поновног искоришћења, посебно комунални отпад, не буде прихваћен на

депонији. Једини изузетак односи се на отпад за који одлагање отпада даје најбољи еколошки резултат;

✓ државе чланице гарантују да ће се до 2035. године количина комуналног отпада одложеног на депоније смањити на 10% или мање од укупне количине створеног комуналног отпада.

Директива (ЕУ) 2018/851 о измени Директиве 2008/98/ЕУ наводи да главни елементи измена и допуна ове директиве укључују:

✓ повећање циљних вредности за припрему комуналног отпада за поновну употребу и рециклажу: 55% до 2025. године, 60% до 2030. године и 65% до 2035. године;

✓ успостављање система који промовишу поправке и поновну употребу текстила и намештаја;

✓ успостављање одвојеног сакупљања текстила.

Директивом 2018/852 мења **Директиву 94/62/ЕС о амбалажи и амбалажном отпаду** и она прописује циљеве земље чланице ЕУ који треба да се постигну: најмање 65% тежине свих амбалажних паковања треба да буде рециклирано до краја 2025. године, као и 50% пластичних производа, 70% стакла и 75% папирне и картонске амбалаже.

Директива Савета 94/62/ЕС о амбалажи и амбалажном отпаду допуњена Директивом 2005/20/ЕС, 2004/12/ЕС, 1882/2003/ЕС, 2015/720/ЕУ, 2019/904/ЕУ имплементира стратегију ЕУ о отпаду од амбалаже и има за циљ да хармонизује националне мере за управљање отпадом од амбалаже, да минимизира утицаје отпада од амбалаже на животну средину и да избегне трговинске баријере у ЕУ које могу да спрече конкуренцију.

Директива 2015/720/ЕУ мења **директиву Савета 94/62/ЕС о амбалажи и амбалажном отпаду** и поставља циљ ограничења употребе лаких пластичних кеса. Поставља се као циљ ограничење употребе лаких пластичних кеса на највише 40 по једној особи у току годину дана, што такође треба постићи до краја 2025. године.

Директива 2019/904/ЕУ о смањењу утицаја одређених пластичних производа на животну средину. Забрањује се употреба 10 пластичних производа за једнократну употребу.

Директива 2010/75/ЕУ о индустријским емисијама (са исправкама у 2010/75/ЕУ), која је ступила на снагу у јануару 2011. године, заменила је Директиву о индустријским емисијама (Директиву о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине 96/61/ЕЕЦ).

Директива 2001/42/ЕЕЦ о процени утицаја одређених планова и програма на животну средину, одређује да Планови управљања отпадом подлежу поступку процене.

Директива 2006/66/ЕЦ о батеријама и акумулаторима и отпадним батеријама и акумулаторима који садрже опасне супстанце је допуњена **Директивом 2008/12/ЕЦ, Директивом 2008/103/ЕЦ, Директивом 2013/56/ЕУ, Директивом (ЕУ) 2018/849**, уводи мере за одлагање и контролу одлагања истрошених батерија и акумулатора који садрже опасне материје у циљу смањења загађења тешким металима који се користе у производњи батерија и акумулатора.

Директива 2012/19/ЕУ о отпаду од електричне и електронске опреме (WEEE директива) замењена је **Директивом (ЕУ) 2018/849**.

Директива 2011/65/ЕУ имају за циљ ограничавање коришћења неких опасних супстанци у електричној и електронској опреми, односно промоцију поновне употребе, рециклаже и искоришћења електричне и електронске опреме у циљу редукације количине отпада. Прописана је обавеза да олово, жива, кадмијум, шестовалентни хром, полибромовани бифеноли и полибромовани дифенили у електричној и електронској опреми морају бити замењени другим материјама. (RoHS директива).

Директива Савета 75/439/ЕЕС о одлагању отпадних уља допуњена директивама 1987/101/ЕЕС, 91/692/ЕЕС, 2000/76/ЕС промовише сакупљање и одлагање минералних мазива или индустријских отпадних уља која се не могу више користити за оригиналну употребу. Специфични захтеви за управљање отпадним уљима и биолошким отпадом прописани су у чл. 21 и 22 Оквирне директиве о отпаду, у смислу нпр. одвојеног сакупљања и третмана у циљу постизања високог нивоа заштите животне средине.

Директива о пречишћавању комуналних отпадних вода (91/271/ЕЕЗ, измењена Директивом 98/15/ЕЗ, Уредбом ЕЗ/1882/2003, Уредбом ЕЗ/1137/2008, Директивом 2013/64/ЕУ, исправљена у 84/2020) утврђује правила за сакупљање, пречишћавање и испуштање отпадних вода у целој ЕУ, и дефинише, између осталог, минималне захтеве за управљање муљем из отпадних вода. Закон такође уређује отпадне воде које стварају индустрије, као што је пољопривредно-прехрамбена индустрија (нпр. прерада хране и пиварска индустрија).

Директива Савета 91/689/ЕЕС о опасном отпаду допуњена Директивом 94/31/ЕС и 166/2006/ЕС има за циљ успостављање управљања, искоришћења и правилног одлагања опасног отпада. Директивом се дефинише да привредни субјекти који производе, држе или уклањају опасне отпаде, достављају надлежним органима на њихов захтев тражене податке из регистра.

Директива Савета 96/59/ЕС о одлагању РСВи РСТ има за циљ да дефинише контролисани начин поступања и елиминације полихлорованих бифенила (*PCB*) и полихлорованих терфенила (*PCT*) и деконтаминацију опреме у којој су се налазили, као и начин одлагања опреме која је загађена са *PCB*, а није извршена њена деконтаминација.

Директива Савета 2000/53/ЕС о истрошеним возилима успоставља мере за превенцију настајања отпада од истрошених возила тако што стимулише сакупљање, поновну употребу и рециклажу њихових компонената (батерије, гуме, акумулатор, уља) у циљу заштите животне средине.

Директива 86/278/ЕЕС о заштити животне средине и посебно земљишта у случају коришћења секундарних ђубрива у пољопривреди дефинише употребу муљева из постројења за третман отпадних вода у пољопривреди у циљу превенције загађења земљишта, вегетације, људи и животиња.

Директива 78/176/ЕЕС о отпаду из индустрије у којој се користи титан-диоксид, допуњена Директивама 82/883/ЕЕС (даље допуњена Уредбом 807/2003/ЕС), 83/29/ЕЕС и 91/692/ЕЕС (даље допуњена Уредбом 1882/2003/ЕС) односи се на спречавање и прогресивно смањење до уклањања, загађења узрокованог отпадом из индустрије титан- диоксида.

Уредба о прекограничном кретању отпада бр. 1013/2006, са изменама ЕЗ 1397/2007, ЕЗ/669/2008, ЕЗ/219/2009, ЕЗ/308/2009, 2009/31/ЕЗ, ЕУ/413/2010, ЕУ/664/2011, ЕУ/135/2012, ЕУ/255/2013, ЕУ/1257/2013, ЕУ/660/2014, ЕУ/1234/2014, ЕУ/2015/2002, ЕУ/2020/2174 и исправкама у СЛ ЕУ Л 283/2014, СЛ ЕУ Л 277/2015 и СЛ ЕУ Л 188/2016, регулише надзор и контролу прекограничног кретања отпада. Земље које примењују ову Уредбу дужне су да одреде одговарајуће овлашћене организације за транспорт отпада. Земље чланице морају предузети потребне кораке за инспекцију, узорковање и мониторинг отпада при прекограничном кретању. На овај начин утврђују се поступци за прекогранично кретање отпада и спроводе одредбе Базелске конвенције о контроли прекограничног кретања опасног отпада и његовог одлагања, као и Одлука Савета ОЕБС-а о контроли прекограничног кретања отпада намењеног за операције поновног искоришћења (Одлука ОЕБС-а).

Уредба (ЕЗ) 1069/2009 о утврђивању здравствених правила за споредне производе животињског порекла и од њих добијених производа који нису намењени за

исхрану људи и о стављању ван снаге Уредбе (ЕЦ) 1774/2002 о споредним производима животињског порекла.

Уредба (ЕЗ) 142/2011 о имплементацији Уредба (ЕЗ) 1069/2009 о утврђивању здравствених правила за споредне производе животињског порекла и од њих добијених производа који нису намењени за исхрану људи и о стављању ван снаге Уредбе (ЕЦ) 1774/2002 о споредним производима животињског порекла.

Уредба о дуготрајним органским загађујућим материјама ЕУ 2019/1021 има за циљ да се здравље људи и животна средина заштите од POPs материја кроз мере забране и ограничења у што краћем року, доносећи и одредбе које се односе и на отпад који садржи ове материје.

Одлука Комисије 2001/171/ЕС од 19. фебруара 2001 о условима за смањење концентрације тешких метала у стакленој амбалажи утврђених Директивом Европског Парламента и Савета 94/62/ЕС о амбалажи и амбалажном отпаду,

Одлука Комисије 2005/270/ЕС од 22. марта 2005 о успостављању образаца који се односе на базе података из Директиве Европског Парламента и Савета 94/62/ЕС о амбалажи и амбалажном отпаду.

Одлука Комисије 1999/177/ЕС о условима за смањење концентрације тешких метала у пластичним гајбама и палетама утврђених Директивом Европског Парламента и Савета 94/62/ЕС о амбалажи и амбалажном отпаду.

3.1.4. Национално законодавство у области управљања отпадом (закони, уредбе, правилници)

Основни прописи којима се уређује управљање отпадом у Републици Србији, односно којим се обезбеђују услови за успостављање и развој интегралног система управљања отпадом, су:

ЗАКОНИ

Закон о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11 – одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18 – др. закон и 95/18 – др. закон),

Закон о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 - др. закон),

Закон о амбалажи и амбалажном отпаду („Сл. гласник РС”, бр. 36/09 и 95/18 – др. закон),

Закон о заштити ваздуха („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 10/13 и 26/21 – др. закон),

Закон о заштити природе („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 – испр., 14/16, 95/2018 – др. закон и 71/21),

Закон о хемикалијама („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 и 25/15),

Закон о транспорту опасне робе („Сл. гласник РС”, бр. 104/16, 83/18 - др. закон и 10/19 - др.закон),

Закон о ветеринарству („Сл. гласник РС“, бр. 91/05, 30/10, 93/12 и 17/19 – др. закон),

Закон о здравственој заштити („Сл. гласник РС“, бр. 25/19),

Закон о лековима и медицинским средствима („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 107/12, 113/17 – др. закон и 105/17 – др. закон),

Закон о здравственој заштити животиња („Сл. гласник РС”, бр. 37/91, 50/92, 33/93, 52/93, 53/93, 67/93, 48/94, 53/95, 52/96, 25/00, 91/05 – др. закон и 101/05 – др. закон),

Закон о средствима за заштиту биља („Сл. гласник РС”, бр. 41/09 и 17/19),

Закон о биоцидним производима („Сл. гласник РС”, бр. 109/21),

Закон о заштити од пожара („Сл. гласник РС”, бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18 – др. закони),

Закон о локалној самоуправи („Сл. гласник РС”, бр. 129/07, 83/14 – др. закон, 101/16 – др. закон, 47/2018 и 111/21 – др.закон),

Закон о општем управном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 18/16 и 95/18 – аутентично тумачење),

Закон о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима („Сл. гласник СРС”, бр. 44/77, 45/85, 18/89) и („Сл. гласник РС“, бр. 53/93, 67/93, 48/94, 101/05 – др. закон и 54/15 – др. закон),

Закон о привредним друштвима („Сл. гласник РС”, бр. 36/11, 99/11, 83/14 – др. закон, 5/15, 44/18, 95/2018, 91/19 и 109/21),

Закон о јавно-приватном партнерству и концесијама („Сл. гласник РС”, бр. 88/11, 15/16 и 104/16),

Закон о приватизацији („Сл. гласник РС”, бр. 83/14, 46/15, 112/15, 20/16-аутентично тумачење),

Закон о јавним предузећима („Сл. гласник РС”, бр. 15/16 и 88/19),

Закон о порезима на имовину („Сл. гласник РС”, бр. 26/01, „Сл. лист СРЈ“, бр. 42/02-одлука СУС, и „Сл.гласник РС“, бр. 80/02, 80/2002 – др. закон, 135/04, 61/07, 5/09, 101/10, 24/11, 78/11, 57/12 – одлука УС, 47/13, 68/14 – др. закон, 95/18, 99/18 – одлука УС, 86/2019 и 144/20),

Закон о јавним набавкама („Сл. гласник РС”, бр. 91/19),

Закон о приватним предузетницима („Сл. гласник СРС”, бр. 54/89 и 9/90 и „Сл. гласник РС”, бр. 19/91, 46/91, 31/93 – одлука УСРС, 39/93, 53/93, 67/93, 48/94, 53/95, 35/2002 и 101/05 – др. закон),

Закон о комуналним делатностима („Сл. гласник РС”, бр. 88/11, 104/16 и 95/18),

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину* („Сл. гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10),

Закон о процени утицаја на животну средину* („Сл. гласник РС”, бр. 135/04 и 36/09),

Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 135/04, 25/15 и 109/21),

Закон о финансирању локалне самоуправе („Сл. гласник РС”, бр. 62/06, 47/11, 93/12, 99/13 –усклађени дин. изн., 125/14 –усклађени дин. изн., 95/15 –усклађени дин. изн., 83/16, 91/16 –усклађени дин. изн., 104/16 –др. закон, 96/17 –усклађени дин. изн., 89/18 –усклађени дин. изн., 95/18 – др. закон, 86/19 – усклађени дин. изн., 126/20 –усклађени дин. изн., 99/21 - усклађени дин. изн. и 111/21- др. закон),

Закон о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 –испр., 64/10 –одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 –одлука УС, 50/13 –одлукаУС, 98/13 –одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 –др. закон, 9/20 и 52/21),

Закон о пољопривредном земљишту („Сл. гласник РС”, бр. 62/06, 65/08 –др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 –др. закон),

Закон о шумама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18 –др. закон),

Закон о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 –др. закон),

Закон о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС”, 96/21),

Закон о националним парковима („Сл. гласник РС”, бр. 84/15 и 95/18 –др. закон),

Царински закон („Сл. гласник РС”, бр. 95/18, 91/19 – др. закон, 144/2020 и 118/21),

Закон о рударству и геолошким истраживањима („Сл. гласник РС”, бр. 101/15, 95/18 – др. закон и 40/21),

Закон о санитарном надзору („Сл. гласник РС”, бр. 125/04),

Закон о потврђивању Базелске конвенције о контроли прекограничног кретања опасних отпада и њиховом одлагању („Сл.лист СРЈ”–Међународни уговори, бр. 2/99),

Закон о ратификацији Монреалског протокола о супстанцама које оштећују озонски омотач („Сл. лист СФРЈ”–Међународни уговори, бр. 16/90 и „Сл. лист СЦГ– Међународни уговори”, бр. 24/04 –др. закон),
Закон о ратификацији Конвенције о безбедности приликом коришћења азбеста („Сл.лист СФРЈ” – Међународни уговори, бр. 4/89).

УРЕДБЕ

Уредба о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 109/09 и 8/10),
Уредба о критеријумима за одређивање активности које утичу на животну средину према степену негативног утицаја на животну средину који настаје обављањем активности, износима накнада („Сл. гласник РС”, бр. 86/19 и 89/19),
Уредба о производима који после употребе постају посебни токови отпада, обрасцу дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњег извештаја, начину и роковима достављања годишњег извештаја, обвезницима плаћања накнаде, критеријумима за обрачун, висину и начин обрачунавања и плаћања накнаде („Сл. гласник РС”, бр. 54/10, 86/11, 15/12, 41/13 – др. правилник, 3/14, 81/14 – др. правилник, 31/15 – др. правилник, 44/16 – др. правилник, 43/17 – др. правилник, 45/18 – др. правилник, 67/18 – др. правилник, 95/18 – др. закон и 77/21),
Уредба о утврђивању Плана смањења амбалажног отпада за период од 2020. до 2024. године („Сл. гласник РС”, бр. 81/20),
Уредба о одређивању појединих врста опасног отпада које се могу увозити као секундарне сировине („Сл. гласник РС”, бр.60/09),
Уредба о одлагању отпада на депоније („Сл. гласник РС”, бр.92/10),
Уредба о критеријумима за одређивање најбољих доступних техника, за примену стандарда квалитета, као и за одређивање граничних вредности емисија у интегрисаној дозволи („Сл. гласник РС”, бр. 84/05),
Уредба о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола („Сл. гласник РС”, бр. 84/05),
Уредба о управљању отпадним уљима („Сл. гласник РС”, бр. 60/08 и 08/10 – др.уредба),
Уредба о садржини програма мера прилагођавања рада постојећег постројења или активности прописаним условима („Сл. гласник РС”, бр. 84/05),
Уредба о утврђивању програма динамике подношења захтева за издавање интегрисане дозволе („Сл. гласник РС”, бр. 108/08).

ПРАВИЛНИЦИ

Правилник о садржини документације која се подноси уз захтев за издавање дозволе за увоз, извоз и транзит отпада („Сл. гласник РС” бр. 60/09, 101/10, 48/17, 80/17, 98/17, 38/18 и 6/21),
Правилник о уништавању неупотребљених отрова и амбалаже која је коришћена за паковање отрова и о начину повлачења отрова из промета („Сл. лист СРЈ”, бр. 7/83),
Правилник о условима које морају да испуњавају стручне организације за испитивање отпада („Сл. гласник РС”, бр.53/06),
Правилник о начину уништавања лекова, помоћних лековитих средстава и медицинских средстава („Сл. лист СРЈ”, бр. 16/94, 22/94 –исправка, „Сл.лист СЦГ“ бр. 1/03 – уставна повеља и „Сл. гласник РС”, бр. 78/10 – др. правилник),
Правилник о начину нешкодљивог уклањања животињских лешева и отпадака

животињског порекла и о условима које морају да испуњавају објекти и опрема за сабирање, нешкодљиво уклањање и утврђивање узрока угинућа и превозна средства за транспорт животињских лешева и отпадака животињског порекла („Сл. лист СФРЈ”, бр. 53/89 и „Сл. гласник РС”, бр. 31/ 2011),

Правилник о врстама амбалаже за пестициде и ђубрива и о уништавању пестицида и ђубрива („Сл. лист СРЈ”, бр. 35/99, 63/01– др. правилник и „Сл. гласник РС”, бр. 13/12 – др. правилник),

Правилник о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде извештаја о безбедности и плана заштите од удеса („Сл. гласник РС”, бр. 41/10),

Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС”, бр. 92/10 и 77/21),

Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Сл. гласник РС”, бр. 98/10),

Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл. гласник РС”, бр. 56/10, 93/2019 и 39/21),

Правилник о начину нешкодљивог уклањања животињских лешева и отпадака животињског порекла и о условима које морају да испуњавају објекти и опрема за сабирање, нешкодљиво уклањање и утврђивање узрока угинућа и превозна средства за транспорт животињских лешева и отпадака животињског порекла („Сл. лист СФРЈ”, бр. 53/89 и „Сл. гласник РС”, бр. 31/11- др.правилник),

Правилник о обрасцу захтева за издавање дозволе за третман, односно складиштење, поновно искоришћење и одлагање отпада („Сл. гласник РС”, бр. 38/18),

Правилник о обрасцу документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за њихово попуњавање („Сл. гласник РС”, бр. 17/2017),

Правилник о садржини, начину вођења и изгледу Регистра издатих дозвола за управљање отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 95/10),

Правилник о граничној вредности укупног нивоа концентрације олова, кадмијума, живе и шестовалентног хрома у амбалажи или њеним компонентама, изузецима од примене и року за примену граничних вредности („Сл. гласник РС”, бр. 70/09),

Правилник о начину нумерисања, скраћеницама и симболима на којима се заснива систем идентификације и означавања амбалажних материјала („Сл. гласник РС”, бр. 70/09),

Правилник о врсти и годишњој количини амбалаже коришћене за упаковану робу стављену у промет за коју произвођач, увозник, пакер/пунилац и испоручилац није дужан да обезбеди управљање амбалажним отпадом („Сл. гласник РС”, бр.70/09),

Правилник о врсти амбалаже са дугим веком трајања („Сл. гласник РС”, бр. 70/09),

Правилник о критеријумима за одређивање шта може бити амбалажа са примерима за примену критеријума и листи српских стандарда који се односе на основне захтеве које амбалажа мора да испуњава за стављање у промет („Сл. гласник РС”, бр. 70/09),

Правилник о годишњој количини амбалажног отпада по врстама за које се обавезно обезбеђује простор за преузимање, сакупљање, разврставање и привремено складиштење („Сл. гласник РС”, бр. 70/09).

Локални релевантни прописи и акти

Статут града Лесковца („Сл. гласник града Лесковца”, бр. 28/18),
Одлука о одржавању чистоће („Сл. гласник града Лесковца”, бр. 12/18),
Одлука о градској управи града Лесковца („Сл. гласник града Лесковца”, бр. 2/17, 29/17 и 31/21),

Одлука о фонду за заштиту животне средине града Лесковца („Сл. гласник града Лесковца”, бр. 18/09 и 7/17),

Одлука о приступању систему регионалног управљања отпадом број 06-24/06-01 од 20.03.2006. год.,

Генерални план града Лесковца до 2010.-2020.год. („Сл. гласник општине Лесковац”, бр. 4/2013).

3.2. ВЕЗА СА ДРУГИМ СТРАТЕГИЈАМА И ПЛАНОВИМА

3.2.1. Стратегија управљања отпадом за период 2010–2019. године

Дугорочна стратегија Републике Србије у области заштите животне средине подразумева побољшање квалитета живота становништва осигуравањем жељених услова животне средине и очувањем природе засноване на одрживом управљању животном средином. Кључни кораци укључују јачање постојећих и развој нових мера за успостављање интегралног система управљања отпадом, даљу интеграцију политике животне средине у остале секторске политике, прихватање веће појединачне одговорности за животну средину и активније учешће јавности у процесима доношења одлука.

Стратегија управљања отпадом представља основни документ који обезбеђује услове за рационално и одрживо управљање отпадом на нивоу Републике Србије. Стратегија мора бити подржана већим бројем имплементационих планова за управљање посебним токовима отпада (биоразградив, амбалажни и други). Утврђивање економских инструмената и финансијских механизма је неопходно како би се осигурао систем за домаћа и инострана улагања у дугорочно одрживе активности. Такође, стратегија разматра потребе за институционалним јачањем, развојем законодавства, спровођењем прописа на свим нивоима, едукацијом и развијањем јавне свести.

3.2.2. Национални циљеви о електричном и електронском отпаду

Република Србија је Програмом управљања отпадом са националним планом управљања отпадом за период 2021-2024. године, испланирала систем сакупљања отпада од електричне и електронске опреме на реалан начин, јер Србија припада групи земаља у којима постоји снажна култура „поновне употребе“ унутар исте породице или код ближних рођака/пријатеља, без пријављивања (као што су Пољска, Словачка, Румунија, Малта и Грчка), а количине електричне и електронске опреме се не „апсорбују“ па је животни век производа углавном дужи, посебно када је реч о кућним апаратима и опреми информационо комуникациона технологија (ИКТ опрема), јер власници опреме, уместо да одбаце непотребне уређаје, дају их другима, нпр. члановима породице, школама, и слично.

Прелазни циљеви сакупљања, израчунати на основу укупне масе прикупљеног отпада од електричне и електронске опреме, изражени у проценту од просечне масе електричне и електронске опреме пласиране на тржиште у претходне три године, биће постигнути до 2031.године на следећи начин:

- сакупљање 8451 тона отпада од електричне и електронске опреме 2020. године представљаће 13% електричне и електронске опреме пласиране на тржиште у три године пре 2020. године;

- сакупљање 15.333 тона отпада од електричне и електронске опреме 2024. године представљаће 20% електричне и електронске опреме пласиране на тржиште у три године пре 2024. године;

- сакупљање 22.505 тона отпада од електричне и електронске опреме 2027. године представљаће 27% електричне и електронске опреме пласиране на тржиште у три године пре 2027. године;
- сакупљање 37.752 тоне отпада од електричне и електронске опреме 2031. године представљаће 45% електричне и електронске опреме пласиране на тржиште у три године пре 2031. године.

3.2.3. Национални циљеви управљања амбалажом и амбалажним отпадом

У периоду од 2020. до 2024. године, као национални циљеви управљања амбалажом и амбалажним отпадом утврђени су циљеви који се односе на: количину амбалажног отпада који је неопходно поновно искористити; количину сировина у амбалажном отпаду које је неопходно рециклирати, у оквиру количине прерађеног амбалажног отпада; количину појединих материјала у укупној маси рециклажних материјала у амбалажном отпаду коју је неопходно рециклирати.

Национални циљеви који се односе на поновно искоришћење и рециклажу амбалажног отпада у периоду за који се овај план доноси су општи циљеви и специфични циљеви за рециклажу амбалажног отпада.

Општи циљеви су:

- 1) поновно искоришћење амбалажног отпада и то : 63% у 2022. год.; 64% у 2023. год. и 65% у 2024.год.;
- 2) рециклирање амбалажног отпада и то: 58% у 2022. год.; 59% у 2023. год. и 60% у 2024.год..

Специфични циљеви за рециклажу амбалажног отпада у периоду за који се доноси овај план, обухватају амбалажу од папира/картона, пластике, стакла, метала и дрвета.

Рециклажа амбалажног отпада вршиће се у следећем проценту:

- папир и картон - 66% у 2022. год.; 67% у 2023. год. и 68% у 2024.год.
- пластика - 34% у 2022. год.; 38% у 2023. год. и 42% у 2024.год..
- стакло - 46% у 2022. год.; 47% у 2023. год. и 48% у 2024.год..
- метал - 47% у 2022. год.; 48% у 2023. год. и 49% у 2024.год..
- дрво - 21% у 2022. год.; 23% у 2023. год. и 24% у 2024.год..

3.2.4. Стратегија одрживог развоја града Лесковца 2010.-2019. године

Одрживи развој се заснива на заштити животне средине и њиме се уважава капацитет природе, како би се обезбедили ресурси и услуге потребне за живот. То значи да развој подразумева штедњу минералних и других природних ресурса (шума, земљишта, биодиверзитета, вода и др.) и да даљи развој насеља, људске заједнице, индустрије и економије, уопште, треба да се креће и ка усавршавању и примени модерне технологије и технике, и коришћењу незагађујућих и обновљивих видова енергије. Побољшање живота укључује:

- пречишћавање отпадних вода и уредно снабдевање водом, уз стално праћење њеног квалитета,
- побољшање квалитета ваздуха и мониторинг квалитета,
- побољшање квалитета земљишта,
- организовано сакупљање отпада, одржавање хигијене града, трајно решење за одлагање чврстог комуналног отпада (Регионални рециклажни центар на депонији „Жељковац“),
- улагање у техничку инфраструктуру (путеви, саобраћај, превозна средства и др.),
- развитак економије,

- улагање у друштвену инфраструктуру (еколошка свест, еколошко образовање, квалитетно социјално окружење),
- учешће јавности у креирању еколошке политике,
- отворенија сарадња локалне самоуправе и грађана и др.

Визија је да град Лесковац, буде град еколошки образованих и информисаних људи, који на одрживи начин управља природним ресурсима, са развијеним партнерским односом јавног, приватног и цивилног сектора у циљу очувања и унапређења здравља људи и развоја екобизниса. Стратешки циљ је заштити и унапредити животну средину као императив одрживог развоја.

3.2.5. Међуопштински споразум о изградњи регионалне депоније

Основни циљ овог споразума јесте окупљање и стварање одређених међусобних односа између општина Лесковац, Медвеђа, Лебане, Бојник, Власотинце и Црна Трава у циљу формирања пула општина ради уобличавања целовитог концепта изградње и коришћења Регионалне санитарне депоније (Регионалног рециклажног центра) на локацији „Жељковац“. Општине су се обавезале да ће се поштовати максимални стандарди (ЕУ, ИСО, ДИН) у изградњи и коришћењу Регионалне санитарне депоније (Регионалног рециклажног центра) на локацији „Жељковац“. Све општине ће се трудити да на својим територијама регулишу поступак одлагања отпадом од његовог збрињавања на месту настанка, од домаћинства преко привреде, јавних површина и друго, до искључивог депоновања.

Сходно томе све општине, потписници Споразума ће приступити селектовању свих врста отпада насталог на својим територијама по најмодернијим стандардима.

3.2.6. Програм управљања отпадом у Републици Србији за период од 2022-2031. година- предлог

Програмом је дата визија која проистиче из анализе постојећег стања и потенцијала у области управљања отпадом је минимизација утицаја отпада на животну средину и повећање ефикасности коришћења ресурса на принципима циркуларне економије, што ће обезбедити контролу стварања отпада, искоришћење отпада и подстицаје за инвестирање и афирмацију економских могућности које настају из отпада. Општи циљ је развијање одрживог система управљања отпадом у сврху очувања ресурса и смањења негативних утицаја на животну средину и деградацију простора. То укључује: превенцију настајања отпада, смањење количина рециклабилног отпада који се одлаже на депоније, смањење удела биоразградивог отпада у одложеном комуналном отпаду, смањење негативног утицаја одложеног отпада на животну средину, климу и људско здравље и управљање насталим отпадом по принципима циркуларне економије.

3.2.7. План управљања отпадом на територији града Лесковца за период 2010–2020.

План управљања отпадом дефинише предуслове за успостављање одрживог интегралног система управљања отпадом на подручју града који се треба базирати на принципима одрживог развоја, тачније на принципима избегавања, вредновања (материјално и енергетско) и одстрањивања отпада.

План дефинише оквир за следеће аспекте система управљања отпадом:

- усклађивање са захтевима политике управљања отпадом дефинисане првенствено домаћим законодавством и стратешким плановима, са освртом на циљеве

- дефинисане од стране Европске уније;
- преглед свих токова отпада на подручју од интереса за овај План, као и приказ количина отпада који се генерише на том подручју, а све са циљем успостављања компатибилности врста отпада са механизмима намењених за њихов третман;
 - приказ економско-финансијских захтева успостављања и рада интегралног система управљања отпадом.

3.3. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

Основа за израду ЛПУО за период 2020–2030 је ЛПУО за период 2010–2020.

Следи цитат из претходног плана,

„Локални план управљања отпадом на територији града Лесковца за период 2010–2020. године усвојен је одлуком Скупштине града Лесковца бр. 06-25/11-01, („Сл. гласник града Лесковца”, бр. 2/11). План управљања отпадом дефинише предуслове за одрживи интегрални систем управљања отпадом за дугорочни период од 10 година, уз могућност да се у току његове реализације могу вршити промене у складу са измењеним условима те уз уважавање временских и економских ограничења.

На територији града Лесковца управљање отпадом је почело да се решава на адекватан начин, али је и поред тога било неопходно утврдити прикладне опције за решавање оваквог стања, односно приоритете и механизме који ће дугорочно гледано омогућити стално приближавање европским стандардима. Доминантан начин поступања са отпадом још увек је депоновање, а претходна селекција и третман су тек на почетку примене, што је од великог значаја у поређењу са осталим градовима и регионима у Републици Србији.

Циљеви Локалног плана управљања отпадом за период 2010-2020.године су били:

1. смањени ризик по околину и здравље људи и животну средину,
2. смањена количина отпада која се генерише,
3. обезбеђена размена квалитетних информација путем Информационог система управљања отпадом.

Као посебни циљеви Локалног плана дефинисани су краткорочни и дугорочни циљеви.

Краткорочни циљеви за период 2010–2015. године су:

- ✓ повећање процената становништва обухваћеног системом сакупљања отпада на 90% до 2015. године,
- ✓ развијање система примарне и секундарне селекције отпада,
- ✓ изградња Регионалног центра за управљање отпадом до 2012. године (Регионална депонија, постројење за сепарацију рециклабилног отпада, постројења за биолошки третман отпада и трансфер станице),
- ✓ успостављање система управљања посебним токовима отпада (отпадне гуме, истрошене батерије и акумулатори, отпадна уља, отпадна возила, отпад од електричних и електронских производа),
- ✓ успостављање система управљања медицинским и фармацеутским отпадом,
- ✓ успостављање система управљања отпадом животињског и биљног порекла,
- ✓ санирање постојећих сметлишта која представљају највећи ризик по животну средину,
- ✓ успостављање потпуног информационог система управљања отпадом.

Дугорочни циљеви за период од 2015. до 2020. године су:

- ✓ јачање професионалних и институционалних капацитета за управљање отпадом,
- ✓ повећање процента поновног искоришћења и рециклаже амбалажног отпада (стакло, папир, картон, метал и пластика) на 25% од генерисане количине;
- ✓ успостављање система управљања грађевинским отпадом и отпадом који садржи азбест,
- ✓ повећање процента компостираног отпада,
- ✓ санирање и ремедијација постојећих сметлишта.

Пројекција количина отпада која ће се стварати на подручју града до 2020. године, на основу чега је и рађен концепт интегралног управљања отпадом, јесте процена тренда која се темељи на:

- до сада евидентираним и доступним подацима о количинама и саставу отпада,
- попису становништва из 2002. године и услуга збрињавања отпада,
- процењеном природном порасту становништва,
- процењеном повећању животног стандарда,
- промени структуре и развоју привреде и другом.

Крај цитата

Остварење постављених циљева и реализоване активности у претходних десет година као основ плана за наредни период детаљно су описани у поглављу 4. овог документа.

4. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ГРАДУ ЛЕСКОВЦУ

4.1. ПРИРОДНИ ЧИНИОЦИ

Град Лесковац налази се у југоисточном делу Србије и припада Јабланичком округу. Значајан је транзитни центар који се налази на коридору 10 (аутопут Београд–Скопље), кроз који пролази међународни пружни правац Београд – Атина. Лесковац је у срцу простране и плодне лесковачке котлине на површини од 1.025 km².

Општи подаци о граду Лесковцу дати су у прилогу 9.1.

4.1.1. Геоморфолошке карактеристике

У ширем подручју лесковачке депресије, морфолошки су најразвијенији ободни делови котлине. Посебно је маркантна јужна граница котлине са планинским масивом Буковика и Кукавице. У морфологији саме котлине доминирају простране алувијалне равни реке Јужне Мораве, Ветернице и Јабланице, са надморском висином од 210 до 240 m. Котлина је благо нагнута према северу, са нагибом од 1,5‰. Ова равна се према северу сужава, док се према југу и западу лепезасто увлачи у речне токове. Најзначајније узвишење у котлини је Хисар са лесковачким висовима и рударска Чука (320–380 m) који представљају остатке језерских тераса. Ужи ободни делови котлине, изграђени од неогених седимената, налазе се на висинама од 240 до 400 m, док се масе кристаличних шкриљаца уздижу до 1200 m над морем. Ободне стране су доста стрме, са просечним нагибом 3–4° (западни), односно 4–5° (источна ободна страна). Поред алувијалних творевина, на нижим деловима котлине, створени су делувијални наноси, а у горњим токовима постојећих сталних и повремених токова и пролувијални нанос.

4.1.2. Хидрографске карактеристике

Хидрографска мрежа лесковачке котлине је у целини узето, веома развијена. Доминира река Јужна Морава, која је са својим притокама формирала детритични тип дренаже. Јужна Морава је својим меандрирањем развила широку речну долину, а сада тече источним ободом котлине. Река Власина дренира југоисточни обод котлине. Она је највећа притока Јужне Мораве у овом реону. На западном делу котлине су реке Ветерница и Јабланица.

Ови водотоци се карактеришу такође неравномерношћу у протицајима и често задобијају бујични карактер, нарочито у пролећном периоду. Преко лета њихов водостај је врло низак. Бујични карактер ових токова је последица велике процентуалне заступљености слабопропусних и непропусних стена на ободу котлине, затим израженог рељефа и климатских одлика, од којих најзначајнији удео имају падавине. Поред поменутих већих токова, лесковачку котлину пресецају бројни мањи водотоци, као што су: Чуљеничка река, Вучјанска река, Сушичка река и др.

4.1.3. Климатске карактеристике

Град Лесковац лежи у котлини коју су образовале реке Јужна Морава, Ветерница и Јабланица. Ограничена је планинским масивом Кукавице са југа, Раданом и Пасјачом са запада и Бабичком гором и реком Власином са истока и југоистока. Котлина је отворена за топла јужна струјања која продиру Вардарском долином и хладна северна струјања која долазе Моравском долином, ова струјања условљавају умерено континенталну климу.

Средња годишња температура у протеклом тридесетогодишњем периоду износи 11,4°C. Најхладнији месец је јануар са просеком минималних температура од -0,6°C, најтоплији су јул и август са просеком максималних температура од 20,4°C, средње годишње колебање температуре износи 21°C.

Количина падавина износи 628 mm у средишту котлине, а ободни делови имају више падавина. Просечно у години има 35,3 снежних дана. Просечна годишња облачност је 55%, највећа је у децембру (72%), а најмања у августу 31%. Средња годишња релативна влажност износи 78,8%, најнижа је у јулу 70,9%, а највећа у децембру 86,4%.

Котлина је умерено ветровита, дани са тишином износе 514%. Доминантни су северни ветрови, посебно у зимском периоду (122%), следећи по учесталости су јужни ветрови (88%), који доминирају у летњим месецима. Учесталост осталих ветрова је приближно једнака током године: северозападни 72%, југоисточни 59% и југозападни 51%. Котлина се проветрава и локалним дневним струјањима са ободних висова ка котлини што је нарочито изражено у летњим месецима.

4.1.4. Геолошке и педолошке карактеристике

У широј околини лесковачке котлине констатовани су комплекси метаморфних стена Српско-македонске масе и стене тзв. Власинског комплекса, затим кредни седименти, као и творевине терцијарне и квартарне старости. Кристаласти шкриљци Српско-македонске масе изграђују ободне делове лесковачке котлине и представљени су следећим типовима стена: лискунским шкриљцима, амфиболитима, гнајсевима, лептинолитима и др. Стене Власинског комплекса изграђују пространа подручја на источном ободу котлине–Бабичку гору, Крушевицу и источни део Грделичке клисуре. Представљен је комплексом кристаластих шкриљаца лискунске, хлоритске и амфиболске стене, метабазити, кварцити и др.

Од мезозојских творевина заступљене су мање партије кредних седимената и то: конгломерати, пешчари са прослојцима угља, глинама и лапорцима. Од терцијарних седимената заступљени су језерски седименти миоценске и плиоценске старости. Ови седименти на ужем подручју котлине покривени су најмлађим квартарним творевинама. Језерски седименти неогена представљени су лапорцима и лапоровитим глинама и захватају западне делове територије.

Плиоценски седименти су представљени лапорцима, глинама са угљем, песковима и шљунковима, као и шљунковима, песковима и глинама језерских тераса који захватају мање површине на левој обали горњег тока Јабланице, односно Ветернице. Најзначајнији песковито-шљунковити слојеви су на дубини 40–150 m, где се наизменично смењују са глиновито-лапоровитим-песковитим слојевима.

Највеће распрострањење имају алувијално-пролувијални седименти–пешчани спрудови и песковите глине, као и речни нанос променљивог састава–песак, шљунак, кварцни агломерати, глиновити песак и песковите глине. Ови алувијални седименти изграђују широку долину Јужне Мораве, Јабланице, Ветернице и њихових притока. У подручју Грделичке клисуре, као и у теренима где планински водотоци прелазе у равничарски део, формиране су пролувијалне насlage и бујични конуси. Дебљина алувијалне средине је у границама 15–25 m.

4.2. ДРУШТВЕНИ ЧИНИОЦИ

4.2.1. Насеља и становништво

Према попису из 2011. године, у Лесковцу, у 144 насељених места, живи 144.206 становника од чега 72.574 жена и 71.632 мушкараца. Градско становништво чини 45,27% а остало становништво 54,73% укупног становништва града Лесковца. Што се тиче полне структуре, становништво је полно уједначено, са нешто већим бројем жена (50,33%) у односу на мушкарце (49,67%).

4.2.2. Индустрија

У региону Лесковца доминантне гране индустрије према броју активних предузећа и предузетничких радњи су: прехранбена, прерада дрвета, производња текстила и одевних предмета, хемијска и метална индустрија.

У оквиру прехранбене, најзаступљенија је индустрија прераде воћа и поврћа, производња и прерада меса и млекарска индустрија, а представници су следеће компаније: „Месокомбинат - промет“ д.о.о., „Млекара“ д.о.о. Лесковац, „Поречје” Вучје, „МК“ д.о.о., „Фунго југ“ д.о.о. и др.

У текстилној индустрији, издвајају се следећа предузећа: „Jeanci“ д.о.о., „Falke“ д.о.о. „Auto stop interiors“ д.о.о. „Vim tex“ д.о.о., „Матекс“ д.о.о. и др.

Индустријску понуду употпуњавају, са значајним уделима, металска, дрвна, електро и индустрија грађевинског материјала, и то: „Yura corporation” д.о.о. – фабрика компоненти за ауто индустрију, ЛТЗР „Јанковић Младен“, „Limomont steel“ д.о.о., ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац.

У области дрвне индустрије доминантне су следеће компаније: „Дрвопродукт - Коцић” Стројковце, д.о.о., СТР „Бели бор” Братмиловце, „Bland“ Злоћудово д.о.о., „Апостоловић“ д.о.о. и др.

У хемијској и фармацеутској индустрији доминантне су следеће компаније: ФХИ „Здравље” а.д. Лесковац, ХИ „Невена“ а.д. Лесковац, „Nevena color“ д.о.о., „Мабо” д.о.о. и ДЦП „Хемигал” д.о.о.

4.2.3. Пољопривреда

Град Лесковац се налази на југоистоку Републике Србије и захвата површину од 1.025 км². Од укупне површине града, у највећем проценту је заступљено пољопривредно земљиште, око 57%, док шуме и шумско подручје обухватају око 30% од укупне површине града Лесковца. Територија града простире се у плодној лесковачкој котлини, дугачкој 50 км, а широкој 45 км. Захвата део долине Јужне Мораве и део сливова њених значајних притока, Ветернице и Јабланице. Сам град се налази на реци Ветерници, у подножју брда Хисар (341 m), у централном делу лесковачке котлине.

Град Лесковац је најразуђенији од свих осталих градова и општина у Србији. Територија града Лесковца обухвата 144 насељена места, од којих су три градског типа (урбане средине), а остала су типична сеоска насеља (неурбане средине). Пољопривредна производња је заступљена у 141 насељеном месту са преко 50% домаћинства.

Град Лесковац је познат по пољопривредној производњи. На обрадивим површинама заступљена је производња ратарских, повртарских, воћарских, виноградарских, цвећарских и сточно крмних култура. Површине под ратарским културама су најраспрострањеније и заузимају 70%, повртњаци 15%, воћњаци 6%, виногради 5%, ливадеи пашњаци 4%. На територији града Лесковца, у структури повртарске производње, налазе се значајне површине под пластеничком производњом. Интензивна производња повртарских култура у заштићеном простору је све заступљенија из године у годину, што пружа квалитетнију и перманентнију понуду поврћа на тржишту.

Даљи развој пољопривреде базира се на примени мера пољопривредне политике и руралног развоја, превасходно за економично и правилно искоришћавање пољопривредног земљишта за пољопривредну производњу уз примену савременог начина производне технологије, уређење земљишта укрупњавањем поседа (комасација) и побољшањем физичких, хемијских и биолошких особина, као и оштрија друштвена контрола претварања пољопривредног земљишта у непољопривредно.

4.3 РАСПОЛОЖИВИ ПОДАЦИ О КРЕТАЊУ ОТПАДА

4.3.1 Комунални отпад

Комунални отпад је отпад из домаћинства (кућни отпад), као и други отпад који је због своје природе или састава сличан отпаду из домаћинства. Дневна количина комуналног отпада (према анкети урађеној за израду Регионалног просторног плана) износи 0,4 kg/становнику, што је мање од републичког просека који износи 0,8–0,9 kg/становнику. Однос између комуналног и индустријског отпада износи 75:25–у корист комуналног. Према анкети урађеној за потребе израде Просторног плана града Лесковца (82% анкетних листића), 20% сеоских насеља тренутно није у систему организованог одношења комуналног отпада.

4.3.1.1 Депонија

Регионална санитарна депонија „Жељковац”, прихвата комунални отпад са територије 6 локалних самоуправа Јабланичког округа: Град Лесковац и општине Власотинце, Црна Трава, Лебане, Бојник и Медвеђа. Поред наведених локалних самоуправа, прихвата се и комунални отпад из Пчињског округа – општина Владичин

Хан и Топличког округа - град Прокупље и општина Житорађа. На почетку се вршило депоновање отпада без икаквог претходног третмана. Након изградње постројења за разврставање - Рециклажног центра, 2010. године, врши се примарна и секундарна селекција рециклабилног отпада пре депоновања.

Објекат је планиран и изграђен као приземни, површине 2.400 m², састављен од два идентична функционална дела: хале за пријем и претовар отпада и хале за селекцију. Компанија РWW Лесковац д.о.о. Лесковац, као заједничко предузеће Општине Лесковац и холдинга РWW из Беча, почело је са радом 01.10.2007. године у оквиру имплементације раније потписаног уговора о обављању комуналне делатности као и о извођењу радова на изградњи Рециклажног центра Лесковац.

Пуштањем у рад Регионалне санитарне депоније на локацији „Жељковац” 09.10.2009. године почело је депоновање комуналног отпада у складу са стандардима који се примењују у овој области. РWW Лесковац д.о.о. Лесковац је почео са примарним разврставањем (селекцијом) комуналног отпада. Закључно са 31.12. 2020. године, РWW Лесковац д.о.о. је обухватио 39.823 домаћинства и 2.493 правна лица на територији града Лесковца односно 52.676 домаћинстава и 3.791 правно лице на нивоу региона. Одлуку о одржавању чистоће на територији града Лесковца, („Сл. гласник града Лесковца“ бр.12/18) представља правни оквир за период из Плана управљања отпадом. Детаљни подаци о количинама отпада сакупљеног у Лесковцу, општинама Прокупље, Власотинце, Црна Трава, Медвеђа, Владичин Хан, Житорађа, Лебане и Бојник, као и резултатити селекције приказани су у табели 1 и табели у прилогу 9.11.

Табела бр.1 – количине КО доведен на Регионалну депонију за период 2017–2020.

Година	2017.	2018.	2019.	2020.
Количина отпада из Лесковца	40.450 t	40.354 t	41.802 t	44.220 t
Количина отпада у из осталих општина	26.075 t	25.973 t	26.923 t	28.852 t
Укупно	66.525 t	66.327 t	68.725 t	73.072 t

Подаци о локацији

За предвиђену локацију Регионалне санитарне депоније комуналног отпада урађен је Детаљни просторни план за подручје месне заједнице Горњи Буниброд на месту званом „Жељковац“ – Бунибродска долина КО Горњи Буниброд у Горњем Буниброду, за изградњу санитарне депоније комуналног смећа општине и града Лесковца („Сл. гласник општине Лесковац”, број 7/93). За ову локацију урађен је елаборат „Услови за уређење простора комплекса санитарне депоније комуналног смећа општине и града Лесковца на локацији Жељковац”, КО Горњи Буниброд. Комплекс за изградњу регионалне санитарне депоније „Жељковац” налази се 6 km југоисточно од центра Лесковца и 1 km западно од трасе 27 магистралног пута М-1 на периферији КО Горњи Буниброд и КО Губеревац. Комплекс се простире у правцу североисток-југозапад по оси корита потока Бучан који је граница КО Горњи Буниброд и Губеревац. Поток Бучан дели комплекс по дужини на два приближно једнака дела са природним падом према магистралном путу М-1, односно према Јужној Морави.

Одлагање отпада

Одлагање отпада на Регионалној депонији врши се површинским начином одлагања (по површини припремљеног терена). Возило које довози чврсти отпад, пројектованим транспортним путем долази до одређене радне зоне или радне површине

на телу Регионалне депоније где истоварује отпад. Количина отпада која се дневно одлаже на Регионалну депонију „Жељковац” износи: 776,6 m³/дан комуналног несабијеног отпада или 246,65 m³/дан- комуналног сабијеног отпада (густина сабијеног комуналног отпада износи 0,83 t/m³– добијена употребом компактора).

Равнање и сабијање отпада

Отпад се по довожењу систематски распростире и равна у слојевима дебљине 0,2–0,3 m и сабија компактором до одређене густине. На сваки сабијени слој булдожер распростире следећи танки слој отпада преко равне површине и тај слој се поново сабија компактором. Ова операција се понавља у току целог дана (или периода депоновања) по довожењу сваке количине отпада и све док се не постигне укупна висина радног слоја отпада од 2,3 m, преко којег се распростире слој прекривног материјала од 0,2 m. Овим је завршено формирање једне ћелије. Целокупна количина отпада која се у току једног радног дана распростре и сабије преко једне радне површине по завршетку рада прекрије се инертним материјалом, који се такође сабија компактором. Дебљина инертног покривног материјала се креће од 15 до 30 cm (најбоље 20). На овај начин се формира једна секција или ћелија. Скуп ћелија у једном хоризонталном реду формира слој. Висина слоја се у пракси креће од 2 до 4,5 m, ако постоје услови, тј. количина отпада за њено достизање, а оптимална висина на локацији „Жељковац” је 2,5 m. За прекривање ћелија на Регионалној депонији „Жељковац” користи се материјал формиран од ископа који се састоји од прашинасто-песковите глине, песковитих глина и шљунковитих глина, јер спречава појаву инсеката, смањује продирање влаге у депонију, спречава неугодне ефекте (мирисне и визуелне) и онемогућава разношење папира и контакт птица и инсеката са отпадом, а самим тим и ширење потенцијалне заразе.

Одлагање осталих врста отпада

На Регионалној санитарној депонији „Жељковац”, дозвољено је искључиво одлагање само оне врсте отпада који не производи штетне ефекте на животну средину и који не представља извор опасности по здравље људи запослених на депонији и обухватају:

- ✓ комунални отпад,
- ✓ отпад са јавних површина,
- ✓ отпад из предузећа неиндустријског карактера,
- ✓ отпад из трговина, административних објеката и сл.,
- ✓ пепео од ложења и пољопривредни отпад (пепео и шљака пореклом од чврстих горива из котларница и из домаћинства, могу се депоновати ако су потпуно угашени и ако не садрже никакве штетне елементе),
- ✓ отпад из установа, касарни и школа су по свом саставу веома слични отпаду из домаћинства,
- ✓ грађевински шут, односно малтер, комади цигле, бетона и сл., користиће се за изградњу интерне саобраћајнице на радној етажи и индустријски отпад који је са хемијског и биолошког становишта неутралан, а не може се користити као секундарна сировина.

Отпад који се не сме депоновати на Регионалној депонији је:

- ✓ отпад угинулих животиња,
- ✓ индустријски отпад који по својим карактеристикама припада групи штетних и опасних материја,

- ✓ моторна уља и друга отпадна уља,
- ✓ медицински отпад,
- ✓ акумулатори и класичне батерије,
- ✓ материјал који има температуру паљења испод 120⁰С (бензин, етар, угљен-дисулфид, керозин, уља, мазут и сл.),
- ✓ радиоактивни и експлозивни материјал и
- ✓ фекалије.

У циљу заштите озонског омотача, постоје посебне препоруке за депоновање расхладних уређаја који садрже фреон. Пре депоновања потребно је одстранити фреон помоћу специјалног уређаја за његову кондензацију, после чега се течни фреон уводи у боце у циљу поновне употребе, а расхладни уређај третира као кабаста отпад.

Подаци о постројењу

Комплекс Регионалне санитарне депоније „Жељковац” састоји се из пет целина и цео комплекс депоније ограђен је жичаном оградом: А – тело депоније – Фаза А, Б – тела депоније – Фаза Б, Ц – манипулативно опслужни плато са постројењем за пречишћавање отпадних вода, Д – интерне саобраћајнице, Е – зона регулације потока Бучан. На манипулативно-опслужном платоу лоцирани су следећи објекти:

- капија са рампом,
- колска вага за мерење отпада (кућиште и кућица за оператера на ваги – вагара) на средини десне траке, двосмерне саобраћајнице,
- објекат за рад и смештај радника у чијем су склопу: просторија за руководиоца депоније, портирница, просторија за одмор радника и обедовање са чајном кухињом, лабораторија за израду основних хемијских анализа, канцеларија за потребе књиговодства и санитарни чвор,
- сервис за прање и дезинфекцију возила и обухвата: надвоз на отвореном, простор за прање, подмазивање и дезинфекцију у затвореном простору, магацин за дезинфекциона средства, уља и мазива, приручну радионицу, спремиште прибора и опреме за прање, простор за особље и санитарни чвор,
- трафостаница,
- паркинг за прљава возила са надстрешницом,
- паркинг за чиста возила,
- плато за секундарне сировине,
- постројење за пречишћавање отпадних вода које се састоји од аерационе и таложне лагуне са пратећом опремом и
- депонијска лабораторија за контролу рада постројења за пречишћавање отпадних вода.

Између тела депоније и зоне регулисаног потока је интерна саобраћајница за приступ возилима која довозе отпад и механизацију. Цело тело депоније прекривено је системом за отплињавање („биотрнови”) издвојених гасова. Цео комплекс депоније је обезбеђен ободним каналима и каналисањем свих вода. Од ограде до граница комплекса Регионалне депоније пројектован је заштитни зелени појас са одређеним растињем.

Функционисање и организација Регионалне санитарне депоније „Жељковац”

Возило са чврстим отпадом улази кроз капију на манипулативно-опслужни плато и пролази поред портирнице, прелази преко колске ваге (где се контролише састав отпада, региструје и води евиденција о количини отпада у сваком возилу). Возило са отпадом затим улази у зону депоновања, истоварује отпад на месту најближем хелији која се формира тог дана, и одлази на паркинг за прљава возила или директно на прање и дезинфекцију (лети на навоз, а зими у објекат). На Регионалној депонији се налази трактор-булдожер и компактор за процес санитарног депоновања. По завршетку рада компактор и трактор се одвезу на платформу, оперу, дезинфикују и паркирају на месту предвиђеном за њихово паркирање на паркингу чистих возила.

На Регионалној санитарној депонији „Жељковац” је предвиђен плато за секундарне сировине, на којем се одлажу оне компоненте комуналног отпада које могу бити поново употребљене у неком технолошком процесу, а нису нашле места у директној размени између производних организација. Овај отпад се одлаже у специјално за то предвиђене контејнере на платоу.

На Регионалну депонију улазе и возила која су у функцији система за пречишћавање отпадних вода као производа технолошког процеса депоновања. Цистерна која долази да узме пречишћену воду, улази у комплекс и долази до таложне лагуне, одакле преузима одређену количину воде и излази из комплекса Регионалне депоније. Три до четири пута годишње на Регионалну депонију долази возило-цистерна са задатком да преузме муљ из таложне лагуне, пролази преко колске ваге, па силази до постројења за пречишћавање отпадних вода и долази до таложне лагуне, одакле преузима муљ. Возило са муљем улази на простор за депоновање. На Регионалној депонији возило избацује муљ, који се даље меша са отпадом и инертним материјалом и одлаже. Празно возило-цистерна одлази на прање и дезинфекцију и тек тако опрано напушта комплекс депоније и одлази у град.

Управљање комплексом Регионалне санитарне депоније обухвата контролу следећих елемената:

- одржавање депоније и саобраћајница,
- квалитет прања и дезинфекције транспортних возила,
- процедурног филтрата,
- пречишћавања отпадних вода,
- подземних вода,
- издвојених гасова,
- узрочника заразе и
- заштиту радника ангажованих на пословима сакупљања, транспорта депоновања и осталих третмана отпада на локацији ”Жељковац”.

4.3.2 Отпад са јавних површина

ЈКП „Комуналац” Лесковац за потребе радних јединица „Јавне хигијене и димњачара”, „Градског зеленила” и „Одржавање гробља” одвози органски отпад (трава, лишће, гране и дрвеће) са јавних површина, отпад са зелених површина, отпад из димњака, отпад са гробља и отпад са дивљих депонија, и то са:

- градских паркова у ужем градском језгру Лесковца („Парк 9 Југовића“, „Централни парк“, „Парк Краља Петра“, „Спомен парк“) и Вучју,
- осталих градских зелених површина у Лесковцу и Вучју,
- зелених површина и слободног простора до 4,5 метра око путева,
- градских гробља у Лесковцу („Светоилијско гробље“ и „Шпитаљско гробље“) и Вучју.

Укупна годишња количина, укључујући и отпад са дивљих депонија је 1600m³. Овај отпад се након сакупљања одвози на Регионалну депонију „Жељковац“.

4.3.3 Привремене локације и „дивље депоније“ на подручју града Лесковца

Све привремене локалне депоније комуналног отпада, које су егзистирале у претходном периоду, су затворене: „Богојевце”, „Душаново”, „Брст” у КО Подримце и депонија за отпад од грађења и рушења у Доњој Јајини. Локације нису саниране и рекултивисане.

На територији града Лесковца налазе се бројне „дивље” депоније о чему се сваке године израђује Извештај ДЕП1 и ДЕП 2 и доставља Агенцији за заштиту животне средине у оквиру НРИЗ. (www.sepa.gov.rs)

Град Лесковац, ЈКП „Комуналац” и РWW Лесковац д.о.о., периодично чисте „дивље депоније”, које се налазе и на свим водотоцима, свим сеоским гробљима и прилазним путевима. Поједине локације „дивљих” депонија се чисте више пута годишње, јер се отпад баца у континуитету.

4.3.4 Отпад од грађења и рушења

4.3.4.1 Општи подаци о отпаду од грађења и рушења

Отпад од грађења и рушења настаје током производње грађевинских производа или полупроизвода, градње, рушења и реконструкције грађевина. Својим највећим делом је безопасан, али је запремински велики и заузима велике просторе. Највећим делом (95%) је инертан отпад, али може бити помешан и са опасним супстанцама.

Материјали које се јављају у грађевинском отпаду су:

- земља, песак, шљунак, глина, иловача, камен (земљани радови и ископи тла);
- битумен (асфалт), или цементом везани материјал, песак, шљунак, дробљени камен (нискоградња);
- бетон, опека, морт, гипс, плинобетон, природни камен (високоградња);
- дрво, пластика, папир, картон, метал, стиропор, камена и стаклена вуна, каблови, боја, лак, шут (различити грађевински радови).

У отпаду од грађења и рушења могу се појавити, у мањој мери, и опасне материје које захтевају посебан третман. Посебно значајно место заузимају производи од азбеста. Он се у грађевинарству може јавити као: чист, слабо везан или добро везан. Због доказаног канцерогеног дејства азбеста потребно је правилно организовати његово сакупљање и уклањање.

4.3.4.2 Опис садашњег стања управљања отпадом од грађења и рушења

Привремена локација која се користила за одлагање отпада од грађења и рушења била је у насељу Доња Јајна. Локација је ван насељеног места и представља увалу, насталу ископом земље за потребе опекарске индустрије. Инвеститор и управљач овом локацијом је било предузеће ЈП „Дирекција за урбанизам и изградњу” Лесковац.

Комплекс је имао низ недостатака:

- неограђен комплекс, без капије са рампом и портирнице;
- табла са натписом је постојала, али без радног времена;
- уз отпад од грађења и рушења било је и других врста отпада: кабаста отпад из домаћинства, гуме и сл.;
- није постојало овлашћено предузеће које преузима и довози отпад на ову локацију;

- није било означеног места за одлагање отпада, који садржи азбест, нити одвајања ове врсте отпада.

Грађевинска делатност није досад имала интереса да се бави рециклажом. У граду Лесковцу прерада грађевинског отпада скоро да није присутна. Гвожђе и алуминијум су једини материјали, који су се до сада издвајали и поново искоришћавали. У досадашњој пракси израде планске документације сем одлагања на привремене депоније ток ове врсте отпада се није пратио, тако да тачна евиденција о врсти, количини и пореклу ове врсте отпада не постоји.

Генерално стање управљања отпадом од грађења и рушења у граду Лесковцу карактерише следеће:

- привремена локација за одлагање отпада од грађења и рушења се више не користи;
- локација за одлагање отпада од грађења и рушења одређена је Просторним планом града Лесковца (2011. године) и Детаљним просторним планом за подручје МЗ Горњи Буниброд на месту званом „Жељковац“ – бунибродска долина, КО Горњи Буниброд за изградњу санитарне депоније комуналног смећа општине и града Лесковца (1993). Предвиђено је да се на делу простора депоније за депоновање комуналног отпада депонује и отпад од грађења и рушења. За тај део депоније не постоји изграђена техничка документације, нити до тог дела постоји приступни пут. Потребна је детаљнија урбанистичка разрада Планом детаљне регулације или Урбанистичким пројектом уз претходну израду Идејног решења.
- отпад од грађења и рушења се одлаже и на „дивље депоније“;
- нема система одвојеног прикупљања и третмана отпада од грађења и рушења;
- нема система одвајања опасног отпада од грађења и рушења (на пр. азбеста) пре почетка рушења;
- није развијена рециклажа отпада од грађења и рушења и употреба рециклираног материјала, тако да се велике количине овог отпада неконтролисано одлажу;
- није извршена едукација о управљању отпадом од грађења и рушења;
- не постоји пројекат који дефинише поступак са отпадом од грађења и рушења за територију града.

4.3.4.3 Поступање отпадом од грађења и рушења – законске обавезе

Произвођач отпада је дужан да складишти отпад на начин који минимално утиче на здравље људи и животну средину. Власник отпада је одговоран за све трошкове управљања отпадом. Трошкове одлагања сноси држалац (власник) који непосредно предаје отпад на руковање сакупљачу отпада/постројењу за управљање отпадом.

4.3.4.4 Обавезе произвођача/власника отпада у поступању са отпадом који садржи азбест

Отпад који садржи азбест потребно је одвојено сакупљати, паковати, складиштити и одложити на депонију на видљиво означеном месту намењеном за одлагање отпада који садржи азбест. Произвођач или власник отпада који садржи азбест обавезан је да примени мере за спречавање разношења азбестних влакана и прашине у животној средини.

4.3.5 Посебни токови отпада

У посебне токове комуналног отпада убрајају се:

- отпадна уља,

- отпадна возила,
- отпадне батерије и акумулатори,
- амбалажни отпад,
- отпадне гуме,
- отпад од електричних и електронских уређаја,
- флуоресцентне цеви,
- муљ из постројења за пречишћавање отпадних вода,
- *PCB/PCT* (полихлорованибифенили и полихлорованитерфенили),
- отпад животињског порекла
- биоразградив отпад биљног порекла,
- пољопривредни и амбалажни отпад од пестицида,
- медицински отпад и
- фармацеутски отпад

Располаже се са изразито малом количином информација у вези са вредностима ових токова отпада, као и њиховим пропорционалним односом према укупној количини комуналног отпада. Део акумулатора и део стакленог амбалажног отпада се сакупља и на извору, од стране нерегистрованих сакупљача, те се не може добити тачан податак у вези са овим током отпада.

Значајну количину ПЕТ амбалаже и друге врсте амбалаже представља отпад који потиче из комерцијалног сектора, као и комунални отпад генерисан у оквиру индустрије. Чињеница је да је податке на терену веома тешко добити, због постојања великог броја нерегистрованих сакупљача, као и страха од конкуренције код регистрованих предузећа за промет секундарних сировина.

4.3.5.1 Отпадна уља

Појам отпадно уље подразумева отпадно мазивно уље и отпадно јестиво уље. Отпадно мазивно уље је свако минерално и синтетичко мазиво, индустријско, изолацијско (уље које се употребљава у електроенергетским постројењима) и/или термичко уље (уље које се употребљава у постројењима за грејање или хлађење) које више није за употребу којој је првобитно било намењено, посебно употребљена моторна уља, машинска уља, уља из мењачких кутија, минерална и синтетичка мазивна уља, уља за пренос топлоте, уља за турбине и хидрауличка уља, осим уља која се додају бензинима код двотактних мотора с унутрашњим сагоревањем.

Отпадно јестиво уље је свако уље које настаје у угоститељској и туристичкој делатности, индустрији, трговини, здравственој делатности, јавној управи и другим сличним делатностима у којима се припрема више од 20 obroka дневно.

Према Каталогу отпада, отпадна уља се налазе у више група, али су највећим делом обухваћена индексним бројевима 12 00 00 и 13 00 00. Било да се ради о уљу из фритеза, уљу од кувања, или пак моторном уљу и антифризу, у граду Лесковцу се ова категорија отпада не сакупља организовано. Већина поступака са отпадним уљем препуштена је особама, било правним, било физичким да самоиницијативно решавају проблем. Овакав поступак засигурно погодује ситуацији да одређена количина уља буде неконтролисано испуштена у околину, а поготово проблем моторног уља.

Не постоје егзактни подаци о количинама генерисаних отпадних уља на територији града Лесковца. Не располаже се подацима о количини уља која се стављају у промет, па није могуће проценити ни количине отпадних уља на нивоу града. На подручју града ради неколико ауто-сервиса који сакупљају отпадна уља из мотора, мењача, хидраулике. Складиштење отпадних моторних уља се врши у металним бурадима која се даље транспортују и продају рафинеријама у Новом Саду и Панчеву, ради даље прераде.

4.3.5.2 Отпадна возила

Отпадна возила су возила која због оштећења, дотрајалости или других разлога власник одбацује, намерава или мора одбацили, која су отпад и која власник жели да одложи или је њихов власник непознат. Отпадна возила су према Каталогу отпада разврстана у групу са индексним бројем отпада 16 00 00. Отпадна возила састављена су од низа различитих материјала. Око 75% тежине аутомобила начињено је од челика, гвожђа и алуминијума. Остале делове чини углавном пластика, затим стакло, гума итд. У деловима се могу наћи олово, жива, кадмијум и четворвалентни хром.

Отпадна возила садрже и опасне састојке као што су нпр. антифриз, електролит из акумулатора, течност за кочнице и уља која би могла проузроковати загађење животне средине. У граду нема података о броју отпадних возила. Познато је да један број ових возила најчешће, од стране ромске популације, бива транспортован до неких приватних депонија или се као старо гвожђе одвозе на места где се врши откуп ових сировина и њихова прерада.

У самом граду постоје ауто-отпади који складиште извожена возила и баве се прометом половних делова. Не постоје подаци о количинама ове врсте отпада који се генерише у граду. Пре поступка рециклаже отпадних возила не издвајају се опасне материје и компоненте. Делови који имају употребну вредност се издвајају у незнатној мери, сходно израженој старости и истрошености отпадних возила. Одређен број оператера који су регистровани за рециклажу металног отпада имају услова и капацитете да задовоље законску регулативу за рециклажу отпадних аутомобила, али још увек немају дозволу за управљање отпадним возилима.

4.3.5.3 Отпадне батерије и акумулатори

Батерије или акумулатори означавају сваки извор електричне енергије произведене директним претварањем хемијске енергије, а који могу да се састоје од једне или више примарних батеријских ћелија (које се не могу пунити), или једне или више секундарних батеријских ћелија (које се могу пунити), а отпадне батерије и акумулатори су батерије и акумулатори који се не могу поново користити и намењени су обради или рециклирању. Отпадне батерије и акумулатори (оловне батерије, никл-кадмијумске батерије, батерије са живом, одвојено скупљани електролити из батерија и акумулатора) због компонената од којих се састоје, у великој већини, класификују се као опасни отпад (најчешће индексни број 06 00 00, и то од 01 до 03 и 06 према Каталогу отпада).

Компоненте које чине ову врсту отпада опасним отпадом, као што су олово, жива, кадмијум, сумпорна киселина, могу допринети загађењу животне средине уколико се не подвргну адекватном третману. Осим тога, ови производи садрже и вредне метале као што су никл, кобалт, литијум и сребро које се може издвајати и поново користити. Потрошња батерија и акумулатора је у сталном порасту како на територији целе државе тако и у граду. Међутим, не располаже се прецизним подацима о количинама генерисаних отпадних батерија и акумулатора.

Истрошене батерије претежно завршавају на депонијама комуналног отпада. На подручју града Лесковца не постоји организовани систем управљања истрошеним батеријама, стога је лако претпоставити да се тај отпад неадекватно одлаже на одлагалиште, или пак да завршава као илегално одложени опасни отпад на илегалним одлагалиштима - „дивљим депонијама”. На појединим локацијама присутна је контаминација земљишта киселином и отпадном пластиком, која потиче од нелегалне и неконтролисане декомпозиције отпадних оловних акумулатора.

Постоји постројење које врши организовано сакупљање и преузимање отпадних

оловних акумулатора и давања услуга трећим лицима. Након преузимања врши се њихова потпуна рециклажа. Отпадне батерије и акумулаторе делимично сакупљају предузећа за промет секундарних сировина и нерегистровани сакупљачи отпада.

4.3.5.4 Амбалажа и амбалажни отпад

Амбалажа је производ направљен од материјала различитих својстава, који служи за смештај, чување, руковање, испоруку, представљање робе и заштиту њене садржине, а укључује и предмете који се користе као помоћна средства за паковање, умотавање, везивање, непропусно затварање, припрему за отпрему и означавање робе.

Амбалажни материјал је сваки материјал од којег се производи амбалажа, као што су: стакло, пластика, папир, картон, дрво, метал, вишеслојни мешани материјали и др. Амбалажни отпад јесте свака амбалажа или амбалажни материјал који не може да се искористи у првобитне сврхе, изузев остатака насталих у процесу производње. Амбалажни отпад је према Каталогу отпада дефинисан под индексним бројем 15 00 00. На територији Републике Србије тренутно је евидентирано седам оператера (прилог 9.7)

Количина амбалажног отпада на територији града Лесковца се не мери и евиденција се не врши на систематски начин. Недостаје систем управљања амбалажним отпадом, чија количина се стално повећава због раста удела неповратне амбалаже, посебно ПЕТ амбалаже и лименки. Највећи део сакупља се заједно са комуналним отпадом и одлаже на депонију. Амбалажа и амбалажни отпад представљају важан део отпада који се може рециклирати, због чега је неопходно утврдити количине ове врсте отпада у овом тренутку и направити пројекцију очекиване производње у наредном периоду.

4.3.5.5 Отпадне гуме

Отпадне гуме су гуме од моторних возила (аутомобила, аутобуса, камиона, мотоцикала и др.), пољопривредних и грађевинских машина, приколица, вучених машина и сл., као и други производи (гумено-техничка роба) које власник због оштећења, истрошености, истека рока трајања или других разлога не употребљава, па их због тога мора одбацити. Отпадне гуме спадају у категорију неопасног отпада односно разврстане су у групу отпада са индексним бројем 16 01 03 према Каталогу отпада. Отпадне гуме представљају значајан еколошки проблем, пре свега због чињенице да разградња гуме у природи дуго траје и до сада још не постоје поуздани подаци о механизмима и продуктима разградње.

У Републици Србији постоје инсталирани капацитети за рециклажу отпадних гума различитих димензија који су тренутно на нивоу од око 18 000 тона годишње. На територији града Лесковца генерише се 775 тона годишње отпадних гума, а у целом региону око 1.200 тона годишње. Отпадне гуме сакупља, привремено складишти и потом испоручује овлашћеним оператерима за третман, компанија РWW Лесковац д.о.о. Лесковац. Сматра се да се део гума користи за потпалу. Тренутно се одлажу дуж приступне саобраћајнице ка Регионалној санитарној депонији „Жељковац”. Простор је неуређен и неадекватан, и треба га схватити као самоиницијативно, тренутно и прелазно решење.

4.3.5.6 Отпад од електричних и електронских уређаја

Производи којима је за рад потребна електрична енергија или електромагнетно

поље, као и опрема за производњу, пренос и мерење струје или јачине електромагнетног поља чине електричну и електронску опрему и уређаје. Отпад од електричне и електронске опреме укључује опрему и уређаје које власник жели да одбаци, као и склопове и саставне делове који настају у индустрији. Отпад од електричне и електронске опреме према Каталогу отпада разврстан је у групу са индексним бројем отпада редом 16 02 00 и 20 01 00. ЕЕ отпад се дели у две групе:

- ЕЕ отпад који настаје у привреди (индустрији, предузетништву и слично) јесу отпадна електрична и електронска опрема укључујући склопове и саставне делове;
- ЕЕ отпад из домаћинства је отпадна електрична и електронска опрема настала у домаћинствима или у производним и/или услужним делатностима кад је по врсти и количини слична ЕЕ отпаду из домаћинства.

Неке врсте ЕЕ отпада спадају у опасни, а неке у неопасни отпад.

Опасним се отпадом сматра она ЕЕ опрема која садржи материје као што су: жива, кадмијум, хром, бром, олово, арсен, затим азбест, једињења силицијума, берилијума, фосфора итд. ЕЕ отпад садржи и пластику и сличне материјале који се могу након употребе поновно користити као полазна сировина за неки нови производ. Не постоје егзактни подаци о количинама отпада од електричних и електронских производа који се генерише током једне године.

ЕЕ отпад се за сада одвози у склопу редовног одвожења комуналног отпада и завршава, најчешће, на разним одлагалиштима. Све је више интересовања о начину поступања са овим отпадом, а поједини сакупљачи отпада као секундарних сировина почели су са прикупљањем и складиштењем у циљу обраде или извоза. У Републици Србији постоје оператери који врше организовано сакупљање и рециклажу ЕЕ отпада. Рециклажа се врши мануелним растављањем и одвајањем различитих компонената ЕЕ отпада, или машински, са мануелном селекцијом. Не постоје оператери који врше претходно издвајање расхладних флуида из отпада од електричних и електронских производа из домаћинства (фрижидери, замрзивачи, клима-уређаји). Недостаје систем управљања отпадом од електричне и електронске опреме.

4.3.5.7 Отпадне флуоресцентне цеви које садрже живу

На територији града Лесковца не постоје подаци о количинама отпадних флуоресцентних цеви. У Републици Србији ни у граду Лесковцу не постоји одвојено сакупљање ових цеви. Оне се, заједно са комуналним отпадом, одлажу на депоније. Постоје неколико оператера који сакупљају и привремено складиштење овај отпад. (прилог 9.6). У Србији постоји потреба и могућност инсталисања опреме за њихов третман.

4.3.5.8 Муљ из постројења за пречишћавање отпадних вода

Муљ из уређаја за пречишћавање комуналних отпадних вода разврстан је у групу отпада 19 08 05 према Каталогу отпада и представља додатни притисак на депоније, када се проценат пречишћавања комуналних отпадних вода повећа. Јединице локалне самоуправе су обавезне да грађанима/-кама обезбеде пружање услуге сакупљања и пречишћавања комуналних отпадних вода пре њиховог испуштања у природни реципијент. Начини поступања са стабилизованим муљем од пречишћавања отпадних вода су: искоришћење у пољопривреди, термички третман у инсинераторима, гориво у цементарама, одлагање. Агенција за заштиту животне средине прикупља податке о количинама овог отпада.

Тренутно не постоји третман муља на територији града Лесковца. Локација централног постројења за пречишћавање отпадних вода је између десне обале реке

Ветернице и леве обале реке Јужне Мораве, на ушћу Ветернице у Јужну Мораву. Постројење је лоцирано низводно од града Лесковца и насеља Богојевце. На овај систем, поред града, планира се је прикључење и већег броја сеоских насеља. Технолошки поступак пречишћавања отпадних вода предвиђа комплетно механичко и биолошко пречишћавање, са обрадом, односно стабилизацијом муља. Предности предвиђеног третмана су следеће:

- ефикасно се обезбеђује уклањање грубог и инертног материјала;
- обезбеђује се ефикасно уклањање органског загађења;
- анаеробни процес прераде муља је у енергетском смислу повољан (више од 80% органске масе се може редуковати до метана и његовим спаљивањем доћи до топлотне или електричне енергије);
- обезводњавањем муља уклања се садржај воде, а његовом микробиолошком стабилизацијом стварају се услови за безбедно одлагање на градску санитарну депонију.

4.3.5.9 Отпад контаминиран дуготрајним органским загађујућим супстанцама

POPs отпад је отпад који се састоји, садржи или је контаминиран дуготрајним органским загађујућим супстанцама (*POPs*), где спадају *PCB* отпад и отпадни *POPs* пестициди (као *DDT*). Према Каталогу отпада, *PCB* отпад се налази у оквиру група 13 00 00, 16 00 00 и 17 00 00. *POPs* материје су забрањене за употребу и морају се уклонити. У појединим трафостаницама још увек се као расхладни медијум користи *PCB* (пираленско уље) који се, у складу са законом, до 2015. године мора заменити одговарајућим уљима која не садрже *PCB*.

Не постоји безбедно складиштење *PCB* отпада. У Србији не постоји постројење за третман *PCB* отпада и овај отпад се извози на третман. Постоји неколико овлашћених компанија из приватног сектора које врше преузимање и извоз *PCB* отпада на третман у складу са Законом о ратификацији Базелске конвенције. Отпад од пестицида спада у групу опасног отпада и подразумева: неутрошене пестициде, неутрошене растворе пестицида, водене растворе пестицида пореклом из процеса испирања амбалаже и уређаја за примену као и саму амбалажу од пестицида. За подручје града Лесковца није могуће дати процену настајања ове врсте отпада с обзиром да су количине насталог отпада непознате. На подручју града Лесковца има преко 150 пољопривредних апотека које дистрибуирају средства за заштиту биљака.

4.3.5.10 Отпад животињског порекла

Ова врста отпада настаје у кланицама, постројењима за прераду меса, риба, објектима за узгој и држање животиња итд. Поступање са животињским отпадом подразумева сакупљање, разврставање према степену ризика (категорије), складиштење и третман. Отпад животињског порекла разврстан је у групу отпада 02 00 00 према Каталогу отпада. Према подацима Републичке ветеринарске инспекције за 2020. годину на територији града Лесковца су регистровани следећи објекти, који производе споредне производе животињског порекла (СПЖП): 3 кланична објекта са прерадом меса (говед, свиње, овце), 1 кланица са прерадом (живина), 6 већих прерадних капацитета кланичне индустрије и 13 мањих прерадних капацитета кланичне индустрије.

Количина отпада животињског порекла, која је категорисана према Правилнику о начину разврставања и поступања са СПЖП („Сл. гласник РС“, број 31/11, 97/13,

15/15 и 61/17), у наведеним објектима је променљива, и у 2021. години је износила: категорија 1 и 2 – 53.846 килограма, категорија 3 – 564.836 килограма.

Наведени објекти поседују просторију за сабирање животињских отпадака са температурним режимом до + 4⁰С. Одатле се врши њихов транспорт до објекта за нешкодљиво уклањање отпадака животињског порекла (кафилерије) у ВУ Ћуприја, са којом, тренутно, имају склопљен уговор. Транспорт наведеног отпада врши се специјалним превозним средством које испуњава услове предвиђене важећом законском регулативом.

Нешкодљиво уклањање животињских лешева и отпадака животињског порекла, осим у кафилеријама, може се обављати и: спаљивањем у објекту за спаљивање (две кланице на територији града Лесковца, имају објекте за спаљивање које користе за сопствене потребе), убацавањем у јаму – гробницу или закопавањем на сточном гробљу, или за прихрану некрофагних врста у хранилиштима.

У насељеним местима на подручју града, ситне угинуле животиње се закопавају на приватним парцелама, а крупнија стока се закопава на некадашњем сточном гробљу које није у складу са прописима, као ни са санитарним условима. Присутна је и појава, мада спорадично, бацања уинулих кућних љубимаца у контејнере.

Из продавница меса, мање количине животињских отпадака завршава на градској депонији са осталим чврстим отпадом.

Сточна гробља по броју и размештају не задовољавају потребе града. Гробље у виду јама за сахрањивање уинулих животиња, налази се на подручју КО Бадинце, северно од пута Лесковац–Власотинце. Неуређено сточно гробље постоји и на територији КО Брестовац, у непосредној близини аутопута. Поменуте локације нису условне и нису у функцији, јер су потпуно необележене, неограђене и комунално неопремљене. Треба преиспитати и проценити могућност да се ове локације поново ставе у функцију за шта је потребна комплетна разрада и планске и техничке документације, или изабрати нову локацију.

Надомак Лесковца, у близини Регионалне санитарне депоније „Жељковац“, 2018. године отворен је азил за напуштене животиње. Просторије азила имају укупно 360 м², поседују и одговарајући водоводни систем, чиме је обезбеђен безбедан и адекватан смештај за напуштене животиње. Тренутно је у азилу око 175 паса, који су стерилисани, чиповани, очишћени од паразита и вакцинисани и око двадесетак паса који чекају на ову процедуру. У плану је изградња још једног објекта у коме ће моћи да се смести још 200 паса.

4.3.5.11 Биоразградив отпад биљног порекла

То је отпад који је разградив аеробним или анаеробним поступком под утицајем микроорганизама. Органски отпад је биоразградив и његовим бацањем на сметлишта настају гасови, метан и процедурне воде које угрожавају животну средину. Ту спадају отпад од хране, баштенски отпад, папир и картон. Најбољи третман за ову врсту отпада је компостирање.

Компостирање се дефинише као брзо, али делимично, разлагање влажне, чврсте органске материје, отпада од хране, баштенског отпада, папира, картона, помоћу аеробних микроорганизама и под контролисаним условима. Као производ добија се користан материјал, сличан хумусу, који нема непријатан мирис и који се може користити као средство за кондиционирање земљишта или као ђубриво. Предности су следеће: крајњи производ има извесну тржишну вредност, која треба да резултира у враћању извесног дела уложених средстава; простор који је потребан за локацију постројења је релативно мали и цене транспорта нису тако велике.

У принципу, компостирање се спроводи у два нивоа:

- сакупљање и издвајање органских компоненти (кухињски отпад и отпад из башти) за компостирање на компостним пољима или у посебним постројењима (најчешће регионалног типа);
- промоција самосталног компостирања „у свом дворишту” кроз едукацију и успостављање малих бункера за компостирање.

4.3.5.12 Пољопривредни отпад

Пољопривредни отпад је отпад који настаје од остатака из пољопривреде, шумарства, прехранбене и дрвне индустрије и представља значајне количине. Остаци из пољопривреде се могу разврстати у три главне групе:

- отпад произведен у процесу узгајања ратарских култура,
- отпад пореклом од воћарских култура и
- отпад настао као последица узгајања стоке (стајско ђубриво итд.).

Пољопривредни отпад је разврстан у групу отпада 02 00 00 и 03 00 00 према Каталогу отпада.

Неадекватно је управљање отпадом на фармама (не постоје постројења за пречишћавање отпадних вода ни објекти за складиштење стајског ђубрива), што доводи до загађења водотокова нутријентима. Неконтролисано испуштање течног отпада са фарми, збрињавање чврстог стајског отпада и животињских екскремената у неадекватне јаме су стална пракса на сеоским имањима у граду Лесковцу. Такође, потребно је нагласити, да у урбаним подручјима града није довољно омогућено селективно одвајање биоразградивог отпада.

Присутна је и друга категорија анималног отпада који се јавља као последица гајења домаћих животиња на пољопривредним газдинствима или фармама. Постоји изразито велики еколошки проблем око збрињавања течног и чврстог стајског отпада са сточарских фарми. Неконтролисано испуштање течног отпада са фарми, збрињавање чврстог стајског отпада и животињских екскремената у неадекватне јаме су стална пракса на сеоским имањима. Ако се овоме дода и неконтролисана испаша где стока долази у контакт са широм површином, може се констатовати велики ризик по стање животне средине а посебно утицај на квалитет вода. Ефикасним планирањем и системским приступом коришћењу стајњака у сврху пољопривредне производње може се знатно уклонити ризик који ова врста отпада ствара на околину и здравље људи.

Заједно са средствима за заштиту биља, на тржиште доспева и амбалажа која након употребе средстава за заштиту биља постаје отпад. Амбалажа има важну улогу у безбедној испоруци и употреби средстава за заштиту биља, али након употребе треба обезбедити ефикасан систем **збрињавања амбалажног отпада** у свим фазама управљања, укључујући адекватно сакупљање, транспорт, складиштење и третман. С обзиром на наведено, веома је важан одговоран приступ од стране произвођача средстава за заштиту биља, али и правилно поступање од стране корисника средстава за заштиту биља. Због тога постоји законска обавеза да:

- **произвођачи и увозници средстава за заштиту биља**, ангажују овлашћене оператере ради преузимања амбалажног отпада и сnose трошкове збрињавања;
- **пољопривредници** прописно исперу амбалажу, безбедно је чувају и предају оператеру;
- **овлашћени оператери** спроводе сакупљање, транспорт, складиштење и третман отпада на прописани начин;
- **надлежни органи** издају дозволе оператерима, прате и контролишу управљање отпадом.

На територији Републике Србије неколико удружења сакупља овај амбалажни отпад. У систем је укључено **више од 2.000 сакупљачких локација**.

Преузимање амбалажног отпада организује се након што пољопривредно предузеће, задруга, газдинство и сл. пријави да на свом имању има амбалажни отпад који треба да се преузме од стране овлашћених оператера за управљање отпадом. По пријему захтева за преузимање са потребним информацијама о амбалажном отпаду, локацији на којој се налази и контакт особи, оператер у зависности од локације на којој се налази отпадна амбалажа, као и њене количине, планира руте сакупљања и транспорта до постројења за складиштење и третман, комуницира у вези кретања отпада и стара се да се преузимање и збрињавање амбалажног отпада спроведе на прописани начин.

За преузимање и прописно збрињавање овог отпада и пратећу документацију задужени су оператери, а све трошкове сnose произвођачи, односно увозници средстава за заштиту биља.

Активности оперативног рада на терену прописује Закон, по коме сакупљање отпада могу да спроводе оператери који имају одговарајуће дозволе и испуњавају прописане услове за обављање ове делатности.

Такође, оно што последњих година додатно доприноси позитивном одзиву пољопривредника, је и то што је поступање са амбалажом на прописани начин једна од ставки коју морају да испуне уколико користе средства из ИПАРД фондова. Стога се може рећи да је свест и пракса о правилном поступању са амбалажним отпадом све боља.

Важно је напоменути да и у оквиру Привредне коморе Србије постоји групација која окупља домаће произвођаче средстава за заштиту биља. Тако да и домаћи произвођачи сакупљају амбалажни отпад преко својих оператера.

4.3.5.13 Медицински отпад

Медицински отпад представља „сав отпад, опасан или неопасан, који се генерише при пружању здравствених услуга (дијагностика, превенција, лечење и истраживања у области хумане и ветеринарске медицине)”. Медицински отпад је хетерогена мешавина комуналног отпада, инфективног, патоанатомског, фармацеутског и лабораторијског отпада, дезинфицијенаса и амбалаже, као и хемијског отпада. Медицински отпад разврстан је у групу отпада 18 00 00 према Каталогу отпада. Око 10 –25% медицинског отпада чини опасан отпад, ризичан по здравље људи и животну средину.

Општа болница Лесковац је од стране Министарства здравља Републике Србије одређена као Локално место третмана медицинског инфективног отпада. Управљање инфективним медицинским отпадом врши се на основу Правилника о управљању инфективним медицинским отпадом и поседује систем за третман инфективног медицинског отпада који се односи на класификацију, обележавање, паковање, евидентирање, одлагање, сакупљање, интерног транспорта до постројења за управљање отпадом, мерења и третмана отпада. Радиоактивни медицински отпад се сакупља у специјалним контејнерима и привремено складишти у Институту за нуклеарне науке „Винча”.

У току 2020. године Општа болница Лесковац је предала 22,339 тона свог истретираног медицинског отпада индексног броја 180103* овлашћеном оператеру.

Завод за јавно здравље Лесковац је Централно место за третман инфективног медицинског отпада за подручје Јабланичког округа, овлашћено од стране Министарства здравља, да врши сакупљање, превоз, третман и одлагање инфективног медицинског отпада. Овај систем подразумева прикупљање и третман отпада из свих домова здравља са подручја округа, као и сопственог. На свим местима настанка инфективног медицинског отпада спроводи се примарна селекција, која подразумева

раздвајање истог у посебне кесе, контејнере и обележавање. Раздвојени инфективни медицински отпад истовремено се пакује у жуте кесе, као и жуте контејнере, означене налепницама за обележавање отпада који представља биолошку опасност, тј. декларацијама за инфективни медицински отпад, које садрже информације о месту настанка, врсти отпада као и датуму и времену паковања. Специјализовано возило ЗЗЈЗ Лесковац за транспорт инфективног медицинског отпада, у складу са АДР прописима, превози отпад, два до три пута недељно, из свих домова здравља на округу до Централног места за третман инфективног медицинског отпада. Пристигли отпад у Централно место за третман инфективног медицинског отпада се мери, евидентира и третира у аутоклаву, у складу са прописима. Процес стерилизације медицинског отпада не производи никакве опасне издувне гасове који би могли да загаде околину. Третирани отпад спакован у црне кесе одлаже се као комунални отпад.

У току 2021. године ЗЗЈЗ Лесковац је истретирао 12,19 тона инфективног медицинског отпада (без отпада из Опште болнице Лесковац) довеженог из мрежа здравствених установа са територије града Лесковца.

4.3.5.14 Фармацеутски отпад

Велики проблем за заштиту животне средине представљају готови производи који по Закону о производњи и промету лекова не могу служити за употребу, и које је потребно безбедно уништити да не би представљали опасност по здравље људи и животну средину. Највећу групу неупотребљивих производа чине лекови, помоћна и медицинска средства са истеклим роком трајања.

У складу са дефиницијама датим у Базелској конвенцији и у нашем законодавству ови производи се третирају као посебна категорија опасног отпада, и као такви захтевају прецизна упутства за њихово уништавање. Отпадни лекови се могу наћи код произвођача, код дистрибутера, у здравственим установама, апотекама, домовима здравља, болницама и осталим здравственим установама, у домовима грађана.

Члан 56. Закона о управљању отпадом дефинише медицински отпад као посебан ток отпада, предвиђа обавезе произвођача тог тока отпада и утврђује основне законске услове за управљање медицинским отпадом. Члан 56а прописује посебне обавезе аптека које су основане као здравствене установе, ветеринарске станице, као и апотеке из приватне праксе. Апотеке основане као медицинске установе или ветеринарске станице, као и апотеке из приватне праксе дужне су да:

- преузимају фармацеутски отпад који настаје код грађана и предају га компанијама овлашћенима за сакупљање, транспорт, третман и складиштење, поновно искоришћење и одлагање, или за извоз фармацеутског отпада;
- воде одвојене евиденције о сопственом фармацеутском отпаду и податке достављају Агенцији;
- обезбеде посебан простор и поставе контејнер за бесплатно сакупљање неупотребљивих лекова од јавности; да потпишу уговор са компанијом из тачке 1) којим уређују права, обавезе и одговорности у односу на сакупљање фармацеутског отпада од грађана;
- истакну обавештење да аптека сакупља неупотребљиве лекове од грађана, као и информацију да грађани не носе никакве трошкове за повраћај неупотребљивих лекова.

На територији града Лесковца не постоји систем збрињавања фармацеутског отпада од грађана и углавном такав отпад заврши у канализацији, контејнерима за комунални отпад или на „дивљој депонији”. Апотеке треба да преузму фармацеутски

отпад од грађана, али у пракси само неколико апотека промовише ову услугу. Учешће јавности у одвојеном сакупљању је врло мало.

Закон о управљању отпадом предвиђа да трошкове управљања фармацеутским отпадом прикупљеним од грађана сноси произвођач и/или увозник који фармацеутске производе ставља на тржиште.

5 ОЦЕНА СТАЊА

Оцена тренутног стања извршена је коришћењем учесничке методе при чему је извршена анализа перцепције, информисаности и спремности грађана за учешће у унапређењу постојећег стања и стручна анализа стања од стране Радне групе за израду ЛПУО. Следи приказ резултата обављене анализе.

5.1 АНАЛИЗА АНКЕТЕ ГРАЂАНА

Спровођење анкете „Унапређење управљања чврстим отпадом у урбаним и руралним подручјима града Лесковца” организовано је у оквиру програма „Подршка локалним самоуправама у Србији на путу ка ЕУ – друга фаза”, који финансира Влада Шведске. Анкету је спровела Градска управа, Одељење за заштиту животне средине града Лесковца током новембра 2020. године. Анкетирано је 354 учесника/-ца, а анкетирање је вршено углавном електронским путем због неповољне ситуације у вези са КОВИД-19 вирусом.

Циљ анкетирања је био да се, са једне стране, испита мишљење грађанки и грађана о проблему збрињавања отпада у Лесковцу, а са друге, изврши едукација и подизање свести јавности у вези са усподтављањем система одрживог управљања отпадом.

Како је интеграција родне компоненте један од битнијих захтева пакета подршке граду Лесковцу и Србији на путу ка ЕУ, сам процес анкетирања је био базиран на равномерном учешћу мушкараца и жена, као и свих старосних група.

Резултати оваквог процеса анкетирања су следећи:

1. Анкету је **попунило 52,5% жена и 47,5% мушкараца**, тако да можемо рећи да су оба пола готово једнако заступљена (график 1)
2. Када је реч о старосној структури, 5,4% анкетираних је узраста до 18 година; 32,8% је узраста 18–40 година; 146 испитаних или 41,2% је у старосној групи 40–65 година; и 73 испитана или 20,6% је узраста преко 65 година (график 1.). Вреди напоменути да је анкетирање старијих лица обављено и у Геронтолошком центру у Лесковцу.

График 1. Анкетирани по полу

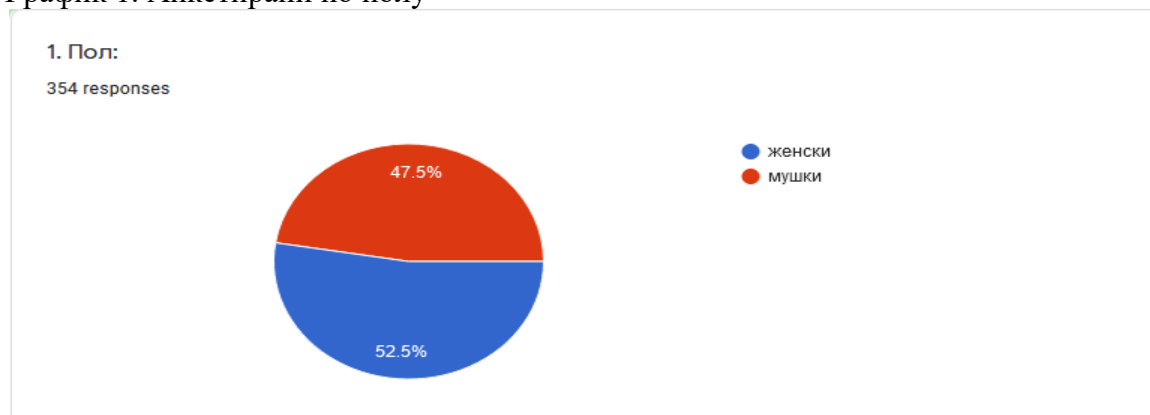
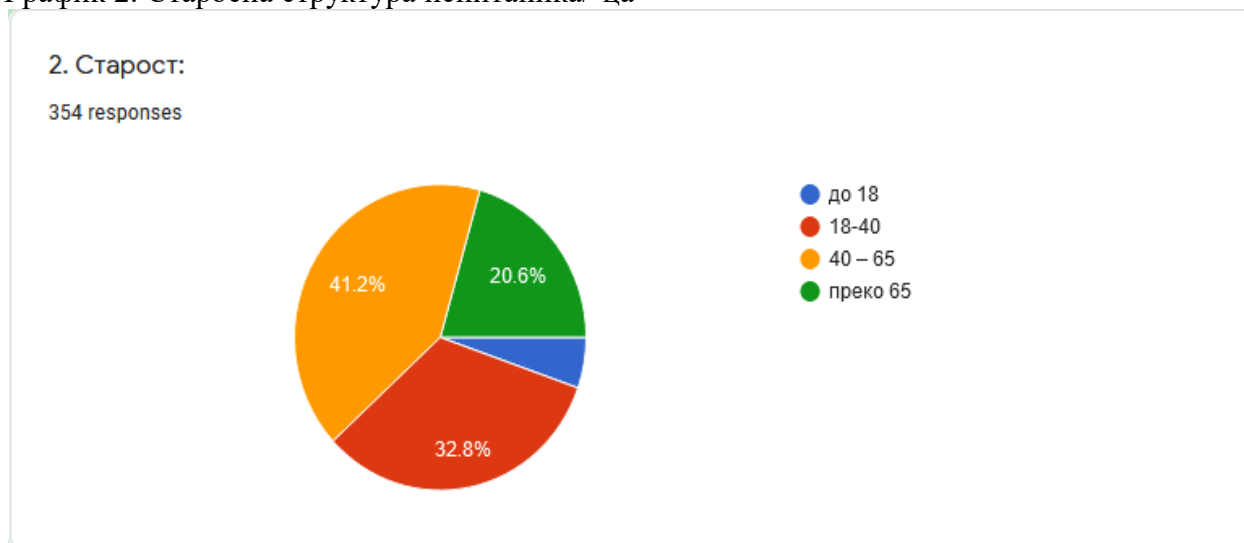
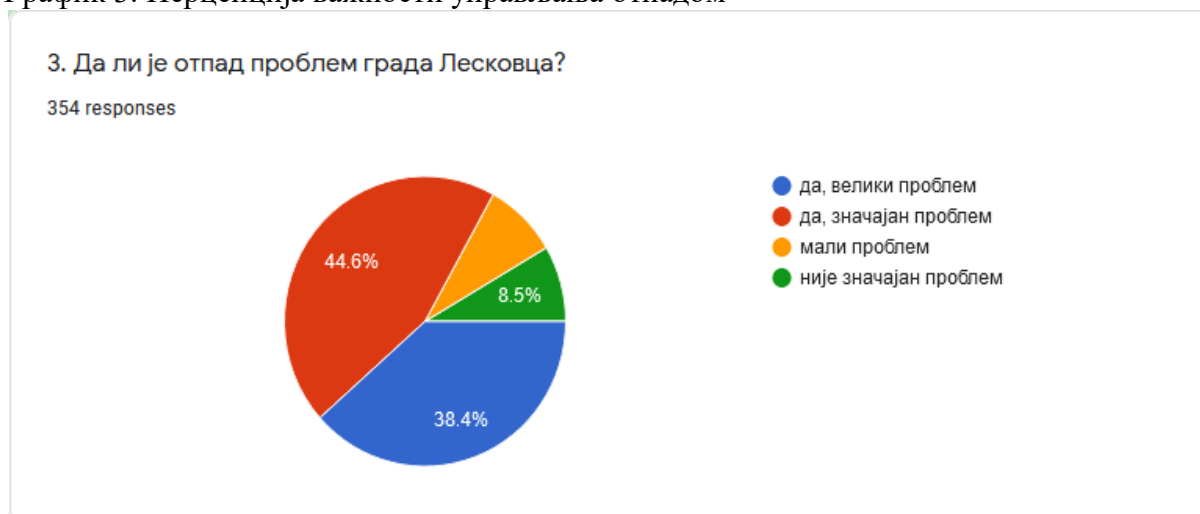

График 2. Старосна структура испитаника/-ца

3. Када говоримо о перцепцији важности управљања отпадом, велика већина испитаника/-ца сматра да је отпад један од великих проблема у Лесковцу. Да је отпад велики проблем одговорило је 38,4%, док 44,6% испитаних сматра да је то значајан проблем, што укупно чини чак 83% испитаних. Само 17% грађанки и грађана сматра да отпад није битан проблем у Лесковцу, јер је 8,5% одговорило да је то мали проблем и исто толико да није значајан проблем (график 3)

График 3. Перцепција важности управљања отпадом

4. Информисаност грађанки и грађана о начину управљања отпадом је на завидном нивоу јер је 272 њих, или 76,8% изјавило да се отпад одвози на депонију у Жељковцу ради рециклаже и депоновања. Њих 6, или 1,7%, сматра да се одлаже на старој депонији „Брст”, док 2,8% сматра да се одлаже на „дивљој депонији”. Са *не знам, нисам сигуран/-на* одговорило је 65 испитаника/-ца, или 18,4%. Сама чињеница да је 76,8% грађана и грађанки информисано о поступању са комуналним отпадом говори у прилог томе да је отпад битан проблем који интересује јавност (график 4).

График 4. Информисаност о поступању са комуналним отпадом

5. Ово питање је дефинисано тако да има и едукативну функцију у смислу појашњења примарне селекције отпада, односно процеса разврставања отпада на месту настанка, у домаћинству. Овде је појашњен и појам рециклаже као важан елемент управљања отпадом. Резултати анкетирања су такви да 63,6% испитаних сматра да је разврставање веома важно, а 31,1% да је значајан елемент управљања отпадом, што укупно чини чак 94,7% испитаних. Само 2,3% испитаних сматра да је ова операција мало важна, а 3,1% да је безначајна.

График 5. Перцепција о примарној селекцији у домаћинству

6. Када говоримо о организованом разврставању отпада на месту настанка, ситуација је мало другачија. Само 77 испитаника или 21,8% је одговорило да се спроводи, док је већина неинформисана, или чак није упозната са тим. Тачније, 39,55 испитаних сматра да не постоји организовано разврставање отпада, а 38,7% је одговорило са *није ми познато*. Ово указује на чињеницу да едукација и информисање јавности мора да се унапреди по питању примарне селекције отпада.

График 6. Спровођење примарне селекције у Лесковцу

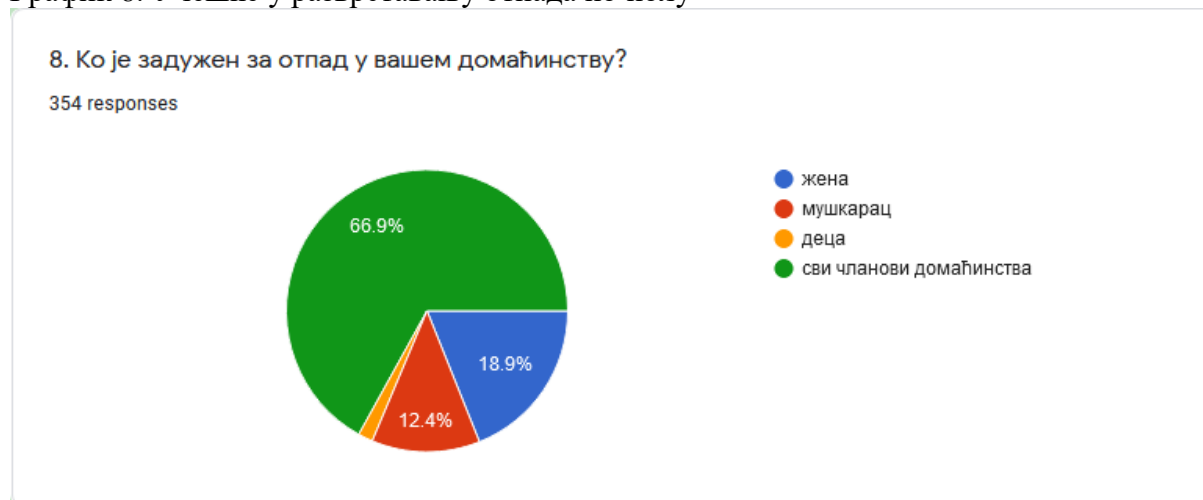
7. Путем анкете је испитана спремност грађанки и грађана да се активно укључе у унапређење управљања отпадом кроз разврставање отпада у домаћинству, а одговори су показали да постоји свест јавности да је ово битан процес, као и да су спремни да се лично укључе (61,9%) или су већ укључени (25,7%). Даље, 28 испитаних је на посредан начин изјавило кроз одговор „нисам сигуран/-на” да је неопходна додатна едукација или подршка процесу, што чини 7,9% испитаних. Само 4,5% испитаних није спремно да учествује у разврставању отпада ради рециклаже (график 7.).

График 7. Спремност на укључивање у примарну селекцију отпада

8. Када говоримо о родно и старосно осетљивом управљању отпадом у домаћинству, анкета показује да је чак 237 испитаних или 66,9% изјавило да сви чланови домаћинства учествују у управљању отпадом. Њих 18,9% сматра да је то претежно задатак жена, 12,4% да је задатак мушкараца, а само 1,7% сматра да је то задатак деце (график 8)

График 8. Учешће у разврставању отпада по полу

9. У жељи да унапредимо учешће и заинтересованост грађана и грађанки за проблематику управљања отпадом у Лесковцу, питање број 9 је било остављено за предлоге за побољшање. Понуђену могућност није искористило 174 испитаних, што чини 49,2% испитаних. Највећи број испитаника/-ца је тражило успостављање система раздвајања отпада, и то 69 од укупног броја анкетираних. Предлози се у највећем броју одликују исказаном жељом за постојањем инфраструктуре за одвојено прикупљање рециклабила у виду канти и контејнера како на градском, тако и на сеоском подручју, док су два предлога у вези са увођењем депозитног система по угледу на земље ЕУ. Само 4 испитаника је предложило усвајање стратегије, закона и имплементацију ЕУ стандарда у овој области.

Едукацију и подизање свести јавности је предложило 22 испитаника/-ца, а најчешће су наводили и потребу постојања система за одвојено сакупљање отпада ради рециклаже. Дакле, није потребно само едуковати, већ у исто време и омогућити стварање навика за селекцију отпада кроз постојање адекватних посуда.

Све ово указује да је информисаност грађана/-ки на солидном нивоу, јер у овом узорку имамо предлоге који показују да постоји свест и упознатост и са стандардима ЕУ, са потребом одвајања на појединачне фракције (углавном је навођена пластична, стаклена и метална амбалажа), као и са тежњом да се рециклабилни отпад упути у процес рециклаже.

Следећу категорију предлога можемо сврстати у сугестије за побољшање опремљености за сакупљање комуналног отпада постављањем додатних посуда за комунални отпад и повећање динамике њихових пражњења. Наиме, 30 предлога се односи на повећање броја канти и контејнера за сакупљање комуналног отпада, од чега се 8 одговора тичу недовољног броја контејнера на сеоском подручју. Насеље Грделица је од стране 1 испитане особе именовано као насеље са недовољним бројем посуда. Сугестије за повећање динамике сакупљања отпада исказало је 17 испитаних, а на проблем неприкупљања расутог отпада поред посуда указало је 4 испитаних. Насеље „Зеле Вељковић” је именовано као насеље где је потребно повећати динамику одвоза. По мишљењу 2 испитаника/-це, треба повећати радну снагу за уклањање отпада.

Када је у питању унапређење комуналне хигијене и превенција настанка „дивљих депонија”, 53 испитаника/-ца је сугерисало да треба порадити на овом пољу. Сугестије се крећу од превенције настанка „дивљих депонија”, организовања волонтерских акција чишћења града, чишћења „дивљих депонија”, чишћења опушака на улицама и јавним површинама, до строгог поштовања законских мера

кроз надзор и казне. Предлоге за поштравање или боље спровођење казнене политике изнело је 16 испитаних.

Појединачни предлози су исказани и за сакупљање кабастог отпада, отпада од грађења и рушења, као и за спровођење сезонских акција сакупљања зеленог и пољопривредног отпада. Двоје испитаника/-це је сугерисало да је висока цена услуге, што је изненађујуће мали број испитаних.

Оно што је интересантно, а односи се на сеоско подручје, јесте да је још четири одговора било у вези са унапређењем водовода и канализације на сеоском подручју, што није у вези са системом управљања отпадом, али су становници/-це искористили-ле прилику да сугеришу локалној самоуправи да их муче и ови комунални проблеми. Једна испитана особа је указала да је проблем отпадних вода највећи у Лесковцу.

5.2 ЕКС ПОСТ АНАЛИЗА ПРЕТХОДНОГ ЛПУО 2010–2020. (АНАЛИЗА ПРОБЛЕМА –РАДНА ГРУПА ЗА ИЗРАДУ ЛПУО)

5.2.1 Анализа реализације претходног плана

У поглављу 3.3. овог документа наведена је веза са Акционим планом ЛПУО за период 2010–2020., где су таксативно приказане планиране активности за претходни плански период. Следи опис активности које су у претходном периоду реализоване или је реализација у току. Означене су активности које су у претходном периоду реализоване и активности које су у току. Остале планиране активности нису реализоване. Информација о реализованим активностима добијена је од учесника израде претходног плана на основу упитника који им је достављен од стране Одељења за заштиту животне средине Градске управе града Лесковца. На први поглед стиче се утисак о ниском степену реализације претходног ЛПУО. Међутим, у контексту степена развијености осталих регионалних система за управљање отпадом у Србији, град Лесковац се налази у самом врху. Осим тога, реализоване су или покренуте кључне активности које су темељ наставка процеса развоја интегрисаног система управљања отпадом.

Циљ 1. Смањити ризик по околину и здравље људи и животну средину

У току је реализација активности из Акционог плана ЛПУО за период 2010-2020, тачка 1.1. Повећати обухват услуга сакупљања комуналног отпада, коју реализује привредно друштво РWW Лесковац д. о. о. Лесковац. Развој ове активности је и даље актуелан.

Комплетирана је реализација активности из Акционог плана, ЛПУО за период 2010-2020, тачка 1.2. Изградити регионални центар за управљање отпадом. Одговорни за реализацију су били привредна друштва: РWW Депонија два д. о. о. Лесковац и РWW Лесковац д. о. о. Лесковац. Реализацијом ове активности постигнута су три резултата на којима се темељи даљи развој система управљања комуналним чврстим отпадом:

- створени су услови да се комплетан комунални чврсти отпад, у даљем тексту КЧО, стави у легалне токове;
- обезбеђени су услови за прецизно мерење количина и утврђивање морфологије КЧО, тако да ће се наставак развоја базирати на параметрима чије су вредности измерене, а не на проценама;

- успостављено је и оперативно прво јавно-приватно партнерство, у даљем тексту ЛПП, у Србији на регионалном нивоу и у току је анализа бенефита и слабости.

У току је припрема реализације активности из Акционог плана ЛПУО за период 2010-2020, тачка 1.3. Уклонити нелегална одлагалишта, санирати подручја на којима су се налазила и спречавање настајање нових. Формирана је база података о неуређеним „дивљим“ депонијама” на територији града Лесковца, која се користила за спровођење акције њиховог чишћења у току 2019. и 2020. године. Такође, Одељење је учествовало у изради Националне базе података о старим и „дивљим депонијама” и о томе је достављен извештај Агенцији за заштиту животне средине. Спроводи се акција уређења и чишћења локација „дивљих депонија” у граду, у сарадњи са ЈКП „Комуналац” и привредним друштвом РWW Лесковац д. о. о. Лесковац.

Циљ 2. Смањити количину отпада која се генерише

У току је реализација активности из Акционог плана ЛПУО за период 2010-2020, тачка 2.2. Успоставити одвојено сакупљање рециклабилног отпада и то: разрада концепта, спецификација потреба, студија изводљивости и изградња инфраструктуре за успостављање система одвојеног сакупљања свих врста отпада и њиховог третмана (грађевински отпад, посебни токови отпада, медицински отпад...). Прва фаза успостављања система одвојеног сакупљања свих врста отпада и њиховог третмана као активност је и даље актуелна. Одговорни за реализацију су РWW Депонија два д.о.о. Лесковац и РWW Лесковац д. о. о. Лесковац.

У току је реализација активности из Акционог плана ПУОЈ за период 2010-2020, тачка 2.3. „Одвојено сакупљање рециклабилног отпада“, која се и данас континуирано спроводи. Одговорни за реализацију су РWW Депонија два д.о.о. Лесковац и РWW Лесковац д. о. о. Лесковац. Досадашњи ефекти ове активности приказани су графички одвојено за период 2011 – 2015. и за период 2016-2020. Са рециклажом се почело 2014. године, а са инсинерацијом 2017. године.

График 9.

Табела бр. 2. Годишња количина сакупљеног комуналног отпада (измерено на ваги депоније „Жељковац“):

година	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
количина (t)	46.538,6	40.859	37.842	38.853	37.112
депоновање (t)	46.538,6	40.859	37.842	31.082	20.888
рециклажа (t)				7.771	16.224
инсинерација (t)					
посебни токови отпада предати овлашћеним оператерима (t)					

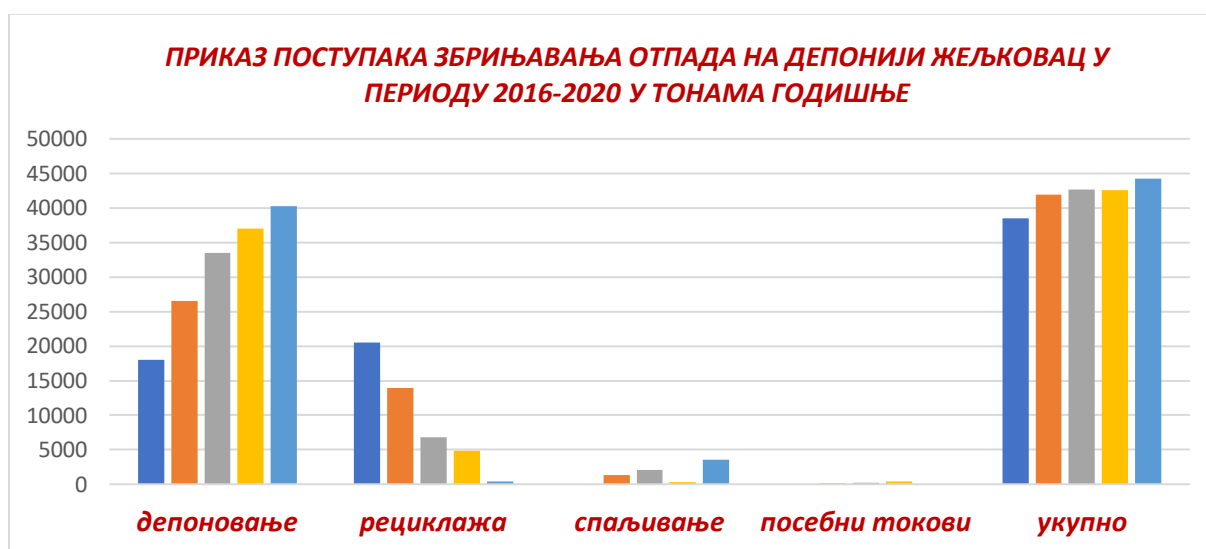

График 10.

Анализом функционисања Регионалне депоније „Жељковац” види се значајан негативан тренд комерцијално валоризованих количина издвојених секундарних сировина у периоду 2016–2020. (график 10). Тренд је евидентан упркос чињеници да су активности 1.1. и 2.1. из Акционог плана ЛПУО за период 2010-2020 у фази интензивне кампање повећања количине отпада који се рециклира, односно у фази реализације. То указује да се **дугорочни циљеви за период 2015–2020. - „повећање процента поновног искоришћења и рециклаже амбалажног отпада (стакло, папир, картон, метал и пластика) на 25% од генерисане количине” нису остварили у очекиваном проценту.**

Дубљом анализом узрока уочена су два могућа значајна фактора:

Први могући фактор је депресија на тржишту секундарних сировина, па је РWW Лескоцав д.о.о. Лесковац смањио обим рада свог Рециклажног центра, с обзиром да на територији града Лесковца амбалажни отпад сакупљају и други регистровани оператери. Компензација овог фактора могућа је једино кроз следеће државне мере:

- преусмеравање финансијских средстава прикупљених по основу принципа „загађивач плаћа” (преиспитивање казни – повећање прихода) и по основу принципа „продужена одговорност произвођача”,
- повећање националних циљева за амбалажну индустрију,
- подизање и ефикаснија контрола финансијских обавеза одговорне индустрије,
- стимулација издвајања секундарног горива,
- стимулација рециклаже.

Ово је претња наставку развоја интегрисаног система управљања отпадом, јер долази са нивоа власти на које локална заједница не може да утиче.

Други могући фактор је повећана активност „неформалних” сакупљача, који немају дозволу за оператера амбалажним отпадом и не воде документ о кретању отпада (нелојална конкуренција узрокована компликованом социо-економском позадином). То је фактор на који локална заједница може да утиче кроз рад својих надлежних институција.

Циљ 3. Осигурати размену квалитетних информација путем Информационог система управљања отпадом

У току је реализација групе активности ЦЗ из Акционог плана ЛПУО за период 2010-2020. Успостављен је Локални регистар извора загађивања животне средине, ради праћења квалитативних и квантитативних промена у животној средини и предузимања мера заштите у животној средини на територији града Лесковца, а у складу са Законом о заштити животне средине („Сл. Гласник РС”, бр. 135/04, 36/09 – и др.закон, 72/09 – и др. закон, 43/11 – одлука УС, 14/16, 76/18 и 95/18 –и др. закони). Привредна друштва и друга правна лица достављаће податке о загађујућим материјама које емитују, који ће се налазити у ЛРИЗ. Извршена је обука упосленика Градске управе, Одељења за заштиту животне средине који ће користити софтвер. Опрема (хардвер и софтвер) за ЛРИЗ планира је да се инсталира до краја 2022.године.

Закључак

Анализирајући постигнуте резултате дошло се до закључка да су већина евидентираних проблема и постављених циљева за претходни плански период и даље актуелни и да треба наставити са реализацијом акционог плана, уз јаснију слику појединих циљева и предузимање нових мера и активности чија је сврсисходност уочена. Такође треба наставити са свим започетим активностима, покренути активности које у претходном планском периоду нису ушле у поступак реализације и дефинисати нове активности чија је потреба уочена током претходног планског периода.

5.2.2 Анализа проблема–проблемско стабло (кључни проблем, специфични проблеми)

Радна група је у on line комуникацији, анализирајући тренутно стање у области управљања отпадом, а користећи методу израде „Проблемског стабла”, идентификовала 101 недостатак, слабост или проблем који представљају изазов заједнице у наредном периоду. Проблеми су систематизовани у функционалне групе, што је приказано у прилогу 9.13. овог документа. Општа констатација је да је и даље кључни проблем града Лесковца, када је у питању отпад, незадовољавајући висок ниво негативног утицаја отпада на животну средину града Лесковца, као последица недостатка или непотпуно развијеног одрживог интегрисаног система управљања отпадом.

Интегрисани систем управљања отпадом подразумева да су сви токови отпада стављени под контролу. Под токовима отпада подразумевамо правно регулаторне токове, социо-економске токове, материјалне токове (условљени одговарајућим техничко-технолошким концептом и одговарајућом организацијом) и функционалан проток информација. Анализом узрока идентификовани су кључни проблеми.

5.2.2.1 Недовољно развијен правно-регулаторни оквир

Кретање отпада у целој Европи регулише се великим бројем правних аката почев од међународних преко државних до локалних. У поглављу 3.1. овог документа наведени су сви релевантни правни акти. Сектор управљања отпадом у Србији је регулисан законима, уредбама и правилницима који покривају токове свих врста отпада, са јасно разграниченим одговорностима свих учесника. Актуелне слабости града Лесковца када су у питању правни токови отпада су:

1. Непостојање Одлуке о отпаду града Лесковца

Град Лесковац нема правни акт који искључиво третира проблематику отпада. Тренутно важећа одлука је Одлука о одржавању чистоће на територији града Лесковца („Сл. гласник града Лесковца”, бр.12/18). Основни недостатак овог документа је што све учеснике у процесу настанка и збрињавања отпада дели на „извршиоце комуналне делатности” и „кориснике комуналне услуге”. Одлука не предвиђа обавезу раздвајања отпада на месту настанка, не предвиђа могућност издвајања „секундарних сировина” у Центру за сакупљање рециклабилног отпада, не предвиђа могућност третмана „биолошког отпада биљног порекла” (од стране извршиоца комуналне делатности или на лицу места код корисника комуналне услуге), нема активне улоге грађанки и грађана у најширем смислу речи. Одлука не предвиђа едукативне и промотивне активности као обавезу. Улога структуре Градске управе овом Одлуком се своди на административне послове, евиденције, надзор и издавање сагласности на планове и програме, годишње извештаје, и утврђивање цена комуналне услуге. Одлука не обавезује структуре Градске управе на учешће у развојним активностима (развојни планови, студије, пројекти, јавне кампањ). Концепт интегрисаног управљања отпадом се темељи, пре свега, на активном учешћу свих заинтересованих страна.

2. Непостојање јасне правно обавезујуће матрице одговорности над реализацијом ЛПУО

У оквиру одлуке Скупштине града за период 2010-2020. није било предвиђено формирање сталног вишесекторског стручног радног тела за имплементацију пројекта, са јасним радним задацима (покретање мера и активности и учешће у реализацији, извештавање о реализацији или проблемима), нити средства за рад овог тела. Скупштина града такође није донела одлуку о формирању Скупштинског тела за надзор над имплементацијом Плана. Релевантно национално законодавство нуди одговарајуће инструкције које треба операционализовати на нивоу локалне заједнице.

Проблем је потпуна легализација токова отпада које збрињавају „неформални сакупљачи”, јер нису регистровани, не воде Документ о кретању отпада и немају легалне локације за привремено складиштење отпада. Такође, нерегулисан је и статус радника на сакупљању и транспорту отпада и постоји опасност од експлоатације жена и деце.

3. Некомплетан правни статус депоније отпада од грађења и рушења.

4. Нејасна матрица одговорности када су у питању „дивље” депоније отпада.

5. Нејасна матрица одговорности када је у питању санација и ремедијација простора бивших градских депонија које се више не користе за одлагање отпада

6. Нерегулисан правни статус депоније „Жељковац” када је у питању привремено складиштење појединих врста опасног отпада.
7. Неефикасни инструменти правне заштите, казнено-стимулативни инструменти (наплативост услуге, неправилно поступање, прекршаји...).

5.2.2.2 Нестабилни социо-економски токови отпада (политика цена, стимулативна политика, ниска наплативост комуналне услуге)

Редовни приходи у систему управљања отпадом на којима се темељи економска стабилност отпадом су:

- приходи по основу принципа „загађивач плаћа”. Наплаћује га држава преко надлежног министарства. Овај приход се делом упућује у локалне буџетске фондове за заштиту животне средине, а делом се преко Републичког фонда за заштиту животне средине користи за финансирање конкретних пројеката (санација депонија, израда студија, пројеката...);
- приходи по основу „продужене одговорности произвођача”, које у складу са националним циљевима, одговорна индустрија (на пример амбалажна) усмерава ка изабраним оператерима који збрињавају поједине врсте рециклабилног отпада;
- приходи од продаје секундарних сировина издвојених у центрима за сакупљање отпада или од стране неформалних сакупљача на терену;
- приходи од продаје секундарних сировина издвојеног у центрима за селекцију отпада;
- приходи од наплате услуге сакупљања, транспорта и депоновања комуналног отпада;
- град Лесковац посебно располаже приходом од наплате депоновања отпада на Регионалној депонији „Жељковац” (односи се на депоновање отпада са територија других локалних самоуправа које свој комунални отпад депонују на Регионалну депонију „Жељковац“).

У ванредне приходе спадају донације, дотације, субвенције и средства фондова који финансирају развојне пројекте у области животне средине (национални и међународни). Приватни оператери отпада који се баве оним врстама отпада чија тржишна вредност обезбеђује финансијску стабилност пословања (отпадна возила, поједине врсте електричног и електронског отпада...), нису предмет социо-економске анализе овог плана. Предмет ове анализе је комунални отпад који у себи не носи комерцијалну вредност, а његово збрињавање је јавни интерес локалне заједнице условљен заштитом животне средине, санитарног и естетског статуса простора и здравља људи.

Град Лесковац је утврдио политику наплате услуге сакупљања транспорта и депоновања комуналног отпада, према броју чланова домаћинства, а према површини пословног простора за привредне субјекте и јавне установе (правна лица). Цене по свакој тарифи периодично утврђује Скупштина града Лесковца. Тарифни систем услуга прикупљања, одвоза и депоновања комуналног отпада је приказан у прилогу 9.9. документа.

Нестабилност социо-економских токова отпада у Лесковцу огледа се у следећим проблемима:

- **наплата услуге сакупљања транспорта и депоновања комуналног отпада од стране РWW Депонија два д. о. о. Лесковац и РWW Лесковац д. о. о. Лесковац је**

50,48% за домаћинства, а 68,60% за правна лица и представља опасност по дугорочну укупну стабилност овог система. Узроци су сложени и условљени су политичким, економским, социјалним и правним факторима. Овако ниска наплативост делује дестимулативно на кориснике који уредно извршавају финансијске обавезе. Релевантни подаци о средствима за управљање комуналним отпадом дати су у прилогу 9.10;

- **непостојање система евиденције и стимулације генератора отпада** који остварују доказиве позитивне резултате на смањењу количине отпада, поновној употреби и одвојеном сакупљању;
- **несигуран економски статус запослених неформалних сакупљача**. Не постоје евиденције о броју и статусу запослених. Потенцијални извор дискриминације и економске експлоатације жена и малолетних лица у оквиру ромске популације;
- **нестабилно тржиште секундарних сировина** и ниски национални циљеви за одговорну индустрију дестимулишу оператере комуналног чврстог отпада да селектују отпад пре депоновања.

5.2.2.3 Недовољно развијени одрживи материјални токови отпада

А Стање техничко-технолошке комуналне инфраструктуре (бивше, постојеће нелегалне и легалне)

- Регионална депонија „Жељковац“ за сада прима комунални отпад након завршне селекције отпада у Рециклажном центру на истој локацији. Капацитет депоније је вишедеценијски. Локација има простор за постављање постројења за биолошки третман „мокрог отпада“, са евентуалним укључивањем биоактивних муљева из будућих постројења за третман комуналних отпадних вода. Још увек не постоји одговарајућа планско - пројектна документација за постављање постројења за биолошки третман на Регионалној депонији „Жељковац“ (члан 3. Уговора о обављању комуналних делатности између града Лесковца и РWW-а, из 2006. године);
- у Лесковцу не постоји локација за изградњу Центра за сакупљање рециклабилног отпада за привремени смештај кабастог отпада и посебних токова отпада пре упућивања на коначан третман код овлашћених оператера. Локације за сакупљање секундарних сировина, које се налазе у ромским насељима, немају употребне дозволе. Локација „Жељковац“ има капацитет за инсталирање центра за сакупљање рециклабилног отпада;
- локације бивших градских депонија „Брст“, „Богојевце“, „Душаново“ и депонија отпада од грађења и рушења у Доњој Јајини нису саниране, и постоји могућност нелегалног одлагања отпада на њима. Није реализован пројекат „Санација и ремедијација старе напуштене депоније код села Богојевце“, урађен 2005. године;
- локације на којима су формиране „дивље депоније“ нису довољно обезбеђене од нелегалног депоновања отпада или опремљене за безбедан пријем отпада;
- није опредељена концепција за трајно решење отпада животињског порекла (кланични отпад и угинуле домаће животиње). Ово је у надлежности Управе за ветерину Републике Србије, али чињеница је да држава није развила потребне капацитете за збрињавање ове врсте отпада, а проблеми се директно рефлектују на локални ниво;
- не постоји легална локација нити привремена локација за прихват отпада животињског порекла (ветеринарска инспекција); нема довољно података о количинама и генераторима отпада животињског порекла.;

- неадекватна урбанистичка и саобраћајна инфраструктура (не постоји локација за изградњу Центра за сакупљање рециклабилног отпада; недостају контејнери за сакупљање комуналног и рециклабилног отпада).

Б Стање комуналних објеката, постројења и комуналне опреме

- објекат Рециклажног центра на депонији „Жељковац” је оперативан и у техничко-технолошком смислу, постројење и инсталирана опрема испуњавају све захтеве за безбедан и ефикасан рад;
- недостају транспортна средства за прихват и транспорт отпада од места настанка до локације за коначан третман;
- недостатак одговарајућих посуда за прихват различитих врста отпада на месту настанка и месту претовара;
- недостају мобилијари и друга средства за прикупљање отпада са јавних површина.

В Опис постојеће технологије управљања КО

Привредна друштва РWW Депонија два д. о. о. Лесковац и РWW Лесковац д. о. о. Лесковац су 2009. године, преузели функцију прикупљања, транспорта, селекције и депоновања КО са целокупне територије града Лесковца. Осим тога преузели су транспорт и третман отпада који сакупља ЈКП „Комуналац” Лесковац са јавних површина (мобилијари, зелени отпад са јавних површина). РWW Депонија два д. о. о. Лесковац и РWW Лесковац д. о. о. Лесковац су покренули кампању раздвајања КО на месту настанка по моделу „мокри отпад”, „суви отпад”. Одвојен „суви отпад” на месту настанка се завршно раздваја на секундарне сировине и инертан „суви отпад” који се тренутно не може рециклирати нити спаљивати (санитарно одлагање). Тренутно је овом кампањом обухваћено 40% урбаног дела града Лесковца. Недостаци тренутне технологије управљања отпадом су:

- нису покренуте активности на увођењу технологије биолошког третмана комуналног отпада, на месту настанка и на Регионалној депонији „Жељковац“;
- нису покренута истраживања за санацију и ремедијацију депоније технологијом „рударења” (ова технологија примењује се и на затвореним депонијама);
- непотпун систем раздвајања отпада на месту настанка (60% урбаног дела, привредни субјекти, сателит насеља и сеоско подручје);
- не постоји организовано разврставање отпада од грађења и рушења;
- не постоји Центар за сакупљање рециклабилног отпада на које се организовано довози и на коме се врши раздвајање кабастог отпада (столарија, намештај, кућни апарати, одећа и обућа, амбалажа од хемикалија...);
- није покренут поступак за решавање проблема збрињавања отпада животињског порекла;
- није покренут поступак за решавање проблема збрињавања пољопривредног отпада:
 - агрохемијски отпад (не постоје подаци о количини и о извршеним обукама пољопривредника о управљању овим отпадом);
 - отпад настао у биљној производњи - пластеници (нема довољно података о броју организованих обука пољопривредника о управљању овом врстом отпада).

Напомене:

Амбалажа и амбалажни отпад, као један од посебних токова, збрињава се у поступку раздвајања отпада на месту настанка методом „суви отпад”– „мокри отпад” и завршном селекцијом „сувог отпада”. У овај поступак укључени су системски оператери амбалажним отпадом, по основу продужене одговорности произвођача (прилог 9.7.);

Отпадна обућа и одећа нису издвојене као посебна врста отпада, а значајно отежавају рад и угрожавају рентабилност Рециклажног центра на Регионалној депонији „Жељковац“;

Хигијенски улошци и пелене за једнократну употребу носе у себи инфективну компоненту, а одлажу се на санитарној депонији без посебног третмана;

Батерије од малих кућних и мобилних електронских уређаја су ван контроле.

Д Недовољно развијени и нефункционални токови информација, као последица недостатка адекватног комуникационог плана између заинтересованих страна

Анализом реализације ЛПУО за период 2010–2020. дошло се до закључка да је кључна кочница за покретање већине процеса недовољно развијена комуникација између заинтересованих страна. Након 2009. године, када је уведен приватни партнер у сектор збрињавања комуналног отпада, и након доношења сета закона (2010. година и касније) који су из основе променили значајан део легислативе, било је потребно увести нову логику управљања системом у коме се значајно повећао број и структура системских, регионалних и локалних оператера.

Осим тога дошло је и до значајне промене у подели одговорности између државног и локалног нивоа власти. Вертикалан проток информација је успостављен између Агенције за заштиту животне средине Србије и надлежних јединица локане самоуправе. Закон је наложио локалним заједницама да преузму стратешко планирање на регионалном и локалном нивоу, али није утврдио јасну матрицу одговорности и није дефинисао капацитете за имплементацију.

Већина мера и активности предвиђених ЛПУО-ом и за претходни и за следећи плански период захтевају мултисекторску сарадњу и координацију.

У прилогу 9.14. приказана је анализа заинтересованих страна.

Спецификација и опис уочених слабости су:

- није израђен комуникациони план између заинтересованих страна;
- није дефинисана матрица одговорности након усвајања циљева, мера и активности ЛПУО за период 2010–2020. (нису дати одговори на питања шта?, ко?, где?, када?, међу заинтересованим странама);
- није формирана интерсекторска радна група за имплементацију ЛПУО за период 2010–2020., са јасним задатком реализације и извештавања;
- није формирано скупштинско тело (комисија) за надзор реализације планских активности из ЛПУО за период 2010–2020.;
- направљен је ГИЗ као информациони алат (софтвер, опрема, обука за управљање софтвером и опремом), али није дефинисан начин (када?, како?, ко?) сакупљања и обраде података, као и приступ подацима од стране свих заинтересованих страна;
- не постоје јасни програми едукације свих заинтересованих страна (грађанки и грађана у најширем смислу, одговорна привреда, загађивачи, оператери отпада, релевантне јединице локалне самоуправе, јавне установе, средства јавног информисања, НВО...);
- буџет града остварује приходе од депоновања отпада, али није предвидео финансирање едукативних програма усмерених ка превенцији настанка отпада,

поновној употреби, раздвајању на месту настанка, компостирања на месту настанка, као мере које доприносе смањењу количина отпада за депоновање и уштеду депонијског простора, а самим тим и смањење притиска на животну средину;

- све ове мере су уграђене у ЛПУО за период 2010–2020., али нису дефинисани техника и средства за имплементацију;
- не постоје стручна лица у оквиру Одељења за заштиту животне средине Градске управе која су задужена за развој, израду, реализацију и евалуацију едукативних активности;
- не постоји промотивни план за промоцију ЛПУО.

5.3. РЕЗИМЕ ДЕТАЉНЕ АНАЛИЗЕ ПРОБЛЕМА – ПРЕПРЕКЕ ЗА ПРИМЕНУ ЛПУО ЗА ПЕРИОД 2010–2020.

- недовољна информисаност грађана/-ки и привредних субјеката о управљању отпадом,
- неадекватна комуникација заинтересованих страна у области управљања отпадом,
- недовољна средства за успостављање одрживог система управљања отпадом,
- недоследна примена законске регулативе РС,
- није успостављен систем одрживог управљања отпадом,
- није успостављен систем заштите свих сегмената животне средине.

Последице горе наведених недостатака и слабости у првом реду су:

- „дивље“ депоније на 156 локација са процењеном количином отпада од 313т у току 2019. године; нелегална депонија отпада од грађења и рушења,;
- сметлишта на којима је одлаган комунални отпад, пре активирања Регионалне депоније „Жељковац“, нису санирана, нити је успостављен мониторинг над њима;
- није успостављен систем управљања отпадом животињског порекла;
- не постоје поуздани подаци о посебним токовима отпада;
- тренд пада степена рециклаже комуналног отпада.

6 УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ – АМБИЦИЈЕ 2021 -2030 ПЛАН ЗА ОДРЖИВО И ИНКЛУЗИВНО УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

6.1 ВИЗИЈА ЗАЈЕДНИЦЕ, ОПШТИ ЦИЉ

Циљ заједнице је смањење утицаја отпада на животну средину и здравље људи, спречавањем настанка отпада, увођењем ефикаснијих поступака управљања отпадом, јачањем контроле и активним укључивањем свих заинтересованих страна.

6.2 СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ – ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ ЛПУО 2022–2030.

Наше амбиције су да у смислу остварења овог циља до краја 2030. године. постигнемо следеће резултате:

- 6.2.1 уведен мониторинг на свим затвореним сметлиштима након отварања Регионалне санитарне депоније „Жељковац“, рок до 2023. године;
- 6.2.2 обезбеђена и опремљена легална локација за пријем и безбедно одлагање неопасног отпада од грађења и рушења, рок до 2025. године;

- 6.2.3 очишћене све нелегалне депоније отпада и отклоњени узроци њиховог настајања, рок до 2030. године;
- 6.2.4 успостављен трајан процес санације, рекултивације и ремедијације сметлишта чија је употреба завршена након отварања Регионалне санитарне депоније „Жељковац“; рок до 2030. године;
- 6.2.5 заокружен систем за одвојено сакупљање и транспорт комуналног отпада са целокупне територије града Лесковца на легалне локације за безбедно одлагање, на локације за селекцију, привремено складиштење, и трансфер ка овлашћеним оператерима на коначан третман, рок до 2030. године;
- 6.2.6 успостављен систем за одвојено сакупљање, транспорт, пријем и привремено складиштење посебних токова отпада, укључујући и рециклабилни отпад, до предаје овлашћеним оператерима на коначан третман, рок до 2030. године;
- 6.2.7 уведен поступак компостирања за прераду: „мокре” компоненте комуналног отпада, „зеленог” отпада са јавних површина, отпада „биљног порекла из пољопривредне производње и прераде биљних пољопривредних производа” и „биоактивних муљева” из постројења за третман комуналних отпадних вода, чија је изградња у току и у надлежности РWW -а, рок до 2030. године;
- 6.2.8 донесено коначно решење за безбедан третман отпада животињског порекла на територији града Лесковца, рок до 2030. године;
- 6.2.9 укључене омладинске и женске организације, неформалне групе и локалне лидерке и лидери у креирање политика, планова и реализације свих активности из ЛПУО; а посебно у делу креирања едукативних и промотивних програма намењених свим грађанкама и грађанима у вези са појмом, суштином и значајем успостављања циклних токова отпада, као једног од елемената „циркуларне економије”, рок – сталан процес

7 МЕРЕ И АКТИВНОСТИ СА ПРОЦЕНОМ ФИНАНСИЈСКЕ ОДРЖИВОСТИ

РЕЗ. 1 МЕРА 1.1. Увођење мониторинга животне средине на сметлиштима која се више не користе за депоновање комуналног отпада након активирања регионалне санитарне депоније на локацији „Жељковац“ – локације („Брст“ - КО Подримце“ „Богојевце“, „Душаново“) и локација Доња Јајина која се више не користи за депоновање отпада од грађења и рушења.					
	ОПИС АКТИВНОСТИ И РОК ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ	ОДГОВОРНОСТ	ТРОШКОВИ ПРОЦ. (ДИН)	ИЗВОРИ ФИНАНСИЈА	РОК
A1.1.1	Доношење Одлуке о поверавању одговорности над управљањем горе наведених локација	Градско веће, Скупштина града, Ј.К.П. „Комуналац“ и Ј.П. „Урбанизам и изградња“ Лесковац		Буџет града Лесковца	2022
A1.1.2	Припрема пројектног задатка за израду пресека стања на затвореним сметлиштима	У складу са одлуком Скупштине града А1.2.1.	560.000,00	Буџет града Лесковца	2022
A1.1.3	Утврђивање параметара, динамике, и средства за мониторинг на све четири локације	Радна група за реализацију ЛПУО	220.000,00	Буџет града Лесковца	2023

A1.1.4	Израда пресека стања на затвореним сметлиштима, од стране сертифициване установе	Одељење комуналне полиције, У складу са одлуком Скупштине града А1.2.1.	600.000,00x 4 локације 2.400.000,00	Буџет града и Буџет РС	2022 – до санац ије
A1.1.5	Унос података у ИС, и дистрибуција надлежнима, објављивање резултата на сајту	Одељење за заштиту животне средине	80.000,00	Буџет града	2022 – до санац ије
A1.1.6	Утврђивање параметара, динамике, и средстава за наставак мониторинга на све (четири) локације	Радна група за реализацију ЛПУО	120.000,00	Буџет града	2023 – до санац ије
РЕЗ. 2 МЕРА 2.1. Успостављење легалног поступка одлагања неопасног отпада од грађења и рушења на територији града Лесковца.					
A2.2.1	Комунално опремање локације „Доња Јајина“ - припрема за легализацију (грађевинску парцелу комунално опремити; оградити жичаном оградом, поставити капију са рампом; портирница и вага; саобраћајнице и технолошки плато обрадити асфалт-бетоном; поставити таблу са називом депоније, по ободу формирати заштитни тампон појас зеленила)	Одељење за ЈП Урбанизам, ЈП "Урбанизам и изградњу" Лесковац у складу са Одлуком Скупштине града из А1.2.1.	3.000.000,00	Буџет града	2023
A2.2.2	Легализација „привременог“ одлагања отпада од грађења и рушења на локацији „Доња Јајина“ до избора и обезбеђења трајног решења	Одељење за ЈП Урбанизам, ЈП "Урбанизам и изградњу" Лесковац у складу са Одлуком Скупштине града из А1.2.1.	600.000,00	Буџет града	2023
A2.2.3	Стављање у функцију локације за одлагање отпада од грађења и рушења одређене Просторним планом града Лесковца (2011.) и Детаљним просторним планом за подручје Месне заједнице „Горњи Буниброд“ на месту званом „Жељковац“	ЈП "Урбанизам и изградња" Лесковац, Одељење за комунално -стамбене послове, саобраћај и инфраструктуру РWW	5.000.000,00	Буџет града РWW	2025
A2.2.4	Спречавање одлагања отпада од грађења и рушења на нелегалним сметлиштима	Комунална полиција.	80.000,00*9 720.000,00	Буџет града	2022 -2030

РЕЗ. 3 МЕРА 3.1. Трајно уклањање „дивљих“ депонија на територији града Лесковца					
A3.1.1	Акције чишћења „дивљих“ депонија уз учешће омладинских и женских група и организација	ЈКР Комуналац, РWW Лесковац доо Лесковац, Одељење комуналне полиције, Одељење за заштиту животне средине НВО, УГ	3.500 дин/тона x1.300t x 9 година 40.950.000,0 0+ 1.000.000= 41.950.000,0 0	ЈКП Комуналац, РWW доо Лесковац Буџет града Буџет РС Донације Национални и регионални фондови	2022 до 2030
A3.1.2	Процена сврсисходности постављања контејнера на појединим локацијама „дивљих“ депонија, у консултацији са грађанкама и грађанима	РWW Лесковац доо Лесковац, Одељење за комунално -стамбене послове, саобраћај и инфраструктуру, ЈП "Урбанизам и изградња" Лесковац'.	120.000,00	Буџет града РWW Лесковац Доо Лесковац	2022
A3.1.3	Постављање контејнера и канти за одлагање смећа	РWW Лесковац доо Лесковац, Одељење за комунално -стамбене послове, саобраћај и инфраструктуру, ЈП "Урбанизам и изградња" Лесковац ЈКП „Комуналац“	22.000.000,0 0	РWW Лесковац доо Лесковац Буџет града	2022-2030
РЕЗ. 4. МЕРА 4.1. Санација, рекултивација, и ремедијација сметлишта која се више не користе за депоновање комуналног отпада на локацијама: Брст – Подримице, Богојевце, Душаново и Доња Јајина која се више не користи за депоновање отпада од грађења и рушења.					
A4.1.1	Анализа укупног стања животне средине на затвореним сметлиштима: Брст – Подримице, Богојевце, Душаново и Доња Јајина	Одељење за комунално -стамбене послове, саобраћај и инфраструктуру и други у складу са одлуком Скупштине града А1.2.1.	115.000x4 локацијех9 год. 4.140.000,00	Буџет града	2022 до 2030
A4.1.2	Утврђивање оптималних мера санације рекултивације и ремедијације простора (израда пројектног задатка)	Радна група за реализацију ЛПУО и други у складу са одлуком Скупштине града А1.2.1.	120.000,00* 4 локације =480.000,00	Буџет града	2023
A4.1.3	Израда пројектно-техничке документације санације рекултивације и ремедијације – четири локације	Одређено одлуком Скупштине града А1.2.1.	3.600.000,00 x 4 локације 14.400.000,0 0	Буџет РС Буџет града	2024 до 2026
A4.1.4	Реализација пројекта санације рекултивације и	Одређено одлуком Скупштине града	68.400.000,0 0	Буџет РС Буџет града	2026 до

	ремедијације: Душаново 22,4 ha, Подримце 13,9 ha, Доња Јајина 17,4 ha Богојевце 3,4 ha. Укупно 57 ha	A1.2.1.		Донације	2030
--	--	---------	--	----------	------

РЕЗ. 5 МЕРА 5.1. Увођење поступка раздвајања комуналног отпада на месту настанка, „примарна селекција“ на целокупној урбаној територији града Лесковца, сакупљање раздвојених фракција отпада на месту настанка и транспорт раздвојених фракција отпада Регионалној депонији „Жељковац“

A5.1.1	Развој поступка раздвајања свакодневног комуналног отпада на месту настанка у урбаном подручју	PWW Лесковац доо Лесковац, Одељење за заштиту животне средине, Одељење за комунално -стамбене послове, саобраћај и инфраструктуру	10.000.000,0 0 годишњех8 година 80.000.000,0 0	PWW Лесковац доо Лесковац Системски оператери амбалажног отпада	2022 до 2029
A5.1.2	Развој поступка раздвајања кабастог комуналног отпада на месту настанка у урбаном подручју града Лесковца	PWW Лесковац доо Лесковац,	830.000 год x7 година= 5.810.000,0 0	PWW Лесковац доо Лесковац	2024 до 2030
A5.1.3	Развој поступка третмана зеленог комуналног отпада на месту настанка	PWW Лесковац доо Лесковац.	860.000 год x6 година 5.160.000,00	PWW Лесковац доо Лесковац	2024-2029
A5.1.4	Развој поступка збрињавања фракције сувог дневног комуналног отпада са јавних градских површина	ЈКП „Комуналац“ Лесковац, PWW Лесковац доо Лесковац, Одељење за комунално -стамбене послове, саобраћај и инфраструктуру	Без процене	ЈКП Комуналац Лесковац PWW Лесковац доо Лесковац,	2023
A5.1.5	Утврђивање и примена одговарајућих стимулативних мера за грађанке и грађане	Одељење за комунално стамбене послове, саобраћај и инфраструктуру, PWW Лесковац д.о.о. Лесковац	10.000.000,0 0	PWW Лесковац д.о.о. Лесковац	2023

ЦИЉ 5 МЕРА 5.2. Развој поступка раздвајања комуналног отпада на месту настанка у сеоском подручју града Лесковца.

A5.2.1	Одвојено сакупљање	PWW Лесковац доо	300.000,00	PWW	2022
---------------	--------------------	------------------	------------	-----	------

	дневног комуналног отпада на сеоском подручју	Лесковац	год х 9 година 2.700.000,00	Лесковац доо Лесковац,	до 2030
A5.2.2	Одвојено сакупљање кабастог комуналног отпада са сеоског подручја	PWW Лесковац доо Лесковац	300.000,00 год х 9 година 2.700.000,00	PWW Лесковац доо Лесковац,	2022 до 2030

РЕЗ. 6 МЕРА 6.1. Успостављање система за одвојено сакупљање, транспорт, пријем и привремено складиштење посебних токова отпада, укључујући кабасти и рециклабилни отпад који није у надлежности PWW Лесковац д.о.о. Лесковац, до предаје овлашћеним оператерима на коначан третман.

- Истрошене батерије и акумулатори
- Отпадна уља (јестива и мазива)
- Отпадне гуме
- Отпад од електричне и електронске опреме
- Отпадне флуоресцентне цеви које садрже живу
- Отпадна возила и отпадна механизација
- Отпад који садржи азбест
- Амбалажни отпад, укључујући и амбалажни отпад од пестицида
- Кабасти отпад из домаћинства и правних лица
- Рециклабилни отпад који није у надлежности PWW Лесковац д.о.о. Лесковац
- Неинертан отпад од грађења и рушења

A6.1.1	Доношење одлуке о утврђивању појединачне одговорности свих заинтересованих страна над посебним токовима отпада (генератори, органи града, оператери), у складу са законом о управљању отпадом	Градско веће, Скупштина града Одлука Скупштине града			До 2022
A6.1.2	Израда студије изводљивости за изградњу „центра за сакупљање посебних токова отпада, кабастог и рециклабилног отпада“	У складу са Одлуком Скупштине града из 6.1.1.	4.000.000,00	Буџет РС, Буџет града	2022 до 2023
A6.1.3	Избор организационе форме и управљачког модела оператера посебним токовима отпада	Градско веће, Скупштина града	2.000.000,00	Буџет града	2023
A6.1.4	Избор локације и израда планско пројектне документације за изградњу	Одељење за комунално -стамбене послове, саобраћај и	5.000.000,00	Буџет РС Буџет града	2023 до 2024

	„центра за сакупљање посебних токова отпада, кабастог и рециклабилног отпада“, у зависности од одлуке из А6.1.3	инфраструктуру, ЈП Урбанизам и изградња" Лесковац			
А6.1.5	Изградња и пуштање у рад „центра за сакупљање посебних токова отпада, кабасти и рециклабилни отпад“ са припадајућом сакупљачком и транспортном инфраструктуром	У складу са Одлуком Скупштине града из 6.1.3.	150.000.000,00	Буџет града Буџет РС Донације национални и регионални фондови	2025. до 2028.
А6.1.6	Едукација свих заинтересованих страна, увођење података у ИС, анализа и промоција ефеката	Предузеће (У складу са Одлуком Скупштине града из 6.1.1.), НВО, УГ Одељење за заштиту животне средине	4.000.000,00	Буџет града Донације Национални и регионални фондови	2023 до 2030.
РЕЗ. 7 МЕРА 7.1. Увођење поступка контролисаног компостирања биоразградивог отпада биљног порекла на Регионалној депонији „Жељковац“. Коначан третман мокре фракције свакодневног комуналног отпада раздвојеног на месту настанка, зеленог отпада са јавних површина, отпада из биљне пољопривредне производње и третман биоактивног муља насталог у процесу пречишћавања употребљаваних вода.					
А7.1.1	Изградња пилот компостане	PWW депонија два	1.200.000,00	PWW депонија два	2022
А7.1.2	Израда студије изводљивости за изградњу централне компостане	PWW депонија два	1.200.000,00	PWW депонија два	2025
А7.1.3	Израда планско пројектне документације за изградњу централне компостане, на Регионалној депонији „Жељковац“	PWW депонија два Одељење за комунално стамбене послове, саобраћај и инфраструктуру, Одељење за урбанизам. ЈП „Урбанизам и изградња“ ЈКП „Комуналац“ Лесковац	6.000.000,00	PWW депонија два	2026 до 2028
А7.1.4	Изградња компостане, пробни рад, анализа ефеката, корективне мере	PWW депонија два ЈКП „Комуналац“ Лесковац	120.000.000,00	PWW депонија два	2029 до 2030
РЕЗ. 7 МЕРА 7.2. Увођење поступка компостирања биоразградивог отпада биљног порекла на месту настанка: кухињски и зелени дворишни отпад у индивидуалном моделу становања (куће са двориштима), као и у двориштима школа и предшколских установа.					
А7.2.1	Израда и реализација пилот пројекта (50 изабарних	Одељење за заштиту животне средине,	500.000 x 4год	Буџет града	2022 до

	огледних домаћинстава)	Одељење за комунално стамбене послове, саобраћај и инфраструктуру, РВВ депонија два, РВВ Лесковац, ДОО Лесковац, Одељење за привреду и пољопривреду	2.000.000,00	РВВ Донације	2025
A7.2.2	Ширење кампање на целокупно градско подручје (едукација, укључујући и органску пољопривредну производњу, примену пестицида и управљање амбалажом пестицида)	Одељење за привреду и пољопривреду Одељење за заштиту животне средине, РВВ депонија два РВВ Лесковац ДОО Лесковац НВО, УГ	730.000 x 4год 2.920.000,00 +1.000.000,00=3.920.000,00	РВВ Буџет града Донације	2026 до 2029
A7.2.3	Утврђивање и примена одговарајућих стимулативних мера за грађанке и грађане	Одељење за привреду и пољопривреду Одељење за комунално стамбене послове, саобраћај и инфраструктуру, РВВ депонија два РВВ Лесковац ДОО Лесковац	120.000,00	Буџет града РВВ	2022
РЕЗ. 8 МЕРА 8.1. Увођење отпада животињског порекла у легалне и безбедне токове					
A8.1.1	Прикупљање билансних података о количини, морфологији и дисперзији отпада анималног порекла	Ветеринарска инспекција	1.800.000,00	Буџет Републике Србије	2023 до 2025
A8.1.2	Утврдити оправданост и изводљивост изградње градског или регионалног постројења за сакупљање и обраду отпада животињског порекла и разматрање могућности коришћења дела отпада за прихрану некрофагних врста у успостављаним хранилиштима	Радна група за Реализацију ЛПУО, Ветринарска инспекција, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде - Управа за ветерину	1.000.000,00	Буџет града Буџет РС Произвођачи и власници отпада	2025
A8.1.3	Изградња на основу утврђене оправданости градског или регионалног постројења за обраду отпада животињског порекла.	Министарство заштите животне средине Министарство грађевине Министарство	Без процене	Буџет града Буџет РС Произвођачи и власници отпада	2026 до 2030

		пољопривреде, шумарства и водопривреде - Управа за ветерину			
A 8.1.4	Изградња и опремање сточног гробља за нешкошкодљиво уклањање животињских лешева и отпадака животињског порекла	Министарство заштите животне средине Министарство грађевине Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде - Управа за ветерину	Без процене	Буџет града Буџет РС Произвођачи и власници отпада	2026 до 2030
РЕЗ. 9 МЕРА 9.1. Јачање административних и институционалних капацитета и укључивање грађанки и грађана у процес креирања политика и планова управљања отпадом, уз промоцију принципа и предности циркуларне економије.					
A9.1.1	Јачање административних и институционалних капацитета за управљање отпадом (израда ИС, ЛРИЗ, ГИС...)	Министарство заштите животне средине, Градска управа града Лесковца, НВО, УГ	200.000 x 9 год 1.800.000,00	Буџет града Буџет РС Донације Домаћи и Међународн и фондови	2022 до 2030
A9.1.2	Укључивање грађанки и грађана у креирање политика управљања отпадом	Особа задужена за послове родне равноправности, Одељење за привреду и пољопривреду, Одељење за заштиту животне средине, НВО, УГ	200.000 x 9 год 1.800.000,00+ 5.500.000= 7.300.000,00	Буџет града Буџет РС Донације Домаћи и Међународн и фондови	2022 до 2030
A9.1.3	Укључивање грађанки и грађана у процесе креирања одговорног буџетирања, у оквиру расподеле јавних средстава	Одељење за финансије, особа задужена за послове родне равноправности, одељење за привреду и пољопривреду, Одељење за заштиту животне средине. НВО, УГ	200.000 x9год 1.800.000,00+ 6.500.000= 8.300.000,00	Буџет града Буџет РС Донације Домаћи и Међународн и фондови	2022 до 2030
A9.1.4	Укључивање грађанки и грађана у све активности везане за одвојено прикупљање отпада на месту настанка	PWW Лесковац, особа задужена за послове родне равноправности, Одељење за привреду и пољопривреду, Одељење за заштиту	200.000 x 9 год 1.800.000,00 + 3.500.000= 5.300.000,00	Буџет града Буџет РС Донације Домаћи и Међународн и фондови PWW	2022 до 2030

		животне средине, НВО, УГ			
A9.1.5	Развој и реализација информативно едукативне радионице за села , посебно за жене	Одељење за привреду и пољопривреду. Савет месних заједница, особа задужена за послове родне равноправности, Одељење за заштиту животне средине НВО, УГ	200.000 x9год 1.800.000,00+ 3.500.000= 5.300.000,00	Буџет града Буџет РС Донације Домаћи и Међународн и фондови	2022 до 2030
A9.1.6	Обука грађанки и грађана за активности промоције значаја и принципа „циркуларне економије“	Одељење за заштиту животне средине, Одељење за финансије Особа задужена за послове родне равноправности, Одељење за привреду и пољопривреду НВО, УГ	200.000 x9год 1.800.000,00+ 5.500.000 = 7.300.000,00	Буџет града Буџет РС Донације Домаћи и Међународн и фондови	2022 до 2030
A9.1.7	Испитивање задовољства корисница и корисника комуналним услугама, у складу са Законом о комуналним делатностима	Радна група за испитивање задовољства корисника, по један представник из: •Одељења за комунално стамбене послове, саобраћај и инфраструктуру •Одељење за пружање услуга грађанима – Градски услужни центар •Кабинета Градоначелника – особа за информисање и односе са јавношћу •Одељења за инспекцијске послове (комунална инспекција) •Градског већа (комунална делатност) • Ј.П. Топлана	200.000 x9год 1.800.000,00+ 1.800.000,00= 3.600.000,00	Буџет града Донације Домаћи и Међународн и фондови	2022 до 2030

		<ul style="list-style-type: none"> • Ј.К.П. Водовод • Ј.К.П. Комуналац • РWW • ЕПС • Градске организације потрошача НВО, УГ 			
--	--	--	--	--	--

8. АНАЛИЗА ИЗВОДЉИВОСТИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЛПУО 2021–2030.

8.1. ПРЕДУСЛОВИ

У смислу покретања и реализације планираних активности потребно је да обезбедимо следеће предуслове:

8.1.1. Правно-регулативни

- формирање „Радне групе за реализацију ЛПУО 2021-2030”, која ће се састојати од одговарајућих стручњака и представника заинтересованих страна, према одлуци Скупштине града Лесковца, у року од 60 дана од дана усвајања плана;
- унапређен рад Радног тела за надзор реализације Уговора између града Лесковца и РWW Лесковац доо Лесковац;
- донесена скупштинска Одлука о отпаду града Лесковца, која ће регулисати све аспекте управљања свим врстама отпада које се генеришу на територији града Лесковца, као и на територији других општина и градова, а које се довозе и завршно збрињавају на депонији „Жељковац“. Одлуком треба да се утврди јасна матрица одговорности свих учесника у процесу настанка и збрињавања отпада свих врста, јасна казнено-стимулативна политика и ефикасни инструменти спровођења, у року од 6 месеци од усвајања плана;
- успостављање ефикаснијег инспекцијског надзора над генераторима отпада, оператерима отпада, над активним и затвореним локацијама (легалним и нелегалним) за прихват и третман отпада.

8.1.2. Финансијски

Редовни локални приходи у систему управљања отпадом на којима се темељи економска стабилност отпадом су:

- приходи од казни за прекршиоце;
- приходи од продаје секундарних сировина издвојених у центрима за сакупљање рециклабилног отпада;
- приходи од наплате услуге сакупљања, транспорта и коначног третмана (депоновања) комуналног отпада;
- град Лесковац посебно располаже приходом од наплате депоновања отпада на Регионалној депонији „Жељковац”, са територија других јединица локалних самоуправа.

У ванредне локалне приходе спадају приходи од казни за прекршиоце, локалне донације, дотације, субвенције, као и локално финансирање пројеката (на пример, санације „дивљих депонија”, санације затворених сметлишта...).

Напомена:

Финансијски токови оператера отпада који се баве оним врстама секундарних сировина чија тржишна вредност обезбеђује финансијску стабилност пословања (отпадна возила, поједине врсте електричног и електронског отпада...), не спадају у финансијске токове отпада релевантних за ЛПУО. Предмет финансијске процене је комунални отпад који у себи не носи комерцијалну вредност, а његово збрињавање је јавни интерес локалне заједнице у циљу заштите животне средине, здравља људи, санитарног и естетског статуса простора.

8.1.3. Комуникациони

Потребно је комплетирати Информациони систем. То подразумева израду базе свих података у вези са отпадом на територији града Лесковца, њихову обраду и дистрибуцију заинтересованим странама, као једног од алата за ефикасније управљање отпадом. У овом тренутку град Лесковац поседује инсталирану оперативну опрему, одговарајући софтвер у ЈП „Урбанизам и изградња” и обучене стручњаке за администрацију система. Треба обезбедити следеће предуслове:

- дефинисање параметара, сакупљање и дистрибуцију свих података који ће се обрађивати кроз информациони систем Одељења за заштиту животне средине – информације о произвођачима отпада, оператерима за збрињавање отпада, токовима свих врста отпада (морфологија и количине) и о локацијама за одлагање и третман;
- израду модела података, апликације, обуку за коришћење и њихово ажурирање урадиће ЈП „Урбанизам и изградња” Лесковац;
- анализу обрађених података и израду предлога корективних мера периодично ће обављати Радна група за реализацију ЛПУО.

Потребно је успоставити трајан процес размене информација и свих видова активног дијалога између свих заинтересованих страна.

Потребно је успоставити сталан процес едукације свих заинтересованих страна, посебно становништва и правних лица – генератора отпада, у вези са спречавањем настанка, поновне употребе, раздвајања отпада на месту настанка и компостирања отпада на месту настанка. Едукација треба да обезбеди виши ниво информисаности о штетним утицајима отпада на животно окружење и здравље људи, као и о неопходности активног учешћа свих у процесу управљања отпадом.

8.2. ПРЕТПОСТАВКЕ

На ове факторе не утиче локална заједница па су зато сврстани у претпоставке. Редовни екстерни приходи у систему управљања отпадом на којима се темељи његова економска стабилност су:

- приходи по основу принципа „загађивач плаћа”. Наплаћује га држава преко надлежног министарства. Овај приход се делом упућује у локалне буџетске фондове за заштиту животне средине, а делом се преко Републичког фонда за заштиту животне средине користи за финансирање конкретних пројеката (санација депонија, израда студија, пројеката...);

- приходи по основу „продужене одговорности произвођача” које, у складу са националним циљевима, одговорна индустрија (на пример амбалажна) усмерава ка изабраним оператерима који збрињавају поједине врсте рециклабилног отпада.

У ванредне екстерне приходе спадају приходи од казни за прекршиоце, донације, дотације, субвенције, средства фондова који финансирају развојне пројекте у области заштите животне средине (национални и међународни).

Од спољних фактора који утичу на финансијску стабилност посебно су значајни:

- јачање тржишта секундарних сировина,
- јачање принципа „загађивач плаћа”,
- повећање обима „продужене одговорности произвођача”.

8.3. РИЗИЦИ И ПРЕТЊЕ

- нестабилно тржиште секундарних сировина,
- нестабилно тржиште секундарних сировина које се користе за добијање енергије,
- избегавање финансијских обавеза великих индустријских произвођача отпада (посебно у делу амбалажног отпада и ситних батерија).
- непостојање обавезе произвођача обуће, одеће, хигијенских уложака и пелена за једнократну употребу).

9. ПРИЛОЗИ

9.1. ОПШТИ ПОДАЦИ О ГРАДУ ЛЕСКОВЦУ

Р. бр.	ИЗВОРИ ПОДАТАКА	ОДЕЉЕЊЕ ЗА ОПШТУ УПРАВУ И ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ ГРАДСКЕ УПРАВЕ ГРАДА ЛЕСКОВЦА
	ПАРАМЕТАР	СТАЊЕ
1.	Број становника на градском подручју	65.289 –градско становништво (РЗС, Попис 2011)
2.	Број становника на сеоском подручју	78.917 – остало становништво (РЗС, Попис 2011)
3.	Укупан број становника града Лесковца	144.206 (РЗС, Попис 2011)
4.	Укупна површина града Лесковца	1.025 km ² (РЗС, Попис 2011)
5.	Површина градског подручја	Урбана зона 449 km ² , рурална зона 576 km ² (РЗС, Попис 2011)
6.	Главни саобраћајни правци (удаљеност суседних градова)	Ниш 45 km, Врање 72 km, Београд 279 km, Скопље 163 km, Софија 169 km, Солун 362 km, Сарајево 486 km, Беч 568 km, Будимпешта 652 km, Загреб 667 km, Истанбул 729 km, Рим 1.566 km (Профил града)
7.	Укупна дужина градских саобраћајница	- укупно 631.127 km, савремени коловоз 414.292 km;
8.	Укупна дужина локалних сеоских путева проходних за камионе ауто-смећаре	- државни путеви I реда 16.798 km, савремени коловоз 16.798 km; - државни путеви II реда 190.256 km, савремени коловоз 157.571 km; - општински путеви 424.073 km, савремени коловоз 239.923 km. (РЗС, Општине и региони у Републици Србији, 2019)

9.	Укупан доходак остварен на територији града у 2017 и 2018. година (дин)	БДВ у мил. РСД (разлика између БДВ-а и БДП-а је у нето порезима на производе. У складу са регулативом Евростата, за ниво области (округа) исказује се БДВ) ЈАБЛАНИЧКА ОБЛАСТ 2018. – 56.984 2017. – 56.602 РЗС, Регионални бруто домаћи производ, 31.03.2020.
10.	Број правних лица са седиштем на територији града Лесковца	Број привредних друштава – 927, Број предузетника – 4.186, Број удружења – 569, Број задужбина и фондација – 1. (АПР, последње ажурирано стање се односи на период 01.01.2020 – 30.06.2020.год.)
11.	Број домаћинстава	Укупно – 43.603 Градска – 21.235 Остала – 22.368 (РЗС, Попис 2011)

9.2. ОСНОВНИ ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ

Р. бр.	ИЗВОРИ ПОДАТАКА	ОДЕЉЕЊЕ ЗА ФИНАНСИЈЕ ГРАДСКЕ УПРАВЕ ГРАДА ЛЕСКОВЦА
	ПАРАМЕТАР	СТАЊЕ
1.	Укупан буџет града за 2017, 2018.и 2019. (дин)	2017.–3.889.988.000 2018.–4.395.546.000 2019.–4.432.924.000
2.	Приходи буџета града по основу депоновања отпада на депонији „Жељковац” 2017, 2018, 2019. (дин)	2017.–6.734.689 2018.–6.867.678 2019.–9.056.096
3.	Износ субвенција које је град уплатио директним буџетским корисницима у 2017,2018. и 2019. (дин)	2017.–189.227.480 2018.– 224.742.430 2019.–149.202.872
4.	Вредност реализованих средстава за програме заштите животне средине из буџетског фонда за заштиту животне средине града Лесковца у претходне три буџетске године 2017.,2018. И 2019. (дин)	2017.–187.272.994 2018.–87.996.393 2019.–11.062.820
5.	Вредност новчаних средстава из буџетског фонда за заштиту животне средине инвестираних у решавање проблема управљања отпадом (2017.,2018.и 2019. (дин))	2017. – 1.039.655,59 2018. – 2.606.482,105 2019. – 784.454,84
6.	Укупна вредност новчаних донација које су уплаћене на рачун буџета града Лесковца у претходне три године (2017.,2018. и2019. (дин))	2017.– 5.230.000 2018. –27.502.000 2019. – 826.670

9.3. ПОДАЦИ О КАПАЦИТЕТИМА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Р. бр.	ИЗВОРИ ПОДАТАКА	ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ГРАДСКЕ УПРАВЕ ГРАДА ЛЕСКОВЦА
	ПАРАМЕТАР	СТАЊЕ
1.	Укупан број запослених у Градској управи града Лесковца	467
2.	Број запослених у Градској управи задужених за послове управљања отпадом	Одељење за заштиту животне средине – 2 НАПОМЕНА – Систематизована су 9 радна места са описом посла Управљање отпадом, али се тим послом конкретно баве 2 упосленика.
3.	Број запослених у Градској управи на пословима унапређења и заштите животне средине	Одељење за заштиту животне средине – 15
4.	Број запослених у Градској управи на пословима инспекцијског надзора	Одељење запошљава укупно 44 инспектора. Комунална инспекција 10 од 11 систематизованих. Републичка комунална инспекција – 1. Инспекција заштите животне средине 4 од 5 систематизованих. Републичка инспекција заштите животне средине - 1. Грађевинска инспекција 5 од 6 систематизованих. Ветеринарски инспектор - припада Управи за ветерину при Министарству пољопривреде – 1.
5.	Број запослених у градској управи на пословима повереним комуналној полицији	Комунална полиција - 8
6.	Број запослених у градској управи на пословима израде градских аката	Градска управа је организована на начин да свако Одељење предлаже акте из својих надлежности, према Градском већу
7.	Број запослених у Градској управи на пословима односа са јавношћу	Кабинет градоначелника
8.	„Одлуку о управљању отпадом”, усклађена са Планом управљања отпадом	Не Постоји усвојена Одлука о одржавању чистоће на територији града Лесковца („Сл. гласник града Лесковца”, бр.12/18)
9.	Нелегалне депоније отпада, број локација и процена количине отпада.	Да, урађен је катастар нелегалних депонија за 156 локација, са процењеном количином отпада од 313 t који се једном годишње доставља Агенцији за заштиту животне средине Републике Србије, у току 2019. године
10.	Подаци о количинама осталих врста отпада за 2017,2018. и 2019. г.	Не постоје подаци о следећим врстама отпада: индустријски отпад од грађења и рушења отпадна возила електрични и електронски отпад

	батерије и акумулатори отпад животињског порекла отпадна уља (евентуално пирален) медицински фармацеутски
--	---

9.4. РЕЛЕВАНТНИ ПОДАЦИ И ИНФОРМАЦИЈЕ ИЗ СЕКТОРА ПОЉОПРИВРЕДЕ

Р. бр.	ИЗВОР ПОДАТАКА	ОДЕЉЕЊЕ ЗА ПРИВРЕДУ И ПОЉОПРИВРЕДУ ГРАДСКЕ УПРАВЕ ГРАДА ЛЕСКОВЦА
	ПАРАМЕТАР	СТАЊЕ
1.	Структура пољопривредног земљишта у граду Лесковцу (ha)	Оранице и баште 22.448 Ливаде и пашњаци 3.814 Воћнаци 3.435 и виногради 673 Расадници 56 Окућнице 231 Остало 1
2.	Опис стања отпада у преради пољопривредних производа биљног порекла	Млинска индустрија: затворен процес производње – производња сточног брашна. Пекарска индустрија: нема отпада биљног порекла. Кондиторска индустрија: нема отпада биљног порекла. Производња безалкохолних пића: отпад од воћа за производњу компоста. Производња алкохолних пића: отпад од воћа за производњу компоста. Угоститељски објекти: отпадно јестиво уље настало у процесу припреме хране одлаже се у посебно обележену пластичну амбалажу – преузима овлашћена установа или предузеће са којом је склопљен уговор. Остало
3.	Сточарство (број грла) тренд у последњих 10 г.	Говеда 13.792 – опадајући тренд Овце и козе 3.900 – стабилан тренд Свиње 35.841 – опадајући тренд Живина 201.915 – стабилан тренд
4.	Број фарми	Говеда изнад 10 грла - 27 Свиње изнад 50 грла - (нема регистрованих фарми) Овце или козе, стадо изнад 100 грла - 1 Живина изнад 1.000 грла - 20
5.	Стручне службе	Број ветеринарских станица (број ветеринара) –15 (30) Пољопривредна саветодавна стручна служба (упосленици) - 11 Број ветеринарских апотека - 10 Број апотека за промет агрохемикалија - 30 Нема података о процењеним или измереним количинама употребљених агрохемикалија (пестициди, ветеринарски производи, минерална хранива) Опис поступка са отпадном амбалажом од агрохемикалија: неконтролисано бацање или спаљивање

б.	Опис стања са отпадом животињског порекла	Фарме: бацање уз комунални отпад и на „дивље депоније”; закопавање на парцелама.
		Кланице: сакупљање, превоз, прерада и уништавање отпада животињског порекла – склопљен уговор са овлашћеним оператром
		Месно-прерађивачка индустрија: сакупљање, превоз, прерада и уништавање отпада животињског порекла (кости) – склопљен уговор са овлашћеном установом. Отпад који настаје у таложнику отпадних вода (прање и чишћење) – склопљен уговор са овлашћеним оператером Отпад од чишћења и пражњења сепаратора масти и уља – склопљен уговор са овлашћеним оператером
		Угоститељски објекти – бацање уз комунални отпад

Подаци – Републички завод за статистику Србије (попис пољопривреде 2012. године)

9.5. ЛИСТА ЛОКАЛНИХ ОПЕРАТЕРА КОМУНАЛНОГ ОТПАДА

ЖКП „Комуналац” Лесковац	016-243-240
PWW Лесковац д. о. о. Лесковац	016-245-302
PWW Депонија два д. о. о. Лесковац	016-234-530

9.6. ЛИСТА ЛОКАЛНИХ ОПЕРАТЕРА ПОСЕБНИХ ТОКОВА ОТПАДА

- „Гумапромет” д. о. о. Лесковац (Дурмиторска бб) – Сакупљање –отпадне гуме, оловне батерије, отпадна моторна уља, уља за мењаче и подмазивања и др.;
- „Е-рециклажа” (Раде Жунића 22/14) – Сакупљање – фракције из комуналног отпада, флуоресцентне цеви, батерије, акумулатори, електрична опрема, пластика, метали; отпад од механичког третмана отпада (папир, метал, стакло); грађевински отпад и отпад од рушења; отпадни тонери, катодне цеви; отпадна амбалажа, отпад од електричне и електричне опреме;
- „Еко-трон” (Светозара Марковића 23) – Сакупљање и транспорт – минерална машинска уља; минерална хидрауличка уља, минерална моторна уља, уља из мењача и подмазивање; фракције из комуналног отпада, флуоресцентне цеви, батерије, акумулатори, електрична опрема, пластика, метали; отпад од механичког третмана отпада (папир, метал, стакло); грађевински отпад (дрво, стакло, пластика); пиљевина, струготина, папир и картон, отпад из текстилне индустрије; отпадна амбалажа; отпад од електронске и електричне опреме; медицински отпад;
- Ивица Додић ПР ЛНД „Eko Energy” (Ђуке Динића 28) – Сакупљање – комунални отпад, флуоресцентне цеви, батерије, акумулатори, електрична опрема, пластика, метали; отпад од механичког третмана отпада (папир, метал, стакло); отпад од механичког третмана отпада (папир, метал, стакло); минерална машинска уља; катодне цеви: отпадна амбалажа; метали, пластика, стакло од отпадних возила грађевински отпад (метали), грађевински отпад и отпад од рушења;
- Јанковић Младен (Кнеза Милоша 15)– Складиштење и третман – грађевински отпад (метали);
- Јована Миљковић Костић ПР ПЕКОС-ПЛУС (Стари грделички пут бб)– Сакупљање – отпадна пластика из пољопривреде; тврди цинк из галванизације; отпадни метали и пластика; амбалажа; отпадна возила; алкалне батерије и акумулатори, истрошени катализатори; грађевински отпад (дрво, стакло. пластика),

- грађевински отпад (метали); одвојено сакупљање фракције из комуналног отпада (папир, стакло, текстил, пластика, метали);
- **Лидија Арифовић ПР ДИЛ ДЕКС (Козарачка 2)** – Сакупљање – отпадна пластика из пољопривреде; тврди цинк из галванизације; отпадни метали и пластика; амбалажа; отпадна возила; алкалне батерије и акумулатори, истрошени катализатори; грађевински отпад (дрво, стакло, пластика), грађевински отпад (метали); одвојено сакупљање фракције из комуналног отпада (папир, стакло, текстил, пластика, метали);
 - **Максут Шабановић ПР „Љупи” (Зеке Буљубаше 133)** – Сакупљање и транспорт – отпадна пластика из пољопривреде; тврди цинк из галванизације; отпадни метали и пластика; амбалажа; отпадна возила; алкалне батерије и акумулатори, истрошени катализатори; грађевински отпад (метали); одвојено сакупљање фракције из комуналног отпада (папир, стакло, текстил, пластика, метали);
 - **„Матекс” д. о. о. (Обрада Лучића 45)** – Складиштење и третман – отпад из текстилне индустрије; текстилна амбалажа; текстил из комуналног отпада;
 - **„Металкомерц” (Бабички одред 29)** – Сакупљање и транспорт, складиштење и третман – текстилни отпад; отпадна пластика; отпадни метали; амбалажа: метал, пластика, стакло из отпадних возила; грађевински отпад; отпадни картон, папир пластика, кабасти отпад; одвојено сакупљање фракције из комуналног отпада (папир, стакло, текстил, пластика, метали);
 - **Миљан Димић ПР ДИМИЋ МЕТАЛ (Улица 22, бр.14)** – Сакупљање – отпадна пластика из пољопривреде; тврди цинк из галванизације; отпадни метали и пластика; отпадна возила; алкалне батерије и акумулатори, истрошени катализатори; грађевински отпад (дрво, стакло, пластика), грађевински отпад (метали), одвојено сакупљање фракције из комуналног отпада (папир, стакло, текстил, пластика, метали), батерије, акумулатори, електрични и електрична опрема, пластика, амбалажни отпад и др.;
 - **Општа болница Лесковац (Раде Кончара 9)** – Складиштење и третман – отпад из здравствене заштите људи и животиња; оштри инструменти; инфективни отпад;
 - **„Пешић Транслогистик” (Зејнела Ајдинија 50)** – Транспорт – амбалажа; отпадна возила (метал, пластика, стакло); грађевински отпад (бетон, цигле, дрво, стакло, пластика, метали); отпад од механичког третмана отпада;
 - **Аутопревозник „Мика“ д.о.о. Лесковац (Копаничка 4 Лесковац)** – Транспорт - отпад од амбалаже (папир, картон, метал, стакло), одвојено сакупљање фракције из комуналног отпада (папир, картон);
 - **Игор Ивановић ПР Доње Синковце (Лебански пут 321 Доње Синковце)** – Сакупљање – отпадна пластика из пољопривреде, моторна уља, уља за мењаче и подмазивање, филтери; отпад од амбалаже (папир, картон, метал, стакло); отпадне гуме; отпад од електричне и електронске опреме; батерије и акумулатори; грађевински отпад (дрво, стакло, пластика, метал), одвојено сакупљене фракције из комуналног отпада (папир, картон, текстил, флуоресцентне цеви);
 - **PWW Депонија два (Булевар ослобођења 147)** – Сакупљање и транспорт, складиштење и третман – отпадна пластика из пољопривреде; текстилни отпад; тврди цинк из галванизације; отпадни метали и пластика; амбалажа; одвојено сакупљање фракције из комуналног отпада (папир, стакло, текстил, пластика, метали), батерије, акумулатори, електрични и електрична опрема, пластика; растварачи, киселине, базе, фотохемикалије (из комуналног); боје, лепкови, мастила, смоле, детерџенти, јестива уља, уља, флуоресцентне цеви, хлорофлуороугљоводоник (посебна обрада), отпад из органских хемијских процеса

који нису другачије специфицирани; отпад из фотографске индустрије; лекови, кабасти отпад, отпад са пијаца од чишћења улица, мешани комунални отпад;

- **PWW Лесковац д.о.о. Лесковац (Булевар ослобођења 147)** – Сакупљање и транспорт – отпад из пољопривреде, муљеви из третмана течног отпада, отпади од прераде шећера, отпад из индустрије млечних производа, отпад из производње алкохолних и безалкохолних напитака, отпад од прераде дрвета, отпад из текстилне, крзнарске и кожарске индустрије, комунални отпад;
- **„Спин Плам” д. о. о. (Доње Стопање)** -Складиштење и третман – гвожђе, челик;
- **Шуковић Предраг ПР „Крон” (Змај Јовина 7)** – Сакупљање и транспорт, складиштење – амбалажа; грађевински отпад (дрво, пластика, метал); одвојено сакупљање фракције из комуналног отпада (папир, метали);
- **СЗР „Милан-пласт” Стаменковић Весне (Доња Јајина)**–Сакупљање и транспорт – отпадна пластика, пластична амбалажа; пластика из отпадних возила; пластика из отпадног шута; пластика из комуналног отпада;
- **„Турчин Д” (Славка Златановића 30)** – Транспорт – папир и картон; метал из грађевинског отпада;
- **Ненад Идић ПР „Турчин Д 016” Лесковац (Солунских ратника 40) Лесковац** – Сакупљање и транспорт – отпад из текстилне индустрије, отпадна пластика, отпадни тонер, пепео, шљака, тврди цинк, отпад од амбалаже (папир, картон, метал, стакло), отпадне гуме, отпад од електричне и електронске опреме, батерије и акумулатори, грађевински отпад (метал, дрво, стакло, пластика), одвојено сакупљање фракција из комуналног отпада;
- **„Универзал” д. о. о. (Индустријска бб)** – Транспорт – отпадна пластика;
- **Самостална трговинска радња „Игњат” Дивна Митров ПР Предејане (варош) (Маршала Тита 107)** – амбалажа пестицида;
- **Самостална трговинска радња Пољомаркет Зоран Живковић ПР Грделица (варош) (Боре Пешића)** – амбалажа пестицида;
- **Пољопривредна апотека „Агрохемија” Перић Ђокица, предузетник Лесковац (Краља Петра I 7)** – амбалажа пестицида;
- **Самостална трговинска радња „Жућа” Универзал, Миодраг Ракић Печењевце** – амбалажа пестицида
- **PWW Ниш д.о.о. Ниш (25.мај 69б)** – амбалажа пестицида
- **ЗЗЈЗ Лесковац (Максима Ковачевића 11)** – Сакупљање и транспорт, складиштење и третман – инфективни отпад; оштри инструменти.

9.7. ЛИСТА ОПЕРАТЕРА ЗА УПРАВЉАЊЕ АМБАЛАЖНИМ ОТПАДОМ

- **„Секопак”, Друштво за поступање са амбалажним отпадом, регистарски број дозволе 001, издата 21.05.2010.**
- **„Екостар пак” д.о.о., регистарски број дозволе 002, издата 25.10.2010.**
- **„Делта - пак” д.о.о., регистарски број дозволе 003, издата 02.12.2010.**
- **„Ценекс” д.о.о., регистарски број дозволе 004, издата 20.04.2012.**
- **„Техно еко пак” д.о.о., регистарски број дозволе 005, издата 21.05.2012.**
- **„Екопак систем” д.о.о., регистарски број дозволе 006, издата 20.12.2013.**
- **„Уни еко пак” д.о.о., регистарски број дозволе 007, издата 18.08.2018.**

9.8. ЛИСТА ОДГОВОРНИХ ОРГАНА ГРАДА И ОДЕЉЕЊА ГРАДСКЕ УПРАВЕ

Скупштина Града Лесковца	016-200-829
Градско веће града Лесковца, градоначелник, кабинет	016-200-804
Одељење за урбанизам Градске управе града Лесковца	016-212-774
Одељење за заштиту животне средине Градске управе града Лесковца	016-237-170
Одељење за инспекцијске послове Градске управе града Лесковца	016-213-197
Одељење за финансије Градске управе града Лесковца	016-212-419
Одељење за привреду и пољопривреду Градске управе града Лесковца	016-245-517
Одељење за комунално-стамбене послове, саобраћај и инфраструктуру Градске управе Града Лесковца	016-218-424
ЈП „Урбанизам и изградња” Лесковац	016-213-009

9.9. ТАРИФЕ УСЛУГЕ ПРИКУПЉАЊА, ОДВОЗА И ДЕПОНОВАЊА КО

Р. бр.	ЦЕНОВНИК УСЛУГА РВВ ЛЕСКОВАЦ	Сакупљање и одвоз	Депонување
1	Физичка лица (дин/члан домаћинства)	67,38	82,29
	Правна лица	дин/м ²	
1	Правна лица која се баве индустријском производњом	8,56	
1а	Преко 1.000 м ² укупне површине за саобраћајнице, паркинг простор и тротоаре	4,29	
2	Правна лица која се баве занатском производњом	12,87	
3	Правна лица која се баве угоститељством, трговином и услугама	15,93	
3а	Преко 1.000 м ² укупне површине за саобраћајнице, паркинг простор и тротоаре	7,97	
4	Факултети, школе, установе, војска	11,63	
5	Јавна и јавно комунална предузећа, органи управе, државне установе	20,63	
6	Банке, агенције, осигуравајућа друштва, представништва, предузетници који се баве трговином, угоститељством и услугама	28,23	
7	Услуга прикупљања транспорта и депонувања комуналног отпада у дин/тони	2.950,00 – 11.500,00	

9.10. СРЕДСТВА ЗА УПРАВЉАЊЕ КОМУНАЛНИМ ОТПАДОМ

Р. бр.	ИЗВОР ПОДАТАКА	РВВ Депонија два д. о. о.
	ПАРАМЕТАР	СТАЊЕ
1.	Преглед опреме (основна средства)	Транспортна средства: <ul style="list-style-type: none"> • Аутосмећар (1 – Лебане, 13 – Лесковац, 1 – Медвеђа, 2 – Владичин Хан = 17 укупно) • Аутоподизач (2 – Лесковац = 2 укупно) Посуде за прихват отпада: <ul style="list-style-type: none"> • Контејнери од 5 м³ (2 – Лесковац = 2 укупно)

		<ul style="list-style-type: none"> • Контејнери од 7 m³ (5 – Лесковац= 5 укупно) • Контејнери од 1,1 m³ (38 – Црна Трава, 466 – Лебане , 3.457 – Лесковац, 236 – Медвеђа, 594 – Владичин Хан = 4.791 укупно) • Канте (1.253 – Лебане, 19.165 – Лесковац, 60 – Медвеђа, 1.472 – Владичин Хан = 21.950 укупно) • Кесе за примарну селекцију (76.800 – Лесковац = 76.800 укупно) 												
		<p>Објекти, радионице:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лесковац: управа (канцеларије, мокри чворови, оставе, шалтери наплате), возни парк (канцеларије, мокри чворови, оставе, гаража, радионица, перионица за возила, отворени и затворени складишни простори, свлачионице, котларница, портирница); • Лебане: управа (канцеларије, мокри чворови, шалтери наплате); • Медвеђа: управа (канцеларије, мокри чворови, шалтери наплате); • Владичин Хан: управа (канцеларије, мокри чворови, шалтери наплате). 												
		Остала средства												
2.	Планиране инвестиције у периоду 2021–2026.	Тип средства, извор средстава, вредност (појединачно), динамика набавке (год.) – <u>Нема информација</u>												
3.	Ниво наплативости (%) према типу корисника у 2017., 2018. и 2019.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>ТИП КОРИСНИКА</th> <th>2017.</th> <th>2018.</th> <th>2019.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Правна лица* (%)</td> <td>54</td> <td>55</td> <td>64</td> </tr> <tr> <td>Физичка лица (%)</td> <td>51</td> <td>52</td> <td>56</td> </tr> </tbody> </table> <p>*Правна лица имају више категорија али се не прати проценат наплате по категоријама већ само укупни проценат наплате.</p>	ТИП КОРИСНИКА	2017.	2018.	2019.	Правна лица* (%)	54	55	64	Физичка лица (%)	51	52	56
ТИП КОРИСНИКА	2017.	2018.	2019.											
Правна лица* (%)	54	55	64											
Физичка лица (%)	51	52	56											
4.	Број и структура запослених	<p>Прикупљање и транспорт отпада: 98 (2 шефа ВСС (VII-VIII), 30 возача ССС (II-III-IV), 66 комуналних радника НСС (I-II))</p> <p>Одржавање опреме и објеката: 11 (2 шефа ССС (IV), 9 радника ССС (III-IV))</p> <p>Заједничке службе: 62 (1 директор ВСС (VI-VII), 1 заменик директора ВСС (VI-VII), 2 шефа сектора ВСС (VI-VII), 58 службеника (IV-VI-VII))</p> <p>Остало...</p>												

9.11. ОСТАЛИ РЕЛЕВАНТНИ ПАРАМЕТРИ УПРАВЉАЊА КО

Р. бр.	ИЗВОРИ ПОДАТАКА – РWW
1.	Број корисника обухваћених услугом изношења отпада на територији града Лесковца: ДОМАЋИНСТВА = 39.823; ПРАВНА ЛИЦА = 2.493.

2.	Цене збрињавања комуналног чврстог отпада са територије града Лесковца (сакупљање, транспорт, депоновање), одређене су по тарифним групама – физичка лица (пуна цена и социјалне групе), привреда, јавна предузећа...				
3.	Ниво наплативости по горе специфицираним категоријама (%)				
ДОМАЋИНСТВА = 50,48%; ПРАВНА ЛИЦА = 68,60%					
4.	Остале услуге које РWW обавља корисницима са територије Лесковца				
1. Сакупљање и одвожење кабастог отпада 2. примарна селекција отпада 3. уклањање „дивљих депонија” и сметлишта у сарадњи са Одељењем за заштиту животне средине града Лесковца 4. пружање ванредних услуга за све градске манифестације и акције 5. активности у другим областима заштите животне средине					
5.	Годишња количина прикупљеног комуналног отпада (у тонама за 2018., 2019., 2020. и 2021.)				
2018.= 40.354,13 2019. = 41.802,15 t; 2020. = 44.220 t; 2021. = 46.838,1 t					
6.	Подаци о морфологији комуналног отпада за 2018., 2019., 2020. и 2021. годину				
ВРСТА ТРЕТМАНА		2018.(t)	2019. (t)	2020 (t)	2021(t)
Депоновање		33.533,20	36.970,08	40.281,00	42.899,10
Рециклажа		6.820,93	4.832,07	3.517	3.516,6
Инсинерација		2.090,22	350,06	422	422,4
Посебни токови отпада предати овлашћеним оператерима		202,41	393,58		
7.	Примарна селекција отпада:				
1. Број домаћинстава: 8.700 2. Број правних лица: 0 3. Процена ефикасности (садржај суве компоненте у „секо кеси”): 90–100%					
8.	Учешће „Секопака” у развоју примарне селекције отпада у Лесковцу: „Секопак” снабдева цео систем примарне селекције „секо кесама”, промотивним материјалима (РWW плаћа за кесе и материјале рециклабилним материјалима) и финансијски је у одређеном временском периоду подржао волонтере који су радили едукацију од врата до врата (дневнице).				
9.	Количине отпада са територија других општина које се збрињавају на локацији Жељковац под одговорношћу РWW				
ОПШТИНА		2017. (t)	2018. (t)	2019. (t)	
Лебане		4.154,71	4.271,21	4.433,41	
Медвеђа		1.431,31	1.418,84	1.436,84	
Црна Трава		184,95	185,20	203,28	
Бојник		63,90	20,76	86,12	
Власотинце		4.504,38	4.439,40	4.640,96	
Владичин Хан		4.299,11	4.438,53	4.637,71	
Прокупље		8.456,97	8.449,44	9.262,18	
Житорађа		2.980,66	2.794,42	2.502,66	
Укупно		26.075,99	25.972,80	26.923,16	

9.12. МОРФОЛОШКИ САСТАВ КОМУНАЛНОГ ОТПАДА – ГРАД ЛЕСКОВАЦ

Запис о дневном мерењу – зимска анализа

Лесковац датум: 01.02.2021. – 07.02.2021. зимска анализа I квартал

Ред. бр.	Врсте отпада	Индексни број отпада	Врсте посуда за разврстани отпад	Маса празне посуде за разврстани отпад (t)	Број посуда	Маса посуде са разврстаним отпадом (t)	Маса отпада (t)	Масени удео фракција у узорку %
1.	Папир и картон	150101/200101					2,03	0,282%
2.	Амбалажа од алуминијума	150104/200140					0,02	0,003%
3.	Амбалажа од гвожђа и челика	150104/200140					0,36	0,050%
4.	Други ферозни метали	150104/200140					0,00	0,000%
5.	Други неферозни метали	150104/200140					0,00	0,000%
6.	ПЕТ амбалажа	150102					0,84	0,117%
7.	Друге врсте пластичне амбалаже	150102					0,41	0,056%
8.	Друге врсте пластике	200139					0,12	0,017%
9.	Амбалажно стакло	150107					0,13	0,018%
10.	Друге врсте стакла	20 01 02					0,00	0,000%
11.	Биоразградиви отпад из кухиње и ресторана	20 01 08					256	35,477%
12.	Биоразградиви отпад из баште и паркова	20 02 01					350	48,477%
13.	Небиоразградиви отпад из баште и паркова	20 02 02 20 02 03					0,00	0,000%
14.	Дрвена амбалажа	15 01 03 20 01 38					8,26	1,143%
15.	Друге врсте дрвета	20 01 38					0,00	0,000%
16.	Текстилна амбалажа	15 01 09 2001 11					0,00	0,000%
17.	Текстилни отпад	200110/200111					0,00	0,000%
18.	Батерије	20 01 33* 200134					0,00	0,000%
19.	Акумулатори	20 01 33*					0,00	0,000%
20.	Отпадна електрична и електронска опрема	20 01 21* 20 0123* 20 01 35*					0,00	0,000%
21.	Композитна амбалажа	15 01 05					0,00	0,000%
22.	Остали композитни материјали	15 01 05					0,00	0,000%
23.	Гума	16 01 03					7,20	0,996%
24.	Кожа						0,00	0,000%
25.	Пелене						0,69	0,095%
26.	Фини елементи						87	11,985%
27.	Кабаста отпад	20 03 07					0,00	0,000%
28.	Мешана амбалажа	15 01 06					0,00	0,000%
29.	Остали комунални отпади	20 03 01 20 03 02					9,27	1,283%
30.	Мешани отпади који нису обухваћени изнад	20 01 99 20 03 99					0,00	0,000%
Укупно							723	100,000%

Запис о дневном мерењу – пролећна анализа

Лесковац датум: 10.05.2021. – 16.05.2021. пролећна анализа II квартал

Ред. бр.	Врсте отпада	Индексни број отпада	Врсте посуда за разврстани отпад	Маса празне посуде за разврстани отпад (t)	Број посуда	Маса посуде са разврстаним отпадом (t)	Маса отпада (t)	Масени удео фракција у узорку %
1.	Папир и картон	150101/200101					2,76	0,330%
2.	Амбалажа од алуминијума	150104/200140					0,05	0,006%
3.	Амбалажа од гвожђа и челика	150104/200140					0,46	0,055%
4.	Други ферозни метали	150104/200140					0,00	0,000%
5.	Други неферозни метали	150104/200140					0,00	0,000%
6.	ПЕТ амбалажа	150102					1,17	0,140%
7.	Друге врсте пластичне амбалаже	150102					0,50	0,060%
8.	Друге врсте пластике	200139					0,16	0,019%
9.	Амбалажно стакло	150107					0,17	0,020%
10.	Друге врсте стакла	20 01 02					0,00	0,000%
11.	Биоразградиви отпад из кухиње и ресторана	20 01 08					207	24,726%
12.	Биоразградиви отпад из баште и паркова	20 02 01					505	60,390%
13.	Небиоразградиви отпад из баште и паркова	20 02 02 20 02 03					0,00	0,000%
14.	Дрвена амбалажа	15 01 03 20 01 38					5,22	0,625%
15.	Друге врсте дрвета	20 01 38					0,00	0,000%
16.	Текстилна амбалажа	15 01 09 2001 11					0,00	0,000%
17.	Текстилни отпад	200110/200111					0,00	0,000%
18.	Батерије	20 01 33* 200134					0,00	0,000%
19.	Акумулатори	20 01 33*					0,00	0,000%
20.	Отпадна електрична и електронска опрема	20 01 21* 20 0123* 20 01 35*					0,00	0,000%
21.	Композитна амбалажа	15 01 05					0,00	0,000%
22.	Остали композитни материјали	15 01 05					0,00	0,000%
23.	Гума	16 01 03					13	1,545%
24.	Кожа						0,00	0,000%
25.	Пелене						0,82	0,098%
26.	Фини елементи						92	11,031%
27.	Кабастни отпад	20 03 07					0,00	0,000%
28.	Мешана амбалажа	15 01 06					0,00	0,000%
29.	Остали комунални отпади	20 03 01 20 03 02					7,98	0,955%
30.	Мешани отпади који нису обухваћени изнад	20 01 99 20 03 99					0,00	0,000%
Укупно							836	100,000%

Запис о дневном мерењу – летња анализа

Лесковац датум: 07.06.2021. – 13.06.2021. летња анализа III квартал

Ред. бр.	Врсте отпада	Индексни број отпада	Врсте посуда за разврстани отпад	Маса празне посуде за разврстани отпад (t)	Број посуда	Маса посуде са разврстаним отпадом (t)	Маса отпада (t)	Масени удео фракција у узорку %
1.	Папир и картон	150101/200101					3,10	0,350%
2.	Амбалажа од алуминијума	150104/200140					0,07	0,008%
3.	Амбалажа од гвожђа и челика	150104/200140					0,53	0,060%
4.	Други ферозни метали	150104/200140					0,00	0,000%
5.	Други неферозни метали	150104/200140					0,00	0,000%
6.	ПЕТ амбалажа	150102					1,6	0,180%
7.	Друге врсте пластичне амбалаже	150102					0,55	0,062%
8.	Друге врсте пластике	200139					0,16	0,018%
9.	Амбалажно стакло	150107					0,19	0,021%
10.	Друге врсте стакла	20 01 02					0,00	0,000%
11.	Биоразградиви отпад из кухиње и ресторана	20 01 08					257	29,000%
12.	Биоразградиви отпад из баште и паркова	20 02 01					522	58,848%
13.	Небиоразградиви отпад из баште и паркова	20 02 02 20 02 03					0,00	0,000%
14.	Дрвена амбалажа	15 01 03 20 01 38					2,34	0,264%
15.	Друге врсте дрвета	20 01 38					0,00	0,000%
16.	Текстилна амбалажа	15 01 09 2001 11					0,00	0,000%
17.	Текстилни отпад	200110/200111					0,00	0,000%
18.	Батерије	20 01 33* 200134					0,00	0,000%
19.	Акумулатори	20 01 33*					0,00	0,000%
20.	Отпадна електрична и електронска опрема	20 01 21* 20 0123* 20 01 35*					0,00	0,000%
21.	Композитна амбалажа	15 01 05					0,00	0,000%
22.	Остали композитни материјали	15 01 05					0,00	0,000%
23.	Гума	16 01 03					3,16	0,356%
24.	Кожа						0,00	0,000%
25.	Пелене						0,90	0,102%
26.	Фини елементи						77	8,664%
27.	Кабастни отпад	20 03 07					0,00	0,000%
28.	Мешана амбалажа	15 01 06					0,00	0,000%
29.	Остали комунални отпади	20 03 01 20 03 02					18	2,067%
30.	Мешани отпади који нису обухваћени изнад	20 01 99 20 03 99					0,00	0,000%
Укупно							886	100,000%

Запис о дневном мерењу – јесења анализа

Лесковац датум: 13.09.2021. – 19.09.2021. јесења анализа IV квартал

Ред. бр.	Врсте отпада	Индексни број отпада	Врсте посуда за разврстани отпад	Маса празне посуде за разврстани отпад (t)	Број посуда	Маса посуде са разврстаним отпадом (t)	Маса отпада (t)	Масени удео фракција у узорку %
1.	Папир и картон	150101/200101					2,91	0,340%
2.	Амбалажа од алуминијума	150104/200140					0,06	0,007%
3.	Амбалажа од гвожђа и челика	150104/200140					0,46	0,054%
4.	Други ферозни метали	150104/200140					0,00	0,000%
5.	Други неферозни метали	150104/200140					0,00	0,000%
6.	ПЕТ амбалажа	150102					1,37	0,160%
7.	Друге врсте пластичне амбалаже	150102					0,50	0,059%
8.	Друге врсте пластике	200139					0,15	0,017%
9.	Амбалажно стакло	150107					0,19	0,022%
10.	Друге врсте стакла	20 01 02					0,00	0,000%
11.	Биоразградиви отпад из кухиње и ресторана	20 01 08					248	29,050%
12.	Биоразградиви отпад из баште и паркова	20 02 01					503	58,834%
13.	Небиоразградиви отпад из баште и паркова	20 02 02 20 02 03					0,00	0,000%
14.	Дрвена амбалажа	15 01 03 20 01 38					5,34	0,624%
15.	Друге врсте дрвета	20 01 38					0,00	0,000%
16.	Текстилна амбалажа	15 01 09 2001 11					0,00	0,000%
17.	Текстилни отпад	200110/200111					0,00	0,000%
18.	Батерије	20 01 33* 200134					0,00	0,000%
19.	Акумулатори	20 01 33*					0,00	0,000%
20.	Отпадна електрична и електронска опрема	20 01 21* 20 0123* 20 01 35*					0,00	0,000%
21.	Композитна амбалажа	15 01 05					0,00	0,000%
22.	Остали композитни материјали	15 01 05					0,00	0,000%
23.	Гума	16 01 03					5,14	0,601%
24.	Кожа						0,00	0,000%
25.	Пелене						0,91	0,106%
26.	Фини елементи						70	8,207%
27.	Кабастни отпад	20 03 07					0,00	0,000%
28.	Мешана амбалажа	15 01 06					0,00	0,000%
29.	Остали комунални отпади	20 03 01 20 03 02					16	1,919%
30.	Мешани отпади који нису обухваћени изнад	20 01 99 20 03 99					0,00	0,000%
Укупно							855	100,000%

9.13. ЛИСТА ИДЕНТИФИКОВАНИХ И ГРУПИСАНИХ ПРОБЛЕМА ОД СТРАНЕ РАДНЕ ГРУПЕ

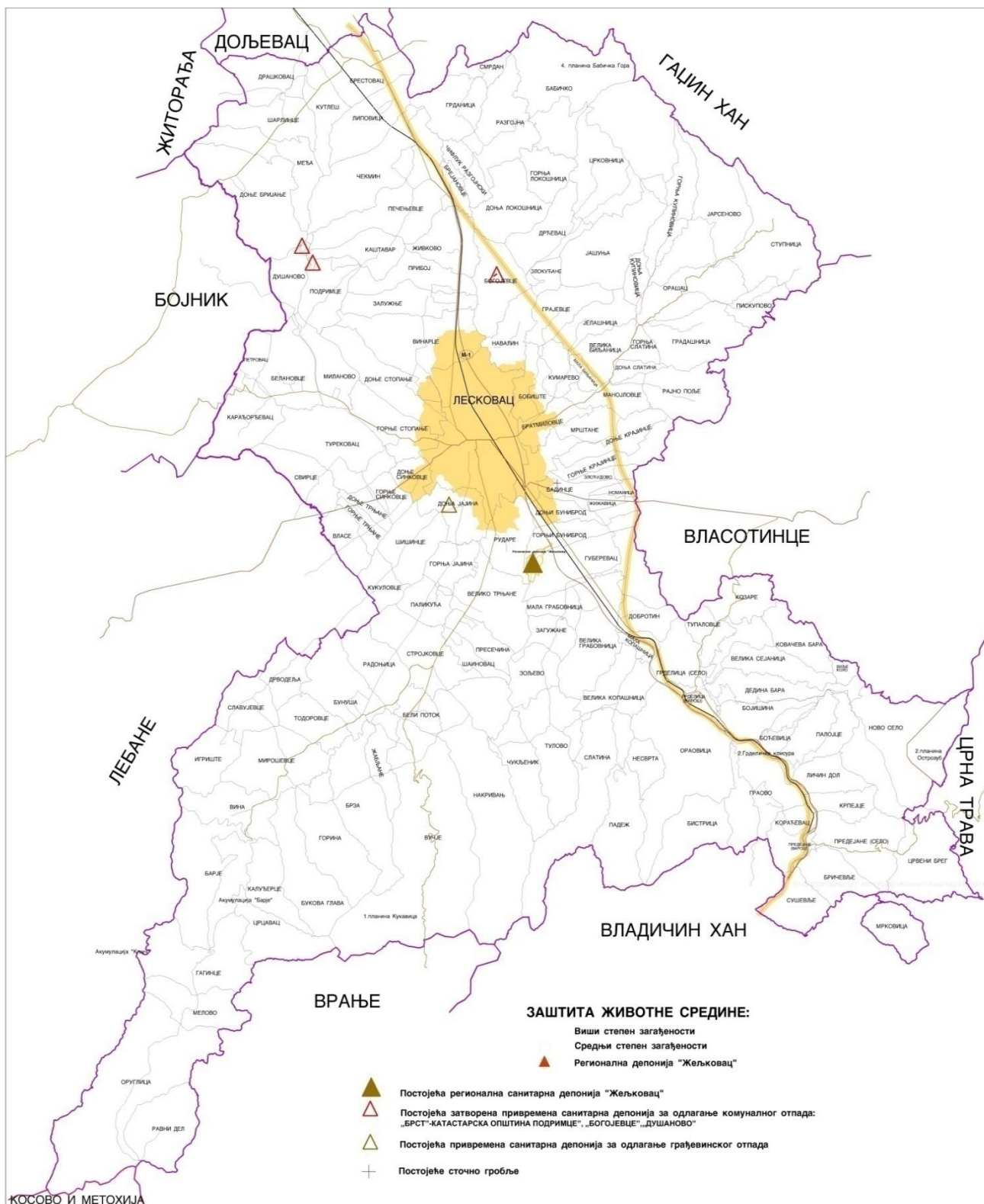
1.	Недовољна информисаност грађана и привредних субјеката о управљању отпадом (недостатак информација о месту и времену сакупљања разврстаног отпада, недовољно познавање система управљања отпадом у Лесковцу, недостатак одговорности популације за непоштовање комуналне хигијене, а нарочито ромске популације, недовољна еколошка свест о предностима одрживог управљања отпадом)
2.	Неадекватна комуникација заинтересованих страна у области управљања отпадом (лоша комуникација са инспекцијским органима, спора администрација за добијање дозвола за управљање и извоз отпада, недовољна комуникација између представника администрације и привредних друштава)
3.	Недовољно средстава за успостављање одрживог система управљања отпадом (субвенције за рециклажу и управљање отпадом, накнада за управљање отпадом по количини генерисаног отпада за правна лица, субвенције за примарну селекцију, велика такса/накнада оператерима амбалажног отпада коју плаћају привредна друштва, непостојање финансијских олакшица за привреднике који испуњавају све своје законске обавезе, недовољна финансијска мотивисаност за примарну селекцију отпада, недостатак пројеката)
4.	Недоследна примена законске регулативе РС (непоштовање од стране правних лица, мали број комуналних инспектора и полицајаца, као радника за одржавање јавне хигијене, немогућност испуњења услова за добијање дозвола за управљање отпадом, нелојална конкуренција оператера –лош рад инспекције јер многи раде без дозволе, недовољан број инспекцијског надзора, недовољна прецизност надлежности код инспекцијског надзора и контроле, неадекватна казнена политика за непоштовање законских прописа у области управљања отпадом)
5.	Није успостављен систем одрживог управљања отпадом (недовољно развијена примарна селекција отпада, недостатак оператера за сакупљање, третман и складиштење за све врсте генерисаног отпада, недовољно контејнера за селектован отпад и за комунални отпад у сеоским месним заједницама и код привредних субјеката, недовољан степен рециклаже отпада, не постоји депонија за отпад од грађења и рушења, непостојање система за управљање отпадом животињског порекла, непостојање система за управљање текстилним отпадом, недостатак стручних кадрова, непостојање система за управљање опасним отпадом, недостатак адекватне радне снаге за управљање отпадом, нема компостирања биоразградивог отпада)
6.	Није успостављен систем заштите свих сегмената животне средине (загађеност река, неразвијена комунална инфраструктура, нарочито у сеоским месним заједницама, велики број „дивљих депонија”, лоша јавна хигијена, неадекватно пражњење септичких јама)

9.14. АНАЛИЗА ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ СТРАНА У СЕКТОРУ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ

Заинтересоване стране	Тип Интерни/ Екстерни	Карактеристике	Интерес	Шта Може да допринесе	Штаје потребно заузврат
Грађани/-ке града Лесковца	Екстерни	Висока заинтересованост	Желе да одлажу отпад даље од домаћинства, Корисници Услуга управљања отпадом	Одвојено сакупљање	Мања такса
Органи градске управе	Интерни	Висока заинтересованост	Примена законске регулативе, Задовољити интересе грађана	Доношење одлука	Уређени систем сакупљања отпада, мања загађеност
Градске јавне комуналне службе	Екстерни	Висока заинтересованост	Примена законске регулативе, Задовољити интересе грађана	Доношење програма, Спровођење акционих планова	Уређени систем сакупљања отпада, мања загађеност, повећано задовољство корисника
Кабинет градоначелника и Градско веће	Интерни	Висока заинтересованост	Примена законске регулативе, Задовољити интересе грађана	Доношење одлука финансирање	Уређени систем сакупљања отпада, мања загађеност. Повећање задовољства корисника, град са бољом инвестицион о пословном климом.
Власници и корисници пословних и трговинских просторија	Екстерни	Средња заинтересованост	Примена мера за контролу загађења у области отпада	Одвојено сакупљање	Мања такса, Одрживост и пословање
Индустрија	Екстерни	Средња заинтересованост	Унапређење и спровођење закона о управљању отпадом, Примена мера за контролу загађења у области отпада	Одвојено сакупљање	Мања такса

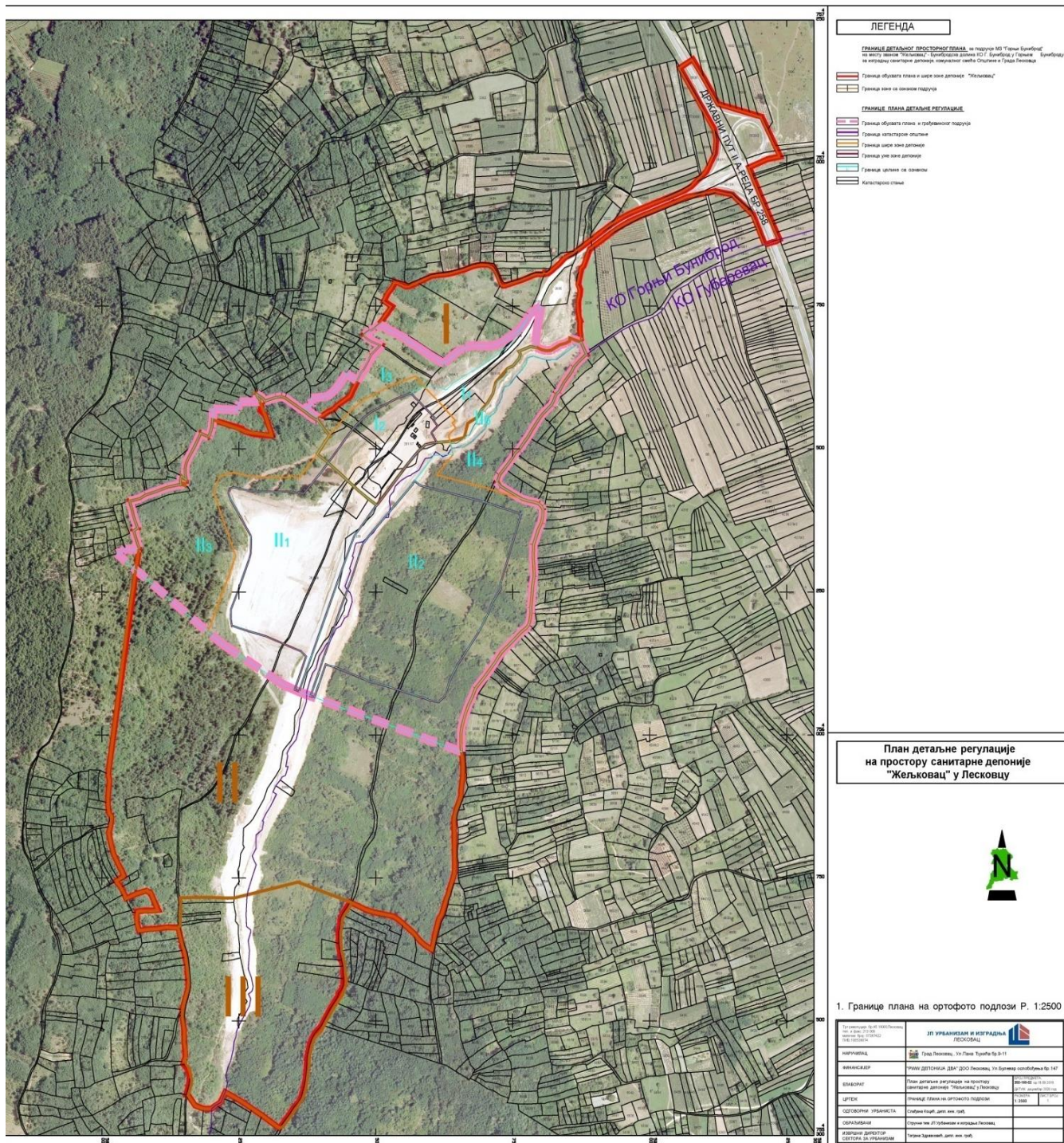
Бизнис у отпаду	Екстерни	Висока заинтересованост	Примена мера за контролу загађења у области отпада, зарада	Одвојено сакупљање	Мања такса субвенције
Медији	Екстерни	Средња заинтересованост	Информисаност	ТВ Спот	
НВО	Екстерни	Средња заинтересованост	Лобирање, решавање проблема	Одвојено сакупљање Искуство	Мања такса
Међународне организације	Екстерни	Средња заинтересованост	Лобирање, финансирање	Лобирање, финансирање	Видљивост пројекта и остваривање својих циљева
Органи владе РС	Интерни	Средња заинтересованост	Примена законске регулативе, Задовољити интересе грађана	Доношење одлука Финансирање субвенције	Уређени систем сакупљања отпада, мања загађеност, повећање задовољства грађана
Образовне установе и институције	Екстерни	Средња заинтересованост	Корисници услуга, Спречавање загађења	Селекција отпада, едукација	Зарада Мања загађеност
Здравствене установе, амбуланте, апотеке и ветеринари	Интерни	Висока заинтересованост	Корисници услуге, Примена законске регулативе	Селекција отпада, третман, едукација	Уређени и безбедни токови отпада.

9.15. ФОТОГРАФИЈЕ И КАРТЕ

Карта бр. 1 *Распоред депонија на подручју града Лесковца, извор Просторни план града Лесковца, обрађивач ЈП "Урбанизам и изградња" Лесковац*

SITUACIONI PLAN

Карта бр. 2 План детаљне регулације на простору санитарне депоније "Жељковац" у Лесковцу, извор ДП "Урбанизам и изградња" Лесковац

Слика 2 Рециклажни центар на простору санитарне депоније "Жељковац у Лесковцу

10. ИЗВОРИ ПОДАТАКА

ЛПУОза период 2010–2020.

Службена евиденција *PWW* Лесковац д. о. о.

Службена евиденција *PWW* Депонија два д. о. о.

Службена евиденција Ј.К.П. „Комуналац“ Лесковац

Службена евиденција градске службе општих послова

Службена евиденција Одељења за заштиту животне средине града Лесковца

Службена евиденција Одељења за финансије града Лесковца

Службена евиденција Одељења за пољопривреду

Подаци Агенције за заштиту животне средине Србије

Републички завод за статистику